

**דוחות ליום 31 במרס 2019
(בלתי מבוקרים)**

תוכן העניינים:

עמוד	
3	דוח הדירקטוריון וההנהלה
82	הצהרות המנכ"ל והחשבונאי הראשי
85	תמצית הדוחות הכספיים לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019
177	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק
187	מילון מונחים ואינדקס

7. חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה.....

- 1. תיאור כללי של הבנק.....7
- 2. מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים.....8
- 3. תיאור הסיכונים העיקריים.....9
- 4. יעדים ואסטרטגיה עסקית.....9
- 5. מידע נוסף.....10

10. חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות העסקיות.....

- 6. התפתחויות כלכליות ומגמות.....10
- 7. התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר.....13
- 8. מבנה הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון, והשינויים שחלו בהם.....18
- 9. מגזרי פעילות פיקוחיים.....31
- 10. חברות מוחזקות עיקריות.....41

41. חלק ג' - סקירת הסיכונים.....

- 11. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם.....41
- 12. סיכון אשראי.....43
- 13. סיכון שוק.....61
- 14. סיכונים נזילות ומימון.....72
- 15. הסיכון התפעולי.....76
- 16. סיכונים נוספים.....76

78. חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים, ובקרות.....

- 17. מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים.....78
- 18. גילוי לגבי בקרות ונהלים.....79

80. חלק ה' - מידע נוסף.....

- 19. עניינים אחרים.....80

דוח הדירקטוריון והנהלה | רשימת לוחות

7	מדדי ביצוע עיקריים	1
8	נתונים מדוח רווח והפסד	2
9	נתונים עיקריים מהמאזן	3
13	התפתחות הכנסות הריבית - בחתך מגזרי הצמדה	4
15	התפתחות הכנסות הריבית - בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים	5
15	התפתחות הכנסות המימון שאינן מריבית	6
16	התפתחות ההוצאות בגין הפסדי האשראי - בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים	7
17	התפתחות הכנסות מעמלות	8
18	התפתחות הרווח הכולל האחר	9
18	התפתחות בנכסים ובהתחייבויות	10
19	התפתחות המזמנים והפקדונות בבנקים	11
19	התפתחות ההשקעות בניירות הערך	12
20	התפלגות ההשקעות בתיק אגרות החוב הזמינות למכירה	13
22	התפתחות האשראי לציבור	14
23	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור בחתך ענפי משק	15
23	התפתחות החובות הבעייתיים	16
24	התפתחות פקדונות הציבור	17
24	התפתחות תיק ניירות הערך המוחזק על ידי הציבור	18
25	התפתחות השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים	19
26	התפתחות הנכסים האחרים	20
26	התפתחות ההתחייבויות האחרות	21
26	התפתחות סעיפים חוץ מאזניים	22
28	התפתחות ההון	23
28	התפתחות יחס הלימות ההון	24
29	ניתוח רגישות לגבי יחס הלימות ההון	25
30	התפתחות יחס המינוף	26
33	מגזרי פעילות פיקוחיים - נתונים מאזניים	27
34	מגזרי פעילות פיקוחיים - נתונים תוצאתיים	28
35	התפתחות התוצאות במגזר משקי בית	29

36.....	התפתחות התוצאות במגזר בנקאות פרטית.	30
37.....	התפתחות התוצאות במגזר עסקים קטנים וזעירים.	31
38.....	התפתחות התוצאות במגזר עסקים בינוניים.	32
39.....	התפתחות התוצאות במגזר עסקים גדולים.	33
40.....	התפתחות התוצאות במגזר ניהול פיננסי.	34
43.....	התפלגות החובות הבעייתיים.	35
45.....	התפתחות החובות הפגומים.	36
47.....	מאפייני איכות תיק האשראי.	37
48.....	התפתחות הפרשות להפסדי אשראי.	38
49.....	מדדי איכות תיק האשראי.	39
49.....	התפלגות סיכון האשראי בחתך ענפי משק עיקריים.	40
50.....	חשיפה למדינות זרות.	41
51.....	חשיפה למוסדות פיננסיים זרים.	42
54.....	התפלגות תיק ההלוואות לדיור.	43
55.....	התפלגות הביצועים בהלוואות לדיור.	44
56.....	התפתחות תיק ההלוואות לדיור.	45
58.....	התפלגות האשראי לאנשים פרטיים.	46
60.....	התפתחות סיכון האשראי לבינוני ונדל"ן.	47
61.....	התפתחות סיכון אשראי ממונף.	48
65.....	חשיפה לריבית - פערי מח"מ.	49
67.....	חשיפה לריבית - נתונים כמותיים וניתוח רגישות.	50
68.....	חשיפה לריבית - שימוש במכשירים נגזרים לגידור.	51
69.....	התפתחות החשיפה לסיכון בסיס.	52
70.....	ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין.	53
70.....	ניתוח רגישות לגבי השינויים במדד המחירים לצרכן.	54
71.....	התפלגות ההשקעות במניות.	55
72.....	התפתחות יחס כיסוי הנזילות.	56
75.....	התפתחות בפקדונות של מפקידים גדולים.	57
75.....	התפלגות הפקדונות לפי מדרגות מפקידים.	58
79.....	התפתחות מכשירים הנמדדים לפי השווי ההוגן.	59

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה ליום 31 במרס 2019

כללי

הדירקטוריון והנהלת הבנק מתכבדים להגיש בזה דוח ביניים, המתייחס למצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו ליום 31 במרס 2019 ולשלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, המהווה חלק מהדוח הרבעוני של הבנק, שכולל דוחות נוספים, כדלקמן:

- דוחות כספיים ביניים מאוחדים לא מבוקרים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 במרס 2019, שאושרו על ידי הדירקטוריון בישיבה שהתקיימה ביום 13 במאי 2019.
 - דוחות באשר לממשל התאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק.
 - נספחים לדוח הביניים הרבעוני.
 - דרישות גילוי בהתאם לנדבך השלישי של "כללי באזל", ומידע נוסף על סיכונים.*
 - מידע פיקוחי נוסף*.
- הנתונים שנכללו בדוח מתייחסים לנתונים המאוחדים של הבנק והחברות הבנות שלו (ראה ביאור א' בתמצית הדוחות הכספיים).

*המידע הכלול בדוחות אלו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2019>

חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה

1. תאור כללי של הבנק

הבנק עוסק בפעילות פיננסית מסחרית ונותן שירותים לכל מגזרי הפעילות, לרבות: בנקאות מסחרית, בנקאות פרטית, ובנקאות קמעונאית - ומשווק את מלוא המוצרים הפיננסיים הבנקאיים, לרבות: הלוואות ופקדונות בנקאיים, משכנתאות, מימון פיננסי לחברות קבלניות כשיטת "ליווי בניה", כרטיסי אשראי, מכשירים נגזרים ועוד. לצורך מתן שירותים אלו, מעמיד הבנק לרשות לקוחותיו רשת סניפים הפרוסה בפריסה כלל ארצית, וכוללת 76 סניפים. הבנק מדורג על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AA+" שעודכן לאחרונה ביום 6.9.2018.

2. מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

א. מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים)

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
	31.3.2018	31.3.2019		
			מדדי ביצוע עיקריים:	
	9.2	13.0	10.0	- תשואה להון
	0.8	0.9	0.8	- תשואה לנכסים
	11.4	11.0	11.4	- יחס הון עצמי ברובד הראשון
	7.1	6.8	7.3	- יחס המינוף
	148.5	152.1	144.3	- יחס כיסוי הנזילות
	68.0 ⁽¹⁾	63.6 ⁽¹⁾	62.2	- יחס היעילות

1. סוג מחדש - ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים.

2. **מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים** (המשך)
א. מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים) (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.12.2018	31.3.2018	
			• מדדי איכות אשראי עיקריים:
1.4	1.5	1.4	- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מהאשראי לציבור
1.3	1.4	1.4	- שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור העולה על 90 יום, מהאשראי לציבור
0.3	0.2	0.5	- שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מהאשראי הממוצע לציבור
			• נתונים נוספים:
3.1	3.1	3.3	- יחס הכנסות ריבית נטו, לנכסים ממוצעים
0.9	0.9	0.9	- יחס עמלות לנכסים ממוצעים
1,512	1,534	1,494	- מספר משרות ממוצע

ב. נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (%)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2018	2019	
11.4	263	293	הכנסות ריבית, נטו
171.4	14	38	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2.4	249	255	הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
1.3	⁽¹⁾ 78	79	- הכנסות מעמלות
-	19	(2)	- הכנסות (הוצאות) אחרות
(20.6)	97	77	סך ההכנסות שאינן מריבית
			הוצאות תפעוליות
(2.7)	146	142	- משכורות והוצאות נלוות
6.0	⁽¹⁾ 83	88	- הוצאות אחרות
0.4	229	230	סך ההוצאות התפעוליות
(12.8)	117	102	רווח לפני מסים
(12.2)	41	36	מסים על ההכנסה
(13.2)	76	66	רווח לאחר מסים
-	1	1	חלק הבנק ברווחי חברות כלולות, נטו
(13.0)	77	67	רווח נקי
	0.62	0.54	רווח למניה (באלפי ש"ח)

1. סווג מחדש - ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים.

2. מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים (המשך)

ג. נתונים עיקריים מהמאזן (במיליוני ש"ח)

31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
3,102	5,699	3,612	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,599	4,201	5,291	ניירות ערך
25,675	24,289	26,405	אשראי לציבור, נטו
843	829	814	נכסים אחרים
<u>36,219</u>	<u>35,018</u>	<u>36,122</u>	סך הכל נכסים
30,551	29,705	30,353	פקדונות הציבור
441	284	410	פקדונות מבנקים וממשלה
942	1,021	939	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,562	1,462	1,603	התחייבויות אחרות
33,496	32,472	33,305	סך הכל התחייבויות
2,723	2,546	2,817	הון
<u>36,219</u>	<u>35,018</u>	<u>36,122</u>	סך הכל התחייבויות והון

3. תיאור הסיכונים העיקריים

פעילות הבנק כרוכה בסיכונים פיננסיים, תפעוליים, ורגולטוריים שונים, לרבות: סיכוני אשראי, סיכוני שוק (ובכללם: סיכוני ריבית, סיכוני בסיס, סיכוני מניות וסיכוני אופציות), סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים, סיכוני טכנולוגיית המידע וסייבר, סיכונים משפטיים, סיכוני ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור, סיכוני מוניטין וסיכונים אסטרטגיים.

למידע נוסף באשר להתפתחויות בחשיפה לסיכונים ראה פרק 6'ד' להלן.
למידע נוסף על הסיכונים העיקריים הנגזרים מפעילותו השוטפת של הבנק ראה פרק 11'א' להלן.
מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק וניהולם, נכלל בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2019>

4. יעדים ואסטרטגיה עסקית

א. התוכנית האסטרטגית

בשנת 2015 אישר הדירקטוריון תוכנית אסטרטגית לפעילות הבנק בשנים 2020 - 2016.

התוכנית כוללת שני כיווני פעולה עיקריים:

- הרחבת הפעילות הקמעונאית של הבנק (משקי בית ועסקים קטנים), במסגרתה עתיד הבנק להתמקד בפלחי אוכלוסיה ספציפיים, שנצברה בגינם התמחות רבת שנים למתן שירותים בנקאיים התואמים את צורכיהם היחודיים.
- התייעלות תפעולית באמצעות ניהול קפדני של ההוצאות התפעוליות ושיפור מבנה ההכנסות.

בהמשך לאמור לעיל, אישר הדירקטוריון במחצית השניה של שנת 2016 תוכנית אסטרטגית שהוכנה על ידי הנהלת הבנק בסיוע יועצים חיצוניים - להעמקת הפעילות במגזר הקמעונאי, לרבות התמקדות בפלחי אוכלוסיה ספציפיים שנצברה בגינם התמחות רבת שנים במתן שירותים בנקאיים.

לפרטים נוספים באשר לתוכנית האסטרטגית והאמצעים למימושה - ראה פרק 4 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

ב. הסכם לרכישת מוניציפל בנק בע"מ (לשעבר בנק דקסיה ישראל בע"מ)

ביום 13.11.2018 נחתם הסכם בין הבנק לבין מוניציפל בנק בע"מ (לשעבר: בנק דקסיה ישראל בע"מ) במסגרתו, בכפוף לקיום תנאים מתלים שונים – יתמזג מוניציפל בנק עם ולתוך הבנק – בתמורה לתשלום סך של 670 מיליון ש"ח, שישולם לבעלי המניות של מוניציפל בנק. למידע נוסף על הסכם זה, והתנאים הנלווים הכרוכים בקיומו – ראה ביאור 111' בתמצית הדוחות הכספיים.

5. מידע נוסף

הליכים משפטיים

נגד הבנק תלויות ועומדות תובענות משפטיות שהוגשו על ידי לקוחות הבנק וכן צדדים שלישיים שונים – שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל.

לפרטים נוספים באשר לתביעות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק, ההתפתחויות שחלו בתביעות אלו בתקופת הדוח והשלכותיהן האפשריות על תוצאות הבנק – ראה ביאור 111' בתמצית הדוחות הכספיים.

חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות העסקיות

6. התפתחויות כלכליות ומגמות

א. התפתחויות כלכליות בשנת 2019

מרבית האינדיקטורים הכלכליים מצביעים על המשך מגמת הצמיחה במשק גם ברבע הראשון של שנת 2019.

המדד המשולב לבחינת מצב המשק עלה בחודש מרס 2019 בשיעור של 0.3% והשלים עליה מצטברת בשיעור של 1.0% ברבע הראשון של שנת 2019, בהמשך לעליה בשיעור של 2.9% שנרשמה בנתון זה בשנת 2018.

על פי נתוני המגמה עלה מדד הייצור התעשייתי בחודשים דצמבר 2018 – פברואר 2019 בשיעור של 8.3%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 1.4%, בחישוב שנתי, שנרשמה בנתון זה בשלושת החודשים הקודמים. העליה במדד נובעת מגידול בתפוקת כל ענפי הטכנולוגיה (למעט ענף הטכנולוגיה המעורבת - בסיסית).

הגירעון המסחרי של ישראל הסתכם ברבע הראשון של שנת 2019 בסך של כ- 18.8 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 22.3% בהשוואה לנתוני הגירעון שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המדינה ממיסים עלו ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 2.3% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו בכ- 82.7 מיליארד ש"ח.

העליה בהכנסות המדינה נובעת מגידול בשיעור של 6.8% בהכנסות ממיסים עקיפים - שהסתכמו ברבע הראשון של השנה בכ- 38.1 מיליארד ש"ח. מאידך, נרשם קיטון בשיעור של 1.2% בהכנסות ממיסים ישירים - לסך של כ- 48.8 מיליארד ש"ח, ויציבות בהכנסות מאגרות - שהסתכמו בכ- 1.8 מיליארד ש"ח.

ברבע הראשון של שנת 2019 נרשם גירעון תקציבי בפעילות הממשלה בסך של כ- 9.3 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון בסך של 2.1 מיליארד ש"ח בלבד שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. העליה בגירעון נובעת בעיקר מגידול בשיעור של 11.3% בהוצאות הממשלה ברבע הראשון של שנת 2019, ביחס לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד - ולעומת עליה בשיעור של 5.2% בלבד שנלקחה בחשבון בתכנון המקורי.

הגירעון המצטבר בשנים עשר החודשים שהסתיימו בחודש מרס 2019 מסתכם בשיעור של 3.4% מהתוצר הלאומי הגולמי. לפיכך, לא ניתן עדיין להעריך בשלב זה, אם יעלה בידי הממשלה לעמוד במתווה יעד הגירעון השנתי המתוכנן לשנת 2019 (בסך של כ- 40.2 מיליארד ש"ח, המהווה כ- 2.9% מהתוצר הלאומי הגולמי).

מניתוח מרכיבי הגירעון התקציבי עולה, כי מרביתו (בסך של כ- 7.0 מיליארד ש"ח), נובע מהפעילות המקומית של הממשלה ויתרתו (בסך של כ- 2.3 מיליארד ש"ח), נובע מפעילות הממשלה בחו"ל.

על פי נתוני המגמה לחודש מרס 2019, הסתכם שיעור הבלתי מועסקים במשק בכ- 3.9% מכוח העבודה האזרחי, המהווה ירידה בשיעור של 0.4 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2018.

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה הסתכם בחודש מרס 2019 בכ- 64.2% המהווה עליה בשיעור של 0.3 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2018.

מדד המחירים לצרכן עלה ברבע הראשון של השנה בשיעור של 0.5%, המדד "בניכוי מחירי הדיור" עלה בשיעור של 0.5%, והמדד "בניכוי ירקות ופירות" עלה בשיעור של 0.4%.

ברבע הראשון של שנת 2019 המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות המוניטרית המרחיבה, שננקטה על ידו בשנים 2018 - 2012 והותיר את הריבית במרכז בשיעור של 0.25% (לאחר שבחודש דצמבר 2018 הועלתה ריבית זו, לראשונה לאחר חמש שנים בשיעור של 0.15%).

ציפיות האינפלציה לשנה הקרובה (הנגזרות מההפרש שבין תשואת אגרות החוב "הצמודות" לתשואת אגרות החוב ה"שקליות"), הסתכמו בסוף הרבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 1.0%, המהווה ירידה בשיעור של 0.2 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2018 (1.2%). ציפיות אלו קרובות לסף התחתון של טווח יעד האינפלציה שנקבע על ידי הממשלה (3% - 1%).

ברבע הראשון של שנת 2019, התחזק השקל לעומת מרבית המטבעות הזרים העיקריים: ביחס לדולר של ארה"ב התחזק השקל בשיעור של 3.1%, ביחס ללירה שטרלינג בשיעור של 1.3%, ביחס ליין היפני בשיעור של 3.9%, וביחס לאירו בשיעור של 5.0%.

ב. התפתחויות בשוק ההון

ברבע הראשון של שנת 2019 נרשמו עליות שערים בשוק המניות המקומי, בשוק אגרות החוב ה"קונצרניות", ובשוק אגרות החוב הממשלתיות.

עליות השערים בשוק המניות הושפעו בעיקר על ידי הגורמים הבאים:

- תוצאות כספיות חיוביות שפרסמו החברות הציבוריות הנסחרות בבורסה.
- שיעורי ריבית ואינפלציה נמוכים השוררים במשק המקומי.
- עליות שערים שנרשמו בבורסות המניות במדינות רבות בעולם.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2019 נרשמו עליות שערים במדדי המניות: מדד "ת"א 35" עלה בשיעור של כ- 5.4%, מדד "ת"א 90" עלה בשיעור של כ- 10.2%. ומדד "ת"א 60 SME" עלה בשיעור של כ- 9.2%.

המחזור היומי הממוצע במניות וניירות ערך המירים הסתכם ברבע הראשון של השנה בכ- 1.1 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 27.9% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

היקפי הסכומים שגויסו מהציבור בשוק הראשוני על ידי החברות - באמצעות הנפקת מניות, אופציות, אגרות חוב ואגרות חוב להמרה - הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2019 בכ- 15.7 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 28.3% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

בשוק אגרות החוב הממשלתיות נרשם ברבע הראשון של שנת 2019 גיוס הון חיובי, נטו, בסך של כ- 5.3 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת כ- 2.4 מיליארד ש"ח, נטו, שגויסו מהציבור בתקופה המקבילה אשתקד.

שערי אגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד עלו ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של כ- 3.5%, ושערי אגרות החוב הלא צמודות עלו בשיעור של כ- 2.6%.

התשואות לפדיון ברוטו, באגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד, נעו בסוף חודש מרס 2019 בשיעורים שבין 1.2% (באגרות החוב "קצרות הטווח", לכ- 1.5% באגרות החוב "הארוכות").

ב. התפתחויות בשוק ההון (המשך)

ברבע הראשון של השנה נרשמה יציבות בתיק הנכסים של הציבור המושקע באפיק "קרנות הנאמנות", לעומת עליה בסך של כ- 2.1 מיליארד ש"ח, שנרשמה באפיק זה בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות הסכומים שנפדו מקרנות הנאמנות, בחתך אפיקי השקעה, מצביעה על פדיונות בסך של 0.7 מיליארד ש"ח בקרנות השקליות, כ- 1.3 מיליארד ש"ח נפדו מקרנות ה"אג"ח, כ- 0.4 מיליארד ש"ח נפדו מהקרנות ה"מנייתיות" וכ- 0.2 מיליארד ש"ח נפדו מקרנות "חו"ל". מאידך, גיסו כ- 2.6 מיליארד ש"ח בקרנות ה"כספיות".

ג. התפתחויות בחקיקה ובהוראות אחרות - הנוגעות למערכת הבנקאית בישראל

השנים האחרונות מתאפיינות בצעדי חקיקה והסדרה משמעותיים הנוגעים למערכת הבנקאית בנושאים רבים, ובכללם: "יחסי בנק לקוח", מבנה העמלות, רמת התחרות במערכת הבנקאית, התאמת הסטנדרטים לניהול סיכונים במערכת הבנקאית לעקרונות הבינלאומיים שנקבעו על ידי "ועדת באזל", ועוד.

מידע מפורט באשר לצעדי חקיקה והסדרה אלו נכלל בפרק 10 בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2018. לפרטים נוספים באשר להתפתחויות שנרשמו בתחום החקיקה וההסדרה בתקופת הדו"ח - ראה פרק 7 בדוח על הממשל התאגידי.

ד. התפתחויות בחשיפה לסיכונים

(1) סיכונים סייבר

הסיכון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה אפשרית בפעילותו (עד כדי מניעתה המוחלטת), גניבת נכסים פיננסיים, הפסדים כספיים ופגיעה במוניטין, הנובעת ממתקפות קיברנטיות על מערכות המחשב של הבנק (הנערכות לעיתים ללא ידיעת המשתמשים), או באמצעות איסוף מידע ממערכות אלה, במטרה להפריע לפעילות השוטפת של הבנק עד להשבתה המוחלטת.

(2) סיכון המודל העסקי

הסיכון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה אפשרית במודל הפעילות הבנקאי הנוכחי, בשל השינויים המתרחשים בסביבת הפעילות העסקית בכלל, ובסביבת הפעילות הבנקאית, בפרט - הנובעים, בין היתר, מהתפתחויות מהירות של טכנולוגיות המידע, שחיקת מקורות ההכנסה והגברת התחרות במערכת הבנקאית והחץ בנקאית.

(3) סיכונים מודלים

הסיכון מוגדר כחשיפת הבנק לטעויות בהערכת הסיכונים ובמידת הנכסים, ההתחייבויות והתוצאות הכספיות הנגזרות מהם, הנובעים מהשימוש ההולך וגובר במודלים במערכת הבנקאית, לרבות מודלים מתקדמים מבוססי בינה מלאכותית, המייצר אתגרים בתחום פיתוח המודלים, תיקופם וניהול סיכונים המודל.

(4) סיכון הגנת הפרטיות

הסיכון מוגדר כחשיפה אפשרית של הבנק להטלת עיצומים ופגיעה במוניטין, בשל אי ציות להוראות חקיקה בנושא: "הגנת הפרטיות", על רקע העליה בשימוש בבנקאות דיגיטלית.

(5) סיכון התנהגות

הסיכון מוגדר כחשיפה אפשרית של הבנק להטלת עיצומים ופגיעה במוניטין, הנובעת ממתן שירות לא הוגן ללקוחות הבנק, לרבות התנהלות בחוסר שקיפות ואפליה אסורה כלפי הלקוחות.

לפרטים נוספים באשר להתפתחויות שחלו בסיכונים אלה, השלכותיהם האפשריות על פעילות הבנק, והצעדים הננקטים לצורך ניהול וגידור הסיכונים - ראה פרק 6 בדוח הדיסקוריון וההנהלה לשנת 2018.

7. התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

א. רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק הסתכם ברבע הראשון של שנת 2019 בסך של 67 מיליון ש"ח, לעומת 77 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה ירידה בשיעור של 13.0%.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הסתכמה ברבע הראשון של השנה בשיעור של 10.0% לעומת 13.0% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת תשואה בשיעור של 9.2% בכל שנת 2018.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הבנק ברבע הראשון של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- עליה בהכנסות הריבית, נטו, מ- 263 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2018, ל- 293 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- ירידה בהכנסות (הוצאות) המימון שאינן מריבית, מהכנסות בסך 17 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2018, להוצאה בסך 4 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מ- 14 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2018, ל- 38 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהכנסות מעמלות מ- 78⁽¹⁾ מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2018, ל- 79 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות מ- 229⁽¹⁾ מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2018, ל- 230 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.

ב. הכנסות והוצאות

הכנסות מריבית, נטו, הסתכמו ברבע הראשון של השנה בסך של 293 מיליון ש"ח, לעומת 263 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 11.4%. העליה בהכנסות מריבית, נטו, מוסברת כדלקמן:

- עליה בשיעור של 3.8% ביתרה הממוצעת של הנכסים המניבים.
- עליה בשיעור של 0.22 נקודות האחוז בפער הריבית, מפער בשיעור של 3.18% ברבע הראשון של שנת 2018, לפער בשיעור של 3.40% בתקופת הדוח.

להלן טבלה המפרטת את התפלגות הפעילות הפיננסית בבנק ופערי הריבית בחתך מגזרי הצמדה, והתרומה להכנסות הריבית שנרשמה בכל אחד ממגזרים אלו ברבע הראשון של שנת 2019, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס						
2018			2019			מגזר הצמדה
הכנסות מריבית	פער הריבית	שיעור הנכסים	הכנסות מריבית	פער הריבית	שיעור הנכסים	
מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	%	%	
254	3.58	86	281	3.75	87	לא צמוד
2	0.33	8	6	0.98	7	צמוד מדד
7	1.54	6	6	1.50	6	מטבע חוץ
263	3.18	100	293	3.40	100	סך הכל

1. סווג מחדש ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן ניתוח מרכיבי השינוי בהכנסות הריבית:

המגזר השקלי הלא צמוד - היקף הנכסים הממוצע במגזר זה, היווה כ- 87% מכלל נכסי הבנק ברבע הראשון של שנת 2019, לעומת כ- 86% בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק ברבע הראשון של שנת 2019 הסתכמה בכ- 281 מיליון ש"ח, לעומת כ- 254 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (המהווים כ- 96% מכלל הכנסות הריבית בבנק). הגידול בהכנסות הריבית במגזר זה, נובע הן מעליה בנפח הפעילות, והן מעליה בפער הריבית.

מרכיב האשראי לציבור מכלל נכסי הבנק המניבים במגזר זה (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים), הסתכם ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של כ- 80% לעומת כ- 77% בתקופה המקבילה אשתקד.

בסיכום כללי עלה היקף הנכסים במגזר זה ברבע הראשון של שנת 2019 (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים) בכ- 5.1%, בעיקר עקב גידול בשיעור של כ- 8.3% ביתרות הממוצעות של האשראי לציבור.

פער הריבית במגזר הסתכם ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 3.75%, לעומת פער ריבית בשיעור של 3.58% שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

העליה בפער הריבית נובעת הן מגידול במשקל האשראי לציבור, המתאפיין בתשואה גבוהה יותר ביחס לשימושים אחרים במגזר, והן מעליה בתשואת הריבית שנזקפה לנכסים (בעיקר אשראי לציבור וניירות ערך).

המגזר השקלי צמוד המדד - היקף הנכסים הממוצע במגזר זה היווה כ- 7% מכלל נכסי הבנק ברבע הראשון של שנת 2019, לעומת כ- 8% בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות הריבית בבנק במגזר זה הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2019 בסך של כ- 6 מיליון ש"ח, לעומת כ- 2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (המהווים כ- 2% מכלל הכנסות הריבית בבנק).

העליה בהכנסות הריבית במגזר זה, מוסברת בעיקר בעליה בשיעור של 0.65 נקודות האחוז בפער הריבית וקוזזה בירידה בשיעור של 10.5% בהיקף הנכסים המניבים במגזר זה.

מגזר זה מרכז בעיקרו את פעילות הבנק בתחום גיוס הפקדונות מהציבור לטווח בינוני וארוך בצד המקורות, ואת נכסי הכיסוי להתחייבויות אלה, בצד השימושים. מרכיב האשראי לציבור, מכלל נכסי הבנק המניבים במגזר זה (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים), הסתכם ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של כ- 79%, לעומת כ- 66% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית במגזר הסתכם ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 0.98% לעומת פער ריבית בשיעור של 0.33% שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. העליה בפער הריבית מוסברת, בעיקר, בגידול בשיעור של 0.5 נקודות האחוז בתשואת תיק ניירות הערך, ועליה במשקל האשראי לציבור המתאפיין בתשואה גבוהה יותר ביחס לשימושים אחרים במגזר.

מגזר המט"ח וצמוד המט"ח - היקף הנכסים הממוצע במגזר זה, היווה כ- 6% מכלל נכסי הבנק ברבע הראשון של שנת 2019, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק ברבע הראשון של שנת 2019 הסתכמה בכ- 6 מיליון ש"ח, לעומת כ- 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווים כ- 2% מכלל הכנסות הריבית בבנק. הירידה בהכנסות הריבית נובעת בעיקר מקטון בפער הריבית.

פער הריבית במגזר זה הסתכם ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 1.50%, לעומת פער ריבית בשיעור של 1.54% בתקופה המקבילה אשתקד.

הירידה בפער הריבית מוסברת בעיקר בקטון בתשואת האשראי לציבור במגזר זה.

פער הריבית הכולל, המוגדר כיחס שבין הכנסות הריבית (לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי), לבין היתרה הממוצעת של הנכסים הכספיים המניבים - הסתכם ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 3.40%, לעומת 3.18% בתקופה המקבילה אשתקד.

למידע נוסף באשר להתפתחות והתפלגות הכנסות הריבית ומרווחי הריבית בחתך מוצרים בנקאיים ובחתך מגזרי הצמדה - ראה "דוח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים" (נספח מס' 1 בדוח על הממשל התאגידי).

להלן נתונים לגבי התפתחות הכנסות הריבית בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			מגזר פעילות
השינוי	2018	2019	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
13.3	83	94	משקי בית
6.8	147	157	עסקים קטנים וזעירים
13.0	23	26	עסקים בינוניים
(11.1)	9	8	עסקים גדולים
-	1	1	בנקאות פרטית
100.0	1	2	גופים מוסדיים
-	(1)	5	ניהול פיננסי
11.4	263	293	סך הכל הכנסות ריבית

הכנסות (הוצאות) המימון שאינן מריבית, נטו הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2019 בהוצאה בסך של 4 מיליון ש"ח, לעומת הכנסות בסך 17 מיליון ש"ח שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

הירידה שנרשמה בהכנסות המימון שאינן מריבית מוסברת בקיטון בסך של כ- 6 מיליון ש"ח, נטו, ברווחים ממימוש ניירות ערך, וכן בירידה בסך של 19 מיליון ש"ח בהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים הנובעות מחוסר הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של "נכסי הבסיס" בגין עסקאות במכשירים נגזרים (הנמדדים על "בסיס צבירה"), לבין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס (הנמדדים על "בסיס השווי ההוגן"), ומהוות "הפרשי עיתוי" שייזקפו בדוחות הרווח והפסד של הבנק בשנים הבאות.

השפעת גורמים אלו מותנה על ידי עליה בסך של 2 מיליון ש"ח בהכנסות מהפרשי שער ועליה בסך של כ- 2 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית על נגזרים.

להלן נתונים לגבי מרכיבי ההכנסות וההוצאות העיקריים שנכללו בסעיף "הכנסות המימון שאינן מריבית", ברבע הראשון של שנת 2019, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			הרכב הסעיף
שינוי	2018	2019	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(34)	2	(32)	הפרשי שער - ממכשירים נגזרים
36	(3)	33	- אחרים
2	(1)	1	סך הכל הפרשי שער
(17)	7	(10)	הכנסות (הוצאות) נטו, מפעילות במכשירים נגזרים ^{(1),(2)}
(6)	11	5	רווחים ממימוש ניירות ערך, נטו
(21)	17	(4)	סך הכל

1. לא כולל הפרשי שער.

2. מזה הכנסות/הוצאות בגין התאמות ל"שווי ההוגן" של מכשירים נגזרים שהסתכמו ברבע הראשון של שנת 2019 בהוצאה בסך של 9 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - הכנסות בסך 10 מיליון ש"ח).

הוצאות בגין הפסדי אשראי, נטו, הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2019 בסך של 38 מיליון ש"ח, לעומת 14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח היוותה ההוצאה בגין הפסדי אשראי 13.0% מהכנסות הריבית, נטו, ושיעורה ביחס ליתרת האשראי לציבור, נטו (מאזני) הסתכם בשיעור 0.58% (לעומת כ- 5.3% ו- 0.23%, בהתאמה, בתקופה המקבילה אשתקד).

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבע הראשון של שנת 2019, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שינוי	2018	2019	הרכב ההוצאה (הכנסה)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי:
19	(10)	9	- על בסיס פרטני
5	24	29	- על בסיס קבוצתי*
24	14	38	סך הכל

* לרבות מחיקות חשבוניות בגין חובות נחותים שההוצאה להפסדי אשראי בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי, בסך 32 מיליון ש"ח, בניכוי גביית חובות שנמחקו בעבר, בסך של 12 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 26 מיליון ש"ח ו- 9 מיליון ש"ח, בהתאמה).

העליה בהוצאות להפסדי אשראי ברבע הראשון של שנת 2019, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מוסברת בעיקר בגידול בסך של 19 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי על בסיס פרטני, הנובע בעיקר מעליה בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות שאורגנו מחדש.

בנוסף, נרשמה עליה בסך של 5 מיליון ש"ח בהוצאות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, הנובעת ברובה מגידול בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות "תקינים" (בעיקר בשל גידול בהיקף תיק האשראי).

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, כחתך מגזרי פעילות "פיקוחיים", ברבע הראשון של שנת 2019, לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שינוי	2018	2019	מגזר פעילות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7	3	10	משקי בית
13	13	26	עסקים קטנים וזעירים
7	(2)	5	עסקים בינוניים
(3)	-	(3)	עסקים גדולים
24	14	38	סך הכל

הגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי במגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים קטנים" ברבע הראשון של שנת 2019, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מוסבר בעיקר על ידי הגורמים הבאים:

- גידול בהפרשות להפסדי אשראי הנמדדות על בסיס קבוצתי, הנגזר מעליה בהיקפי האשראי של הלקוחות המשויכים למגזרים אלה, לעומת שיעורי הגידול שנרשמו אשתקד.
- גידול בהוצאות להפסדי אשראי בגין חובות שאורגנו מחדש.

היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי "על בסיס קבוצתי" הסתכמה ליום 31.3.2019 ב- 354 מיליון ש"ח, והיא מהווה כ- 1.11% מסיכון האשראי הכולל לציבור באותו מועד (31.12.2018 - 345 מיליון ש"ח ו- 1.11%, בהתאמה; 31.3.2018 - 334 מיליון ש"ח, ו- 1.12%, בהתאמה).

היתרה המצטברת של ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי הסתכמה ב- 398 מיליון ש"ח והיא מהווה כ- 1.24% מסיכון האשראי הכולל לציבור (31.12.2018 - 391 מיליון ש"ח, ו- 1.26%, בהתאמה; 31.3.2018 - 381 מיליון ש"ח ו- 1.28%, בהתאמה).

למידע נוסף לגבי התפתחות החובות הבעייתיים בבנק ליום 31.3.2019 וסיווגם, ולגבי מדדי איכות תיק האשראי של הבנק - ראה פרק 12' להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2019 ב- 79 מיליון ש"ח, לעומת 78⁽¹⁾ מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 1.3% העליה בהכנסות מעמלות נובעת בעיקר מגידול בסך של 1 מיליון ש"ח בהכנסות מעמלות מימון.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות מעמלות ברבע הראשון של שנת 2019, לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
	2018	2019	
שינוי	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	סוג העמלה
-	38	38	ניהול חשבון
-	10	10	כרטיסי אשראי
(20.0)	5	4	פעילות בניירות ערך
-	5	5	טיפול באשראי
-	8	8	הפרשי המרה
16.7	6 ⁽¹⁾	7	עמלות מעסקי מימון
16.7	6	7	עמלות אחרות
1.3	78	79	סך כל העמלות

1. סוג מחדש - ראה ביאור 1' 1' בתמצית הדוחות הכספיים.

ההכנסות האחרות הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 2 מיליון ש"ח, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות האחרות נובעות מרווחים ממכירת מבנים, בגין עסקאות שנחתמו בעבר והוכרו כהכנסה בתקופת הדוח.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2019 ב- 230 מיליון ש"ח, לעומת 229⁽¹⁾ מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 0.4%. מחד, נרשמה עליה בשיעור של 13.6% בהוצאות התפעוליות האחרות (בעיקר בשל גידול בהוצאות בגין שירותי מחשב ותפעול המשולמים לחברה האם), שקוזזה מאידך, בקיטון בשיעור של 2.7% בהוצאות השכר והנלוות, בעיקר עקב ירידה במספר המשרות, הנובעת מתוכנית ההתייעלות שיושמה בשנה הקודמת.

יחס היעילות של הבנק הסתכם ברבע הראשון של שנת 2019 ב- 62.2%, לעומת 63.6%⁽¹⁾ בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה למיסים על הרווח לפני מיסים הסתכמה ברבע הראשון של שנת 2019 ב- 36 מיליון ש"ח, לעומת 41 מיליון ש"ח אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים ביחס לרווח מפעולות רגילות בתקופת הדוח, הסתכם ב- 35.3%, לעומת 35.0% אשתקד.

העליה בשיעור ההפרשות למיסים מוסברת בגידול במרכיבי הוצאה שאינם מותרים בניכוי לצורכי מס.

1. סוג מחדש בגין השינוי בסיווג תשלומי עמלות למבטחי משנה - ראה ביאור 1' 1' בתמצית הדוחות הכספיים.

ג. התפתחויות ברווח כולל אחר

להלן מידע באשר להתפתחות הרווח הכולל האחר:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
שינוי	2018	2019
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
94	(19)	75
7	(11)	(4)
101	(30)	71
(52)	21	(31)
(2)	3	1
(54)	24	(30)
47	(6)	41
(16)	2	(14)
31	(4)	27

• התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה
- רווחים (הפסדים), נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

- רווחים שסווגו מחדש לרווח והפסד

סך הכל התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה

• הטבות לעובדים

- רווח (הפסד) אקטוארי לתקופה

- הפסד שסווג מחדש לדוח הרווח והפסד

סך הכל התאמה בגין הטבות לעובדים

סך הכל לפני מס

השפעת המס

סך הכל שינויים ברווח כולל אחר

העליה ברווח הכולל האחר ברבע הראשון של שנת 2019, לעומת התקופה המקבילה אשתקד הסתכמה בסך של 31 מיליון ש"ח ומוסברת בעיקר בגידול בסך של 67 מיליון ש"ח במרכיב ההתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך בתיק "הזמין למכירה", שקוזז בירידה בסך של 36 מיליון ש"ח בהפסדים האקטואריים בגין הטבות לעובדים (בעיקר בשל ירידה בשיעור של 0.6 נקודות אחוז שנרשמה בתקופת הדוח בריבית ההיוון המשמשת לחישוב שוויין ההוגן של התחייבויות הבנק בגין זכויות עובדים).

8. מבנה הנכסים ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והשינויים שחלו בהם

א. התפתחויות בנכסים ובהתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (ב- % לעומת)					סעיף מאזני
31.12.2018	31.3.2018	31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
(0.3)	3.2	36,219	35,018	36,122	סך כל המאזן
16.4	(36.6)	3,102	5,699	3,612	מזומנים ופקדונות בבנקים
(19.8)	25.9	6,599	4,201	5,291	ניירות ערך
2.8	8.7	25,675	24,289	26,405	אשראי לציבור, נטו
(0.6)	2.2	30,551	29,705	30,353	פקדונות הציבור
-	(10.8)	685	768	685	כתבי התחייבות נדחים
(1.2)	0.4	257	253	254	אגרות חוב
3.5	10.6	2,723	2,546	2,817	הון עצמי

מזומנים ופקדונות בבנקים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	מגזר הצמדה
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6.3	2,636	2,801	שקל לא צמוד
160.3	68	177	שקל צמוד מדד
59.3	398	634	מטבע חוץ
16.4	3,102	3,612	סך הכל

היתרות במגזר הלא צמוד כוללות בעיקר הפקדות בבנק ישראל לצרכי עמידה בהוראות הנזילות והפקדת עודפי מקורות במכרזי בנק ישראל. היתרה במגזר הצמוד למדד כוללת בחלקה הפקדות בתאגידים בנקאיים לזמן ארוך ככיסוי לכתבי התחייבות נדחים שגויסו על ידי הבנק.

היתרה במגזר המט"ח כוללת בעיקר הפקדות בבנק ישראל ובבנקים בחו"ל.

העליה שנרשמה ביתרות המזומנים והפקדונות בבנקים במגזר הלא צמוד, נובעת מהעליה שנרשמה בפעילות הבנק במגזר זה.

העליה שנרשמה בפקדונות במטבע חוץ מוסברת בהסטת שימושים במכשירים נגזרים לפקדונות בבנק ישראל.

העליה שנרשמה ביתרות המזומנים והפקדונות בבנקים במגזר הצמוד למדד, מוסברת, בין היתר, בהסטת שימושים מסעיף "ניירות ערך", לסעיף "פקדונות בבנקים".

ניירות ערך

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	התפלגות תיק ניירות ערך
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6.1	440	467	אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(16.6)	5,767	4,811	אגרות חוב זמינות למכירה
-	11	11	מניות שאינן למסחר
(99.5)	381	2	ניירות ערך למסחר
(19.8)	6,599	5,291	סך הכל

תיק אגרות החוב המוחזקות לפדיון - מוצג לפי העלות המופחתת.

העליה שנרשמה ביתרת אגרות החוב המוחזקות לפדיון בתקופת הדוח מוסברת ברכישת אגרות חוב לטווח בינוני במטרה להגדיל את הכנסות הבנק ממוצר זה.

תיק אגרות החוב הזמינות למכירה - מוצג לפי השווי ההוגן. ליום 31.3.2019 עלה השווי ההוגן של תיק אגרות החוב הזמינות למכירה על עלותן המופחתת בסך של כ- 24 מיליון ש"ח, נטו (ליום 31.12.2018 - היה השווי ההוגן של אגרות החוב הזמינות למכירה, נמוך מעלותן המופחתת בסך של 41 מיליון ש"ח).

סכום זה, בניכוי השפעת המס, הגדיל את ההון העצמי של הבנק למועד הדוח בסך של כ- 16 מיליון ש"ח. תיק זה, בו כלולים מרבית ניירות הערך של הבנק, כולל את השקעת הבנק כנגד פקדונות הציבור וההון הפעיל.

אגרות החוב שהושאלו על ידי הבנק לתאגידים בנקאיים מוצגים בדוחות הכספיים בסעיף "מזומנים ופקדונות בבנקים", ויתרתם ליום 31 במרס 2019, מסתכמת בסך של 216 מיליון ש"ח (31.12.2018 - 21 מיליון ש"ח).

הירידה ביתרת אגרות החוב בתיק הזמין למכירה, מוסברת, בין היתר, בהסטת שימושים מסעיף זה, לסעיף "מזומנים ופקדונות בבנקים".

תיק המניות שאינן למסחר - מוצג לפי השווי ההוגן (או העלות בניכוי הפרשה לירידת ערך, בגין מניות שנחשבו השווי ההוגן שלהם אינם זמינים).

ליום 31.3.2019 עלה השווי ההוגן של המניות בתיק זה על עלותן המופחתת בסך של 2 מיליון ש"ח. סכום זה, בניכוי השפעת המס נזקף לסעיף העודפים בהון העצמי, (למידע נוסף באשר לכללי החשבונאות החדשים בנושא זה, שיושמו על ידי הבנק החל מיום 1.1.2019 – ראה ביאור 1' בתמצית הדוחות הכספיים).

תיק ניירות הערך למסחר - מרבית הפעילות בגין מרכיב השקעה זה התמקדה במסחר באגרות חוב ממשלתיות, תוך ניצול שינויים ברמות המחירים ששררו בשווקים אלה.

תיק ניירות הערך למסחר מוצג לפי השווי ההוגן של ניירות הערך שנכללו בתיק. הירידה ביתרות התיק למסחר ברבע הראשון של השנה, מוסכרת במימושים שוטפים של ניירות הערך שנכללו בתיק זה.

היתרה הממוצעת של התיק למסחר הסתכמה ברבע הראשון של שנת 2019 בכ- 198 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 29 מיליון ש"ח) ומהווה כ- 21% מהמסגרת שאושרה על ידי הדירקטוריון.

להלן נתונים לגבי התפלגות השקעות הבנק באגרות חוב הכלולות בתיק "הזמין למכירה", בחתך ענפי משק ודירוג אשראי, והרווחים (הפסדים) הצבורים בגינם:

ליום 31.3.2019				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
					א. אגרות חוב לא ממשלתיות
					(1) אגרות חוב סחירות
-	-	-	-		- חשמל ומים
-	-	-	-		- בתי מלון ושירותי הארחה
-	-	-	-		סך הכל אגרות חוב סחירות
					(2) אגרות חוב שאינן סחירות
-	-	16	16	AAA	- חשמל ומים
-	1	7	6	-	- תחבורה ואחסנה
-	-	1	1	AA	- תקשורת ושירותי מחשב
-	1	24	23		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות
-	1	24	23		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
2	25	4,787	4,764		ב. אגרות חוב ממשלתיות⁽¹⁾
2	26	4,811	4,787		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

1. היתרה כוללת בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל.
2. אגרות החוב דורגו בעיקר על ידי חברות דירוג ישראליות.

התפלגות ההשקעות באגרות חוב בתיק "הזמין למכירה" (המשך):

ליום 31.3.2018				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
					א. אגרות חוב לא ממשלתיות
					(1) אגרות חוב סחירות
-	-	4	4	BBB	- חשמל ומים
-	-	3	3	A+	- בתי מלון ושירותי הארחה
-	-	7	7		סך הכל אגרות חוב סחירות
					(2) אגרות חוב שאינן סחירות
-	-	16	16	AAA	- חשמל ומים
-	-	7	7	-	- תחבורה ואחסנה
-	-	1	1	AA	- תקשורת ושירותי מחשב
-	-	24	24		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות
-	-	31	31		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
18	15	3,849	3,852		ב. אגרות חוב ממשלתיות⁽¹⁾
18	15	3,880	3,883		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

ליום 31.12.2018				דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
					א. אגרות חוב לא ממשלתיות
					(1) אגרות חוב סחירות
-	-	-	-		- חשמל ומים
-	-	3	3	A+	- בתי מלון ושירותי הארחה
-	-	3	3		סך הכל אגרות חוב סחירות
					(2) אגרות חוב שאינן סחירות
-	-	16	16	AAA	- חשמל ומים
-	-	7	7	-	- תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	AA	- תקשורת ושירותי מחשב
-	-	23	23		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות
-	-	26	26		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות
48	7	5,741	5,782		ב. אגרות חוב ממשלתיות⁽¹⁾
48	7	5,767	5,808		סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה

1. היתרה כוללת בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל.
2. אגרות החוב דורגו בעיקר על ידי חברות דירוג ישראליות.

על פי הוראות בנק ישראל וכללי חשבונאות מקובלים יש לזקוף לסעיף "רווח כולל אחר" (במסגרת ההון העצמי) הפסדים שטרם מומשו, כאמור לעיל - רק אם הפסדים אלו הינם בעלי אופי "זמני". הפסדים בעלי אופי ש"אינו זמני" - יזקפו לדוח הרווח והפסד.

לצורך החלטה לגבי אופי ההפסדים שנצברו בגין אגרות החוב, כאמור - מתבססת הנהלת הבנק על המבחנים הבאים:

- דירוג אגרות החוב, לרבות שינויים שחלו בדירוג זה.
- שיעור ירידת ערך אגרות החוב ביחס לעלותן (גם בהתחשב בהתפתחויות שחלו לאחר תאריך המאזן).
- משך הזמן בו היה שווי אגרות החוב נמוך מעלותן.
- התשואה לפדיון של אגרת החוב, ביחס לטווח הפדיון ולתשואות המקובלות בענף.
- התנודתיות בשווי ההוגן של אגרות החוב.
- מצבו הכלכלי של מפיק אגרת החוב ויכולתו לעמוד בהתחייבויותיו.
- כוונת ויכולת הבנק להחזיק באגרות החוב הנ"ל עד למועד פדיון.
- סיווג אגרת החוב (או אי סווגה), כ"חוב בעייתי".
- ארועי כשל תשלום שנרשמו בגין אגרות החוב.

אגרות החוב הנ"ל נרכשו על ידי הבנק במטרה להחזיק בהן עד לפדיון, או עד למועד בו עליית שווי ההוגן תאפשר לבנק לממשן ברווח. ככוונתו וביכולתו של הבנק להחזיק באגרות החוב הנ"ל בתקופה הנדרשת להשגת מטרת אלו.

לאור מגמת הירידה בתשואות שנרשמה בשוק אגרות החוב ברבע הראשון של שנת 2019, נרשמה בתקופת הדוח ירידה בהפסדים שטרם מומשו הכלולים בתיק אגרות החוב הזמין למכירה שהסתכמו ליום 31 במרס 2019, בסך של 2 מיליון ש"ח, המהווים כ- 0.1% בלבד מיתרת התיק (31.12.2018 - 48 מיליון ש"ח וכ- 0.8%, בהתאמה). להערכת הנהלה, הפסדים אלו משקפים בעיקר שינויים כלליים במגמות הריבית בשוק אגרות החוב. לפיכך, סבורה הנהלת הבנק כי ההפסדים הנ"ל הינם בעלי אופי "זמני".

סיווגם של הפסדים הגלומים בתיק אגרות החוב הזמין למכירה (בשיעור העולה על 20% מעלותן המותאמת של אגרות חוב אלה), נבחן על ידי הבנק בתדירות רבעונית. במסגרת תהליך זה, נסקר מצבם העסקי של המנפיקים הרלוונטיים (המבוסס על מידע כספי גלוי), לרבות יכולתם לעמוד בהתחייבויותיהם.

בהתבסס על בדיקות אלו, לא נרשמו בתקופת הדוח הפסדים בגין מרכיב זה (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).

לפרטים נוספים באשר להתפלגות ההפסדים שנצברו בתיק אגרות החוב הזמין למכירה וטרם מומשו - בחתך "תקופת צבירת ההפסדים" - ראה ביאור 6 בתמצית הדוחות הכספיים.

אשראי לציבור

שיעור השינוי	31 במרס 2019		מגזר הצמדה
	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3.1	23,337	24,049	שקל לא צמוד
3.6	1,793	1,857	שקל צמוד מדד
(8.4)	545	499	מטבע חוץ (כולל צמוד מט"ח)
2.8	25,675	26,405	סך הכל

יתרת האשראי לציבור עלתה ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 2.8% (בתקופה המקבילה אשתקד 1.5%).

הגידול באשראי השקלי הלא צמוד, מוסבר בהתרחבות הפעילות במגזר הקמעונאי בתקופת הדוח, התואמת את יעדי הבנק בתחום זה.

להלן טבלה המפרטת את התפלגות סיכון האשראי הכולל⁽¹⁾ לציבור, בחתך ענפי משק:

ענף משק	31 בדצמבר 2018			31 במרס 2019		
	הפרשה להפסדי אשראי	חובות בעייתיים	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי	חובות בעייתיים	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אנשים פרטיים ⁽²⁾	89	145	10,844	91	153	11,104
בינוי ונדל"ן ⁽³⁾	61	143	6,038	61	147	6,359
מסחר	90	97	4,978	87	99	5,051
תעשיה	47	61	2,838	49	62	2,936
שירותים עסקיים אחרים	28	38	1,708	30	40	1,791
תחבורה ואחסנה	37	31	1,423	39	33	1,418
שירותים ציבוריים וקהילתיים	7	11	1,382	7	10	1,421
אחרים (פחות מ- 5%)	32	28	1,743	34	28	1,799
סך הכל	391	554	30,954	398	572	31,879

הערות:

1. סיכון אשראי - לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני.
2. הגידול באשראי בענף "אנשים פרטיים" בסך 260 מיליון ש"ח, נגזר מיישום התוכנית האסטרטגית של הבנק במסגרתה מתמקד הבנק בפיתוח פעילות האשראי במגזר הקמעונאי, לרבות בענף "אנשים פרטיים".
3. הגידול בענף הבינוי והנדל"ן בסך 321 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממתן אשראי לפרויקטים בענף הבינוי המתנהלים במסגרת "ליווי פיננסי סגור".

להלן נתונים תמציתיים לגבי התפתחות החובות הבעייתיים⁽¹⁾ בבנק:

סוג חוב	31 במרס 2019		31 בדצמבר 2018	
	מיליוני ש"ח	שיעור השינוי %	מיליוני ש"ח	שיעור השינוי %
חובות פגומים	278	9.9	253	9.9
סיכון אשראי נחות	69	(11.5)	78	(11.5)
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽²⁾	225	0.9	223	0.9
סך הכל	572	3.2	554	3.2

הערות:

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של החובות הבעייתיים בגין סיכון האשראי לציבור.
2. העליה בהיקף החובות שסוגו כ"חובות פגומים", נובעת, בין היתר, מהרעה במצבם העסקי של מספר לקוחות מצומצם במגזר "עסקים בינוניים".

מידע נוסף באשר לסיכונים האשראי נכלל בפרק 12 להלן, ובדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק שכתובתו: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2019>

פקדונות הציבור

מגזר הצמדה	31 בדצמבר 2018			31 במרס 2019		
	השינוי באחוזים	סה"כ מיליוני ש"ח	לפי דרישה מיליוני ש"ח	סה"כ מיליוני ש"ח	לפי דרישה מיליוני ש"ח	לפי דרישה מיליוני ש"ח
שקל לא צמוד	4.8	24,956	16,501	26,162	17,388	8,774
שקל צמוד מדד	(2.3)	2,144	2,144	2,094	2,094	-
מט"ח ^(*)	(39.2)	3,451	2,223	2,097	847	1,250
סך הכל	(0.6)	30,551	20,868	30,353	20,329	10,024

* לרבות צמוד למטבע חוץ.

פקדונות הציבור במגזר הלא צמוד עלו ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 4.8%, מסך של 24,956 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2018, לסך של 26,162 מיליוני ש"ח בסוף הרבע הראשון של שנת 2019. העליה בהיקף הפקדונות נובעת מגידול בפעילות הבנקאית הקמעונאית של הבנק המתבצעת ברובה במגזר הצמדה זה.

פקדונות הציבור הצמודים למדד (המהווים ברובם מקור למתן אשראי, בעיקר בתחום ההלוואות לדיור ועבור החטיבה המסחרית), ירדו ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 2.3%. הירידה בהיקף הפקדונות במגזר זה, מוסברת בין היתר, בסביבת האינפלציה הנמוכה השוררת במשק המקומי בשנים האחרונות, שגרמה לשינוי בטעמי החיסכון של הציבור ולהסטת נכסים פיננסיים למגזר הלא צמוד.

פקדונות הציבור במטבע חוץ (לרבות פקדונות צמודים למטבע חוץ) ירדו ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 39.2% והסתכמו ב- 2,097 מיליוני ש"ח. הירידה בהיקף הפקדונות מוסברת בהתחזקות שנרשמה בשערי החליפין של השקל לעומת מרבית המטבעות הזרים, בתקופת הדוח, ובפרעונות שוטפים של פקדונות שהפקידו גופים מוסדיים.

להלן נתונים לגבי הרכב והתפתחות תיק ניירות הערך המוחזק על ידי הציבור:

אפיק השקעה	31 במרס 2019	31 בדצמבר 2018	שיעור השינוי %
קרנות נאמנות	4,232	4,044	4.6
אגרות חוב	3,510	3,342	5.0
מניות	3,094	2,608	18.6
סך הכל	10,836	9,994	8.4

אגרות חוב

להלן נתונים לגבי הרכב והתפתחות יתרת אגרות החוב שהונפקו על ידי הבנק:

אגרות חוב שאינן צמודות	31 במרס 2019	31 בדצמבר 2018	שיעור השינוי %
	254	257	(1.2)

אגרות החוב הונפקו על ידי הבנק (באמצעות חברה ייעודית מוחזקת - מרכנתיל הנפקות בע"מ). אגרות החוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור של 2.07% ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

כתבי התחייבות נדחים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2018		31 במרס 2019		הרכב
	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-		100	100		כתב התחייבות הכולל מנגנון לספיגת הפסדים ⁽¹⁾
-		585	585		כתבי התחייבות אחרים ⁽²⁾
-		685	685		סך הכל

1. כתב ההתחייבות הנדחה הונפק על ידי הבנק לחברה האם ביום 27 בדצמבר 2017. כתב ההתחייבות אינו סחיר וכולל מנגנונים לספיגת הפסדים (לפרטים נוספים - באשר לתנאים הנלווים לכתב ההתחייבות, לרבות באשר למנגנונים לספיגת הפסדים - ראה פרק 8'א' בדוח הדיסקטוריון וההנהלה לשנת 2018).

2. כתבי ההתחייבות האחרים שהנפיק הבנק מדורגים על ידי חברת "מעלות S&P" (להלן: "חברת הדירוג") בדרגת "AA" (באופק דירוג יציב), הנמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA+"). דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים אושרר לאחרונה על ידי חברת הדירוג ביום 6.9.2018.

הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג העולמית "S&P" (חברת האם של "מעלות S&P"), לפיה - דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים יפחת בדרגה אחת, מתחת לדירוג המנפיק.

בהתאם למתודולוגיה שנקבעה על ידי חברת הדירוג הבינלאומית, כאמור, הוגדר הבנק (לצורך קביעת דירוג האשראי שלו על ידי חברת הדירוג), כ"חברת ליבה" בקבוצת "בנק דיסקונט". קביעה זו יוצרת זיקה חד - חד ערכית בין הדירוג שנקבע לחברה האם, לבין דירוג הבנק.

כתבי ההתחייבות הנדחים (המוכרים כ"הון ברובד השני") מהווים ליום 31.3.2019, כ- 10% בלבד מ"הון העצמי ברובד הראשון" של הבנק כהגדרתו בהוראות בנק ישראל (31.12.2018 - 13%). שיעור זה נמוך מהשיעור המכסימלי (50%) המותר על פי הוראות אלו. לפרטים נוספים בדבר הכללים להכרה בכתבי התחייבות נדחים - כ"הון ברובד השני", שנקבעו ב"כללי באזל", לרבות בתקופת המעבר שנקבעה ליישום כללים אלו - ראה סעיף ב' להלן.

שווי הוגן של מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות		נכסים אחרים		סוג המכשיר
31.12.2018	31.3.2019	31.12.2018	31.3.2019	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				חוזי ריבית:
				- שקל מדד
1	3	9	6	
				- אחר
5	12	2	-	
77	47	46	14	חוזי מטבע חוץ
6	3	6	3	חוזים בגין מניות
35	17	35	17	חוזי סחורות ואחרים
124	82	98	40	סך הכל השווי ההוגן של מכשירים נגזרים
-	-	-	-	מזה - נכלל בסעיף "אשראי לציבור"
-	-	(2)	(2)	- נכלל בסעיף "נכסים אחרים"
124	82	96	38	סך הכל נכלל בסעיף "נגזרים"

השווי ההוגן של התחייבויות הבנק, נטו, בגין עסקאות במכשירים הנגזרים ליום 31.3.2019, הסתכם ב- 42 מיליון ש"ח, ומהווה עליה בשיעור של כ- 61% לעומת יתרת ההתחייבויות, נטו, ביום 31.12.2018. העליה בשווי ההוגן, נטו, של המכשירים הנגזרים נובעת משינויים במשתני השוק המשמשים לחישוב השווי ההוגן של מכשירים אלו, כגון: הפרשי הצמדה, הפרשי שער ושיעורי הריבית השוררים בשוק.

נכסים אחרים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	הרכב
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	24	-	מיסים שוטפים - עודף מקדמות
5.5	308	325	מיסים נדחים לקבל
72.7	55	95	נכסים אחרים ⁽¹⁾
8.5	387	420	סך הכל

1. הגידול בנכסים האחרים מוסבר בעיקר בתשלומים המתייחסים לתקופת חתך שלאחר תאריך המאזן.

התחייבויות אחרות

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	הרכב
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			התחייבויות בגין זכויות עובדים:
9.0	379	413	- עודף עתודה לפיצויי פרישה, נטו
10.9	46	51	- הטבות לאחר סיום העסקה
12.5	24	27	- התחייבויות בגין חופשה
-	7	7	- התחייבות בגין דמי מחלה שלא נוצלו
(17.9)	67	55	- הפרשות בגין שכר ונלוות
5.7	523	553	סך כל ההתחייבויות בגין זכויות עובדים
-	-	6	מיסים שוטפים - עודף עתודות
3.4	680	703	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
-	18	18	הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים
11.1	217	241	אחר ⁽¹⁾
5.8	1,438	1,521	סך הכל

1. העליה ביתרה מוסברת בעיקר מגידול בהתחייבויות הנובעות משינויי חקיקה.

סעיפים חוץ מאזניים

להלן נתונים לגבי ההתפתחות בסעיפים החוץ מאזניים העיקריים:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	הרכב
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
55.9	59	92	אשראי תעודות ⁽¹⁾
-	279	279	ערכויות להבטחת אשראי
4.3	1,071	1,117	ערכויות לרוכשי דירות
2.3	1,047	1,071	ערכויות והתחייבויות אחרות

1. העליה ביתרות בגין אשראי תעודות נובעת מעליה בפעילות סחר חוץ.

ב. הון והלימות הון

(1) כללי

יחס הלימות ההון הוגדר כיחס שבין אמצעי ההון של הבנק (ברובד הראשון וברובד השני), לבין נכסי הסיכון של הבנק כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201 שפורסמו על ידי בנק ישראל (להלן: "כללי באזל").

"כללי באזל" קובעים הגדרות שונות לגבי אמצעי ההון ונכסי הסיכון, לרבות:

- ההון ברובד הראשון הוגדר כ"הון העצמי" החשבונאי בניכוי התאמות פיקוחיות (כהגדרתן ב"כללי באזל"), ובכללן:
 - ניכוי מיסים נדחים לקבל שמימוש מתבסס על הרווחיות העתידית של התאגיד הבנקאי.
 - "עודף מיסים" - המוגדר כיתרת המיסים הנדחים לקבל, שנוצרו מהפרשי עיתוי, העולה על 10% מההון ב"רובד הראשון". בחישוב יתרה זו לא ילקחו בחשבון עודפי מיסים נדחים, כאמור - שאינם עולים על מרכיב "מס השכר" שנכלל בהפרשות לזכויות עובדים. מרכיב זה יכלול בנכסי הסיכון בשיעור משוקלל של 250%.
- ההון ברובד השני הוגדר כצירוף המרכיבים הבאים:
 - מכשירים פיקוחיים מסוימים שהונפקו לתקופה של חמש שנים לפחות, הכוללים מנגנונים ל"ספיגת הפסדים", ומאפשרים המרה אוטומטית של מכשירים אלו למניות, בתנאים מסוימים שהוגדרו ב"כללי באזל" (בכפוף להוראות מעבר - ראה הרחבה להלן).
 - הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, שאינן עולות על 1.25% מנכסי הסיכון המשוקללים בגין סיכון אשראי.

במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים ליישם בהדרגה הנחיות אלו, נקבעו ב"כללי באזל" הוראות מעבר, הכוללות מנגנון לאימוץ הדרגתי של הקריטריונים להכרה בהון פיקוחי המיושם בשנים 2014 - 2021 (להלן: "תקופת המעבר"), לפיו - כתבי ההתחייבות שהונפקו על ידי התאגידים הבנקאיים עד ליום 31.12.2013, ואינם עומדים בקריטריונים להכרה כמרכיב הון ב"רובד השני" (מכיוון שאינם כוללים מנגנונים ל"ספיגת הפסדים"), יוכרו בחלקם כ"הון ברובד השני" בתקופת המעבר, בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לביטולם המלא בתום "תקופת המעבר".

קביעת דרישות סף:

במסגרת ההנחיות שנכללו ב"כללי באזל" נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחסי הון מינימליים כדלקמן:

- יחס ההון העצמי ברובד הראשון - לא יפחת משיעור של 9% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו - ראה להלן).
- יחס הלימות ההון הכולל - לא יפחת משיעור של 12.5% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו - ראה להלן).

למידע נוסף באשר למגבלות על יחסי הלימות ההון המינימליים שנקבעו על ידי הדירקטוריון - ראה סעיף 3(ג) להלן.

הגדלת דרישות ההון:

בעקבות ההתפתחויות שנרשמו בשנים האחרונות בשוק הדיור בישראל (ובכללן עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור ובהיקפי ההלוואות לדיור), שתרמו להגדלת הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים - פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון מינימלית נוספת, בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים.

דרישת ההון העצמי המינימלית של הבנק הנגזרת מהנחיות אלה, הסתכמה ליום 31.3.2019 בשיעור של 9.20% (ודרישת ההון הכולל המינימלית - בשיעור של 12.70%).

ב. הון והלימות הון (המשך)

(2) הון

הרכב ההון	31.3.2019 מיליוני ש"ח	31.12.2018 מיליוני ש"ח	השינוי מיליוני ש"ח
הון וקרנות הון	203	203	-
הפסד כולל אחר מצטבר	(51)	(77)	26
יתרת רווח	2,665	2,597	68
סך הכל הון	2,817	2,723	94

הון הבנק ליום 31.3.2019 הסתכם ב- 2,817 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ- 3.5% בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2018. העליה בהון מוסברת בעיקר ברווח השוטף של הבנק בתקופת הדוח.

יחס ההון לסך המאזן ליום 31.3.2019 הסתכם בכ- 7.8% (31.12.2018 - 7.5%).

(3) הלימות הון

(א) יחס ההון לרכיבי סיכון

31.12.2018	31.3.2019	
אחוזים	אחוזים	
11.39	11.38	- יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
14.02	13.70	- יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.20 ⁽¹⁾	9.20 ⁽¹⁾	- יחס ההון העצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.70 ⁽¹⁾	12.70 ⁽¹⁾	- יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. יחסי הלימות ההון המינימליים שנקבעו לבנק בהתאם להוראות בנק ישראל מסתכמים בשיעור של 9.00% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו- 12.50% (עבור יחס הלימות ההון הכולל).

עם זאת, בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, הועלו דרישות ההון המינימליות המתייחסות לבנק, בשיעור של 0.20% (31.12.2018 - 0.20%). לאור האמור לעיל, מסתכמות דרישת ההון המינימליות של הבנק ליום 31.3.2019, בשיעור של 9.20% (עבור יחס ההון העצמי המינימלי ברובד הראשון) ו- 12.70% (עבור יחס הלימות ההון הכולל) (31.12.2018 - זהה).

(ב) יעדים

מדיניות הבנק באשר ליעדי הלימות ההון של הבנק, נגזרת מהתיאבון לסיכון של הבנק שאושר על ידי הדירקטוריון. במסגרת מדיניות זו הנחה הדירקטוריון את הבנק לשמר רמת הלימות הון העולה הן על הסף שהוגדר על ידי בנק ישראל, והן על השיעור הנגזר מתוצאות סקר "ICAAP". שיעורי הלימות ההון של הבנק ליום 31.3.2019 עולים על אלו שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

כאמור בסעיף (1) לעיל, מופחתים כתבי התחייבות שהונפקו על ידי הבנק עד ליום 31.12.2013 (ונכללים במסגרת "הוראות המעבר" כמרכיב הון פיקוחי ברובד השני), בהדרגה עד לשנת 2021. לפיכך, ובמטרה לתמוך ביעדי הצמיחה של הבנק הנפיק הבנק לחברה האם ביום 27 בדצמבר 2017 כתב התחייבות נדחה הכולל "מנגנונים לספיגת הפסדים" ("COCO"), בסך של 100 מיליון ש"ח.

ביום 13 בנובמבר 2018, נחתם הסכם בין הבנק לבין מוניציפל בנק בע"מ (לשעבר: "בנק דקסיה") (ראה פרק 19 א' להלן), במסגרתו עתיד הבנק למזג (בכפוף לקיום תנאים מתלים מסוימים), את מלוא נכסיו והתחייבויותיו של מוניציפל בנק.

לאור ההשלכות האפשריות של יישום הסכם המיזוג (ככל שיצא לפועל) על יחסי הלימות ההון של הבנק, ובמטרה לתמוך ביעדי הלימות ההון והצמיחה של הבנק, אישר הדירקטוריון ביום 24 בפברואר 2019 מסגרת להנפקת כתבי התחייבות נדחים הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים ("COCO") בסך של 400 מיליון ש"ח.

ב. הון והלימות הון (המשך)

(3) הלימות הון (המשך)

(ג) ניהול ההון ומגבלות

הבנק קבע מדיניות שמרנית לניהול יתרות ההון הפיקוחי, נכסי הסיכון, ויחסי הלימות ההון הנגזרים ממרכיבים אלו, שתאפשר לבנק לעמוד במגבלות שנקבעו על ידי בנק ישראל כמפורט בסעיף א' לעיל.

במטרה לתמוך במדיניות זו, קבע הדירקטוריון מגבלות באשר ליחסי ההון המינימליים בבנק, כדלקמן:

- יחס ההון העצמי של הבנק ברובד הראשון, לא יפחת משיעור של 9.5%.
- יחס הלימות ההון הכולל של הבנק, לא יפחת משיעור של 13.0%.

בנוסף, נקבעו על ידי הבנק ספי התרעה גבוהים יותר, המיועדים לתמוך במגבלות שנקבעו על ידי בנק ישראל והדירקטוריון, גם במקרה של עליה רגולטורית אפשרית במגבלות הלימות ההון. ספי התרעה אלו מנוטרים על ידי הבנק באופן שוטף.

(ד) ניתוח רגישות

להלן נתונים באשר להשלכות האפשריות של תרחישים שונים על יחסי הלימות ההון של הבנק:

גידול (קיטון) ביחס הלימות ההון				תאור התרחיש
יחס הון עצמי ברובד הראשון		יחס הלימות ההון הכולל		
31.12.2018	31.3.2019	31.12.2018	31.3.2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	
0.42	0.41	0.42	0.41	- עליה בסך של 100 מיליון ש"ח בהון העצמי ברובד הראשון
(0.56)	(0.53)	(0.45)	(0.44)	- עליה בסך של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון

(4) רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר"

בחודש ינואר 2019 הוארך תוקף הסכם, שנחתם בעבר בין הבנק למבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה (להלן: "הסכם השיפוי"), במסגרתו התחייבו מבטחי המשנה לשפות את הבנק בגין הפסדי אשראי עתידיים שעלולים להיגרם לו, בשל חילוט אפשרי של ערבויות שנכללו בהסכם השיפוי.

במסגרת הארכת תוקף הסכם השיפוי, כאמור, צורף למבטחי המשנה שנכללו בהסכם הקודם, מבטח נוסף.

הסכם השיפוי חל על ערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), שמנפיק הבנק במסגרת מימון פרוייקטים בתחום הבניה, מכח "חוק מכר דירות" וערבויות אחרות הקשורות לפרוייקטים אלו - ויהיה בתוקף החל מיום 1 בינואר 2019 ועד ליום 31 בדצמבר 2019.

היקף הערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), עליהן חל ההסכם הסתכם ליום 31.3.2019 בסך של כ- 1.2 מיליארד ש"ח.

ההתחייבות לשיפוי, כאמור, הפחיתה את נכסי הסיכון של הבנק (בהתאם לאישור שהתקבל מבנק ישראל) ליום 31.3.2019 בסך של כ- 0.3 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 0.14 נקודות האחוז ביחס ההון העצמי ברובד הראשון של הבנק.

(5) הקלה בגין תוכנית התייעלות

ביום 12 בינואר 2016 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", במסגרתו הודיע בנק ישראל על הקלות שיינתנו בחישוב יחס הלימות ההון, לבנקים שיישמו תוכנית התייעלות (שתעמוד באמות המידה שנקבעו על ידו), לרבות היתר לפריסת ההשלכות הנובעות מתוכנית התייעלות לתקופה של חמש שנים.

במהלך השנים 2016 ו- 2017 יישם הבנק תוכנית התייעלות העומדת בקריטריונים שנקבעו על ידי בנק ישראל, כאמור. אימוץ ההקלות שניתנו על ידי בנק ישראל בנושא זה, הגדיל את יחס ההון העצמי של הבנק ליום 31.3.2019 בשיעור של 0.03% (31.12.2018 - 0.04%).

(6) יחס המינוף

במטרה להגביל את צבירת המינוף במערכת הבנקאית, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאית תקין מס' 218, בנושא: "יחס המינוף", במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים למדוד באופן שוטף את "יחס המינוף" שלהם, באמצעות יחס שקוף שאינו מבוסס סיכון וניתן לחישוב מהיר ופשוט.

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה הוגדר "יחס המינוף", כיחס שבין "מדידת ההון", לבין "מדידת החשיפה", כדלקמן:

- **"מדידת ההון"** - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
- **"מדידת החשיפה"** - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות: "חשיפה מאזנית" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך, וחשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים.

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ- 5%.

להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

31.12.2018	31.3.2019	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מרכיבי התחשיב
2,729	2,822	• ההון העצמי, ברובד הראשון
38,492	38,471	• סך החשיפות
אחוזים	אחוזים	שיעורי המינוף
7.1	7.3	• יחס המינוף
5.0	5.0	• יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

(7) דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה לעמידה במגבלות שנקבעו בחוק החברות ובהוראת ניהול בנקאית תקין מספר 331 הדנה בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים. בשנים 2017 ו- 2018 לא חולקו על ידי הבנק דיבידנדים.

(8) עודפים ורווח כולל אחר

לפרטים נוספים באשר להתפתחות הרווח הנקי והרווח הכולל האחר הכלולים בהון העצמי - ראה פרקים 7א' ו- 7ג', לעיל.

א. כללי

בהתאם להוראה בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות בתאגיד בנקאי" שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 23.12.2001, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם מידע איכותי וכמותי לגבי פעילותם הבנקאית, כחתך מגזרי פעילות.

על פי הוראה זו הוגדר "מגזר פעילות" כמרכיב בתאגיד הבנקאי שמתקיימים בו שלושה מאפיינים:

- המרכיב עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
- תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון, לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

המידע באשר להתפלגות הנכסים, ההתחייבויות והתוצאות העסקיות, כחתך מגזרי פעילות, שהוצג בעבר על ידי התאגידים הבנקאיים מכח הוראה זו, נגזר מהגדרות סובייקטיביות של כל אחד מהבנקים כאשר לכל אחד ממגזרי הפעילות, בהתאם למבנה הארגוני הספציפי בכל בנק.

מכיוון שחלוקת הפעילויות למגזרי הפעילות השונים הנגזרת ממתודולוגיה זו בתאגידים הבנקאיים השונים, איננה אחידה - הגילוי כחתך מגזרי פעילות שהתבסס על הגדרות אלו, היה סובייקטיבי ולא בר השוואה. במטרה להציג מידע השוואתי בנושא זה, פרסם בנק ישראל ביום 3 בנובמבר 2014 תיקון להוראות הדיווח לציבור, בנושא: "מגזרי פעילות".

במסגרת התיקון להוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע נוסף באשר לתוצאות פעולותיהם כחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (מעבר לגילוי הקודם בנושא זה, על פי "גישת ההנהלה").

מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בתיקון להוראה בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון: אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים), במתכונת הקושרת על בסיס אחיד וחד ערכי, בין הלקוחות השונים בכלל המערכת הבנקאית, לבין מגזרי הפעילות הפיקוחיים, כדלקמן:

- **"משקי בית":** לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
- **"בנקאות פרטית":** לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
- **"עסקים זעירים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נמוך מ- 10 מיליון ש"ח.
- **"עסקים קטנים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10 מיליון ש"ח, ל- 50 מיליון ש"ח.
- **"עסקים בינוניים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50 מיליון ש"ח, ל- 250 מיליון ש"ח.
- **"עסקים גדולים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.

בנוסף, הוגדר בתיקון להוראה מגזר: "ניהול פיננסי" - הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים (כגון: מסחר, ניהול נכסים והתחייבויות, השקעות ריאליות, וכו').

לפיכך, המידע המוצג בדוחות הכספיים, הנגזר מהגדרות אלה, כולל נתונים כספיים שהוגדרו, כאמור, על בסיס אחיד ובר השוואה - בגין כל אחד ממגזרי הפעילות.

הבנק יישם את דרישות הגילוי שנכללו בתיקון להוראה וכלל אותן בדוחות כספיים אלו (ראה ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים).

להלן תמצית מידע באשר למתודולוגיה ששימשה בהקצאת ההכנסות והוצאות למגזרי הפעילות השונים:

הכנסות ריבית מלקוחות - לכל מגזר פעילות נזקף מרווח ריבית המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:

- ההפרש שבין הכנסות הריבית ששויכו למגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת על פי "מחיר מעבר".
- ההפרש שבין עלויות הריבית ששויכו למגזר (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, המחושבות על פי "מחיר מעבר".

"מחיר המעבר" נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי (ומהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).

הבנק קובע מחיר מעבר זהה למוצרי אשראי ופקדונות (שתנאיהם זהים בהיבט בסיס ההצמדה, סוג הריבית ותקופת הפירעון), מבלי להתייחס להון העצמי של הבנק (רובד 1).

מחיר המעבר נקבע לפי מתודולוגיה זו עבור מוצרי האשראי והפקדונות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לפיכך, מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכוני שוק, אלא בסיכון אשראי בלבד.

הכנסות (הוצאות) מימון אחרות - הכוללות (בין היתר), תוצאות כספיות בגין פעילות במכשירים נגזרים מסוימים, רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, והכנסות מריבית, נטו, בגין פעילות שאינה משייכת ללקוחות הבנק - נזקפים למרכז ניהול הנכסים וההתחייבויות (נ"ה), שאליו נזקפות גם ההכנסות מניהול ההון הפעיל של הבנק. רווחים או הפסדים אלו מוצגים במגזר: "ניהול פיננסי".

ההוצאות בגין הפסדי אשראי - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נערכו ההפרשות.

הכנסות מעמלות - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נזקפה העמלה.

הוצאות תפעוליות - הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ה"פיקוחיים" נגזרת מהתפלגות ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה" (ראה ביאורים 13 ו-14 בתמצית הדוחות הכספיים), המבוססת על המבנה הארגוני של הבנק.

הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה", נערכה כדלקמן:

- הוצאות ישירות בגין כח אדם סווגו למגזר הפעילות המתאים, בהתבסס על דיווחים ספציפיים, ותקינת כח אדם.
- הוצאות ישירות אחרות הניתנות לזיהוי, נזקפו למגזר הפעילות המתאים בהתאם להתפלגות הוצאות השכר או מפתח ספציפי אחר.
- הוצאות עקיפות, או הוצאות ישירות אחרות שלא ניתן היה לשייכן במדויק - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות, ככל הניתן, או בהתאם להתפלגות ההוצאות הישירות.

הקצאת ההוצאות התפעוליות בחתך "מגזרי הפעילות הפיקוחיים", נגזרת מהתפלגות העלויות בחתך מגזרי הפעילות "בגישת ההנהלה", כאמור, והתאמתן להתפלגות המגזרים שנקבעו בהוראות בנק ישראל, בהתבסס על שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".

למידע נוסף באשר לשינויים באומדן התפלגות הוצאות בחתך מגזרי פעילות שישומו בשנת 2018 ולסיווג מחדש של נתוני ההשוואה הרלוונטיים הנגזר משינויי אומדן אלו - ראה ביאור ג1(2), בתמצית הדוחות הכספיים.

ג. ריכוז נתונים כספיים

להלן מידע באשר להתפלגות הפעילות העסקית בבנק בחתך מגזרי פעילות.

(1) נתונים מאזניים:

• אשראי לציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרת האשראי לציבור, נטו - בחתך מגזרי פעילות:

מגזר הפעילות	31 במרס 2019	31 בדצמבר 2018	שיעור השינוי
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%
משקי בית	9,476	9,274	2.2
בנקאות פרטית	7	7	-
עסקים קטנים וזעירים	12,180	11,600	5.0
עסקים בינוניים	3,170	3,288	(3.6)
עסקים גדולים	1,552	1,486	4.4
גופים מוסדיים	20	20	-
סך כל האשראי	26,405	25,675	2.8

עיקר העליה באשראי בתקופת הדוח נובעת מהגידול בהיקפי האשראי במגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים קטנים וזעירים", כפועל יוצא מיישום תוכניתו האסטרטגית של הבנק המכוונת להגדלת הפעילות במגזר הקמעונאי.

לפרטים נוספים באשר להיקף וסיווג החובות הבעייתיים בבנק בחתך מגזרי פעילות ליום 31.3.2019 - ראה ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים.

• פקדונות הציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות פקדונות הציבור - בחתך מגזרי פעילות:

מגזר הפעילות	31 במרס 2019	31 בדצמבר 2018	שיעור השינוי
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%
משקי בית	11,776	11,592	1.6
בנקאות פרטית	1,647	1,646	0.1
עסקים קטנים וזעירים	8,177	7,910	3.4
עסקים בינוניים	1,231	1,362	(9.6)
עסקים גדולים	3,644	3,007	21.2
גופים מוסדיים	3,878	5,034	(23.0)
סך הכל	30,353	30,551	(0.6)

הירידה בהיקף הפקדונות נובעת, בעיקר, מפרעונות שוטפים של פקדונות שהפקידו גופים מוסדיים. השפעת גורם זה קוזזה בגידול בפקדונות של לקוחות במגזר הקמעונאי ("משקי בית" ו"עסקים קטנים וזעירים"), בהלימה ליעדים שנקבעו לבנק בתחום זה, ועליה בפקדונות של "עסקים גדולים".

בנוסף, נרשם קיטון בהיקף הפקדונות של הלקוחות במגזר "עסקים בינוניים".

ג. ריכוז נתונים כספיים (המשך)

(2) נתונים תוצאתיים:

• הכנסות

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות בבנק בחתך מגזרי פעילות ברבע הראשון של שנת 2019, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד (במיליוני ש"ח):

מגזר הפעילות	לשלושה חודשים שהסתיימו		השינוי אחוזים
	ביום 31 במרס 2018	ביום 31 במרס 2019	
משקי בית	113	123	8.8
בנקאות פרטית	2	2	-
עסקים קטנים וזעירים	184	196	6.5
עסקים בינוניים	31	33	6.5
עסקים גדולים	11	10	(9.1)
גופים מוסדיים	1	2	100.0
ניהול פיננסי	18	4	(77.8)
סך כל ההכנסות	360	370	2.8

ברבע הראשון של שנת 2019 נרשמה עליה בשיעור של 2.8% בהכנסות הבנק לסך של 370 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות נובעת בעיקר מגידול בשיעור של 7.4% בהכנסות במגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים קטנים", שקוזה בקיטון בסך של 14 מיליון ש"ח בהכנסות ממגזר "ניהול פיננסי".

• רווח נקי

להלן נתונים לגבי התפתחות הרווח הנקי בבנק בחתך מגזרי פעילות ברבע הראשון של שנת 2019, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד (במיליוני ש"ח):

מגזר הפעילות	לשלושה חודשים שהסתיימו		השינוי אחוזים
	ביום 31 במרס 2018	ביום 31 במרס 2019	
משקי בית	13	15	15.4
בנקאות פרטית	-	(1)	-
עסקים קטנים וזעירים	35 ⁽¹⁾	33	(5.7)
עסקים בינוניים	13 ⁽¹⁾	11	(15.4)
עסקים גדולים	5 ⁽¹⁾	6	20.0
גופים מוסדיים	1	2	100.0
ניהול פיננסי	10 ⁽¹⁾	1	(90.0)
סך הרווח הנקי	77	67	(13.0)

הרווח הנקי של הבנק ירד ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 13% והסתכם ב- 67 מיליון ש"ח. הירידה ברווח הנקי מוסברת בגידול בשיעור של כ- 171% בהוצאות בגין הפסדי אשראי, וקוזה על ידי הגידול בהכנסות, כאמור.

בנוסף, נרשמה ירידה בסך של 9 מיליון ש"ח ברווח הנקי במגזר "ניהול הפיננסי", הנובעת בעיקר מקיטון בהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים.

1. סוג מחדש בגין שינויים באומדן התפלגות ההוצאות בחתך מגזרי פעילות שישומו ברבעון השני של שנת 2018 – ראה ביאור 21(2) בתמצית הדוחות הכספיים.

ד. נתונים מפורטים על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים
(1) מגזר משקי בית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שיעור השינוי	2018	2019	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
11.5	96	107	הכנסות מריבית - מחיצוניים
8.3	(12)	(13)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
11.9	84	94	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
-	(1)	-	ריבית בין מגזרית
13.3	83	94	הכנסות מריבית, נטו
(3.3)	30	29	הכנסות שאינן מריבית
8.8	113	123	סך ההכנסות
233.3	3	10	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	(1)90	90	הוצאות תפעוליות אחרות
7.5	93	100	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
15.0	20	23	רווח לפני מיסים
14.3	(1)7	8	הפרשה למיסים
15.4	13	15	רווח נקי
הרכב הכנסות הריבית			
9.5	74	81	- מרווח מפעילות באשראי
44.4	9	13	- מרווח מפעילות בפקדונות
13.3	83	94	סך הכל הכנסות ריבית
9.8	8,526	9,361	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
7.0	10,777	11,533	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
(12.6)	3,434	3,001	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול

ההכנסות במגזר משקי בית עלו ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 8.8% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 123 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות מוסברת בעיקר בגידול בהכנסות הריבית (הן מפעילות בתחום האשראי והן מהפעילות בתחום הפקדונות).

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2019 הסתכם הרווח הנקי במגזר זה בסך 15 מיליון ש"ח, לעומת 13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה עליה בשיעור של 15.4%. העליה ברווח הנקי מוסברת בגידול שנרשם בהכנסות, כאמור, שקוּזז בעליה בסך של 7 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

1. סווג מחדש - ראה ביאור 1(2), בתמצית הדוחות הכספיים.

ד. מידע מפורט על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(2) מגזר בנקאות פרטית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שיעור השינוי	2018	2019	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	-	הכנסות מריבית - מחיצוניים
33.3	(3)	(4)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
33.3	(3)	(4)	הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו
25.0	4	5	ריבית בין מגזרית
-	1	1	הכנסות מריבית, נטו
-	1	1	הכנסות שאינן מריבית
-	2	2	סך ההכנסות
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	3 ⁽¹⁾	3	הוצאות תפעוליות אחרות
-	3	3	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
-	(1)	(1)	הפסד לפני מיסים
-	(1) ⁽¹⁾	-	הפרשה למיסים
-	-	(1)	הפסד לשנה
הרכב הכנסות הריבית			
-	-	-	- מרווח מפעילות באשראי
-	1	1	- מרווח מפעילות בפקדונות
-	1	1	סך הכל הכנסות ריבית
20.0	5	6	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
6.3	1,490	1,584	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
0.3	1,412	1,416	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול

ההכנסות במגזר בנקאות פרטית הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2019 בסך של 2 מיליון ש"ח, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2019, הסתכם ההפסד המיוחס למגזר זה בסך של 1 מיליון ש"ח, לעומת הפסד זניח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בהפסד מוסברת בקיטון בסך של 1 מיליון ש"ח בחיסכון בהוצאות המס.

1. סווג מחדש - ראה ביאור ג'2 בתמצית הדוחות הכספיים.

ד. מידע מפורט על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(3) מגזר עסקים קטנים וזעירים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שיעור השינוי אחוזים	2018 מיליוני ש"ח	2019 מיליוני ש"ח	
8.4	155	168	הכנסות מריבית - מחיצוניים
33.3	(6)	(8)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
7.4	149	160	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
50.0	(2)	(3)	ריבית בין מגזרית
6.8	147	157	הכנסות מריבית, נטו
5.4	(1)37	39	הכנסות שאינן מריבית
6.5	184	196	סך ההכנסות
100.0	13	26	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1.7	(1)116	118	הוצאות תפעוליות אחרות
11.6	129	144	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
(5.5)	55	52	רווח לפני מיסים
(5.0)	(1)20	19	הפרשה למיסים
(5.7)	35	33	רווח נקי
			הרכב הכנסות הריבית
5.0	140	147	- מרווח מפעילות באשראי
42.9	7	10	- מרווח מפעילות בפקדונות
6.8	147	157	סך הכל הכנסות ריבית
8.4	10,980	11,898	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
11.8	7,367	8,235	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
(3.5)	2,095	2,021	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול

ההכנסות במגזר עסקים קטנים וזעירים עלו ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 6.5%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 196 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות מוסברת הן בגידול בשיעור של 6.8% בהכנסות הריבית (בעיקר בגין עליה בפעילות בתחום האשראי), והן בגידול בשיעור של 5.4% בהכנסות מעמלות.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2019 ירד הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 5.7%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם בסך של 33 מיליון ש"ח. הירידה ברווח הנקי, למרות הגידול בהכנסות, כאמור, נובעת מעליה בסך של 13 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי, בין היתר בשל גידול בהפרשות בגין חובות בעייתיים שאורגנו מחדש.

1. סוג מחדש - ראה ביאור 11 וביאור 21(2) בתמצית הדוחות הכספיים.

(4) מגזר עסקים בינוניים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שיעור השינוי	2018	2019	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
11.5	26	29	הכנסות מריבית - מחיצוניים
-	(1)	-	הוצאות ריבית - לחיצוניים
16.0	25	29	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
50.0	(2)	(3)	ריבית בין מגזרית
13.0	23	26	הכנסות מריבית, נטו
(12.5)	8	7	הכנסות שאינן מריבית
6.5	31	33	סך ההכנסות
-	(2)	5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(7.7)	(1)13	12	הוצאות תפעוליות אחרות
54.5	11	17	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
(20.0)	20	16	רווח לפני מיסים
(28.6)	7	5	הפרשה למיסים
(15.4)	13	11	רווח נקי
			הרכב הכנסות הריבית
13.6	22	25	- מרווח מפעילות באשראי
-	1	1	- מרווח מפעילות בפקדונות
13.0	23	26	סך הכל הכנסות ריבית
4.9	3,060	3,210	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
(4.0)	1,334	1,281	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
138.6	567	1,353	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול

ההכנסות במגזר עסקים בינוניים עלו ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 6.5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 33 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות נובעת מגידול בשיעור של 13.0% בהכנסות מריבית (בעיקר מפעילות בתחום האשראי).

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2019 ירד הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 15.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם ב- 11 מיליון ש"ח. הקיטון ברווח הנקי למרות הגידול שנרשם בהכנסות, כאמור, מוסבר בעליה בסך של 7 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

1. סווג מחדש - ראה ביאור ג'2 בתמצית הדוחות הכספיים.

ד. מידע מפורט על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(5) מגזר עסקים גדולים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שיעור השינוי	2018	2019	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	11	11	הכנסות מריבית - מחיצוניים
-	(3)	(3)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
-	8	8	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
-	1	-	ריבית בין מגזרית
(11.1)	9	8	הכנסות מריבית, נטו
-	2	2	הכנסות שאינן מריבית
(9.1)	11	10	סך ההכנסות
-	-	(3)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	⁽¹⁾ 3	3	הוצאות תפעוליות אחרות
-	3	-	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
25.0	8	10	רווח לפני מיסים
33.3	⁽¹⁾ 3	4	הפרשה למיסים
20.0	5	6	רווח נקי
הרכב הכנסות הריבית			
(12.5)	8	7	- מרווח מפעילות באשראי
-	1	1	- מרווח מפעילות בפקדונות
(11.1)	9	8	סך הכל הכנסות ריבית
2.9	1,532	1,577	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
(14.0)	3,943	3,392	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
(4.2)	1,878	1,799	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול

ההכנסות במגזר עסקים גדולים הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2019 בסך של 10 מיליון ש"ח, לעומת 11 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה ירידה בשיעור של 9.1%. הירידה בהכנסות נובעת מקיטון בסך של 1 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית (בעיקר מפעילות בתחום האשראי).

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2019 עלה הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 20.0% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם ב- 6 מיליון ש"ח. העליה ברווח הנקי, למרות הקיטון שנרשם בהכנסות, כאמור, מוסברת בקיטון בסך של 3 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

1. סוג מחדש - ראה ביאור ג'2) בתמצית הדוחות הכספיים.

ד. נתונים מפורטים לגבי תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(6) מגזר ניהול פיננסי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שיעור השינוי	2018	2019	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
225.0	4	13	הכנסות מריבית - מחיצוניים
-	(1)	(1)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
300.0	3	12	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
75.0	(4)	(7)	ריבית בין מגזרית
-	(1)	5	הכנסות (הוצאות) מריבית, נטו
-	19	(1)	הכנסות שאינן מריבית
(77.8)	18	4	סך ההכנסות
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	(1)4	4	הוצאות תפעוליות
-	4	4	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
-	14	-	רווח לפני מיסים
-	(1)5	-	הפרשה למיסים
-	9	-	רווח לאחר מיסים
-	1	1	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
(90.0)	10	1	רווח נקי

הכנסות הבנק במגזר ניהול פיננסי הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2019 בסך של 4 מיליון ש"ח, לעומת 18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות נובעת בעיקר משני גורמים בעלי השפעות מקזזות, כדלקמן:

- מחד, נרשמה ירידה בסך של 20 מיליון ש"ח בהכנסות המימון שאינן מריבית, המוסברת בקיטון בסך של 6 מיליון ש"ח ברווחים ממימוש ניירות ערך, ובקיטון בסך של 19 מיליון ש"ח בהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים.

- מאידך, נרשם גידול בסך של 6 מיליון ש"ח בהכנסות מריבית, הנובע בעיקר מעליה בהכנסות ריבית מפעילות בניירות ערך.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2019 הסתכם הרווח במגזר "ניהול פיננסי", בסך של 1 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בסך של 9 מיליון ש"ח לעומת הרווח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח הנקי מוסברת בקיטון בהכנסות כאמור.

1. סווג מחדש - ראה ביאור ג1(2) בתמצית הדוחות הכספיים.

10. חברות מוחזקות עיקריות

תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ

הבנק מחזיק ב- 31% מאמצעי ההון של חברת תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ (להלן: "תפנית").

סך כל המאזן של תפנית ליום 31.3.2019 הסתכם בסך של כ- 36 מיליון ש"ח והונה העצמי הסתכם בסך של 32 מיליון ש"ח (31.12.2018 - 35 מיליון ש"ח, ו- 30 מיליון ש"ח, בהתאמה).

חלק הבנק ברווחי חברת "תפנית" הסתכם ברבע הראשון של שנת 2019 בכ- 1 מיליון ש"ח, בדומה לרווח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

היקף תיקי ההשקעות שנהלו על ידי "תפנית" ביום 31.3.2019 הסתכם בכ- 7.7 מיליארד ש"ח, ומהווה עליה בשיעור של כ- 2.9% לעומת היקפם ביום 31.12.2018.

חברות מוחזקות אחרות

השפעתן של יתר החברות המוחזקות של הבנק - אינה מהותית ביחס לפעילות הבנקאית בקבוצה.

חלק ג' - סקירת הסיכונים

11. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

א. כללי

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים, כרוכה בנטילת וניהול סיכונים שעיקרם: סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, סיכונים תפעוליים, וסיכונים ציית.

בשנים האחרונות התגבשה ההכרה, לפיה - יישום נאות של עקרונות לניהול סיכונים מהווה גורם הכרחי לשמירת יציבות המערכת הבנקאית.

לפיכך, פרסם בנק ישראל בשנים האחרונות שורת הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא זה, הכוללות הנחיות המיועדות להטמיע את תפיסת ניהול הסיכונים במערכת הבנקאית ולהתאימה לעקרונות שגובשו על ידי "ועדת באזל":

הסיכונים העיקריים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו הבנקאית כוללים:

סיכון אשראי - מוגדר כסיכון להיווצרות הפסדים כתוצאה מחוסר יכולת של לווה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו, בחלקן או במלואן כלפי הבנק, בכפוף לתנאים שהוסכמו.

חשיפה משמעותית לסיכון אשראי, הנובעת מחולשות בתהליכי ניטור, בקרת וניהול תיק האשראי, יחד עם סטנדרטים לא נאותים בהליכי מתן האשראי ללווים וצדדים נגדיים, מהווה גורם מרכזי להפסדי בנקים בארץ ובעולם. החשיפה לסיכון אשראי עשויה להיווצר ממספר סיכונים כגון: סיכון לווה, סיכון ריכוזיות לווים וקבוצת לווים, סיכון ריכוזיות ענפית ו/או גיאוגרפית, סיכון אשראי של צד נגדי, סיכון סליקה, וסיכון סביבת.

סיכון שוק - מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו, בשל שינויים אפשריים בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחוזף מאזני), הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעור הריבית, שינוי בשערי החליפין ושינויים בשוק ההון. סיכון שוק כולל את רכיבי הסיכון הבאים: סיכון בסיס, סיכון ריבית, סיכון מניות וסיכון אופציות.

סיכון נזילות - מוגדר כסיכון לרווחי הבנק וליציבותו, הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. נזילות מוגדרת כיכולת הבנק לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון, מבלי להקלע להפסדים חריגים.

סיכון תפעולי - מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או בשל אירועים חיצוניים. סיכון זה שלוב בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות בבנק. בנוסף, ייתכן שכשל שנגרם בשל התממשות סיכון תפעולי, ישפיע בצורה ישירה או עקיפה על סיכונים אחרים, כגון: סיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות, מוניטין ועוד.

הסיכון התפעולי כולל רכיבי סיכון משמעותיים, לרבות סיכון המשכיות עסקית, סיכון משפטי, סיכון מעילות והונאות, סיכון ציות, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון דיווח כספי ועוד.

הבנק מנהל את הסיכון התפעולי בהתאם להנחיות שנכללו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 350 ו-355, ומגדיר את סיכוני טכנולוגיות המידע, הציות והסיכון המשפטי כקטגוריות סיכון עצמאיות להן ניתן גילוי נפרד בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2019>

סיכון טכנולוגיות המידע - מוגדר כסיכון הנובע משימוש או מהיעדר שימוש בטכנולוגיית מידע, או מתלות של התאגיד הבנקאי בה.

סיכון סייבר - מוגדר כסיכון לנזקים כספיים ואחרים, הנובעים מהתרחשות התקפה קיברנטית. ככלל, איומים במרחב הקיברנטי מוגדרים כאיומים העשויים לגרום להשבתה, מניעת שירות מהותי, פגיעה מהותית בסודיות ושלמות המידע וביצוע פעילות עוינת והונאות.

מערכות המחשב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכת המחשב של החברה האם המפתחת, מתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המחשב והתפעול המסופקים לבנק על ידי החברה האם, מעוגנים בהסכמים רב שנתיים על בסיס כלכלי.

הסכמים אלו מפרטים את היקף, איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם. נוסף על המערכות הקבוצתיות, הבנק מפעיל גם מערכות ייחודיות לו, אך מדובר בדרך כלל במערכות ניהוליות ותפעוליות במטה, ולא במערכות ליבה בנקאיות.

סיכון משפטי - מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, בין היתר, בשל היעדר יכולת לאכוף באופן משפטי הסכם, או בשל הליכים משפטיים שנפתחו נגד הבנק וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי מהווה חלק מהסיכון התפעולי.

סיכון ציות והלבנת הון (לרבות מימון טרור) - מוגדר כחשיפת הבנק להטלת סנקציות משפטיות או רגולטוריות, להפסד פיננסי או לנזק תדמיתי, שהבנק עלול לספוג בשל אי מילוי חוקים, תקנות, הוראות הסדרה, נהלים פנימיים והקוד האתי החל על הבנק.

ניהול סיכון ציות כולל, בין היתר, הוראות מתחום יחסי בנק לקוח, הוראות לא צרכניות, הוראות בתחום דיני ניירות ערך, הוראות בנושא פעילות חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון. אי ציות להוראות החלות על הבנק בתחום הציות ואיסור הלבנת הון (לרבות מימון טרור), חושף את הבנק להטלת עיצומים כספיים, לסיכון מוניטין, וכן להליכים פליליים, אשר עלולים להינקט כנגד הבנק ועובדיו.

סיכון הציות כולל גם סיכון הוגנות (Conduct Risk) - שעלול להתממש בשל מתן שירות לא הוגן ללקוחות הבנק. הבנק פועל להטמעת ערכי הוגנות במגוון השירותים הניתנים ללקוחותיו בערוצים השונים.

סיכון מוניטין - מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה ברווחי הבנק, בגין תדמית שלילית שעלולה להיווצר לבנק בקרב לקוחות וצדדים אחרים הקשורים עם הבנק. הבנק מגדר את חשיפתו לסיכון זה, בין היתר, באמצעות הקפדה על ביצוע נהלים ויישום קפדני של הקוד האתי.

סיכון אסטרטגי - מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה בהון הבנק, בתוצאותיו הכספיות ובמוניטין הנובעת מקבלת החלטות עסקיות שגויות, או מיישום לא נכון של החלטות עסקיות, או מהיעדר תגובה לשינויים בתחרות ובהתפתחויות שונות בסביבה העסקית והציבורית.

בסיכון האסטרטגי נכלל גם סיכון "המודל העסקי", הנגזר משינויים שחלים בסביבת הפעילות העסקית של הבנק ונובעים, בין היתר, מהתפתחויות מהירות של טכנולוגיות המידע, שחיקת מקורות ההכנסה, והגברת התחרות במערכת הבנקאית והחץ בנקאית.

במסגרת זו משקיע הבנק, בשיתוף עם החברה האם, מאמצים רבים בתחום הבנקאות הדיגיטלית, שיפור חוויית הלקוח ופיתוח מודלים אלטרנטיביים לפעילות הבנקאית - בהתאמה לשינויים המתרחשים בבנקאות הבינלאומית והמקומית.

ב. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק ואופן ניהולם נכלל בדוח הסיכונים שפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2019>

12. סיכון האשראי

א. סקירת סיכון האשראי ואופי ניהולו

מבנה ניהול סיכון האשראי בבנק, תואם את מודל ניהול הסיכונים (Management Enterprise Risk), אשר אומץ על ידי קבוצת דיסקונט וכולל הגדרת סמכות ואחריות של הגורמים המעורבים בניהול סיכון האשראי - דירקטוריון, הנהלה ושלושה קווי הגנה בלתי תלויים:

קו ההגנה הראשון - נוטלי הסיכונים (חטיבות האשראי): חטיבה לבנקאות מסחרית וחטיבה קמעונאית).

קו ההגנה השני - הגורמים האחראים לניהול סיכונים בלתי תלוי.

קו ההגנה השלישי - ביקורת פנימית.

ניהול סיכון אשראי כולל גם ניהול סיכון ריכוזיות אשראי וניהול הסיכונים הסביבתיים. מדיניות ניהול סיכון האשראי מהווה מסגרת לניהול הסיכון במטרה להשיג תשואה הולמת ביחס לפרופיל הסיכון ובהלימה למגבלות התיאבון לסיכון שהתווה הדירקטוריון. לבנק מסמכי אסטרטגיה ומדיניות אשראי המבוססים על הוראות הניהול הבנקאי התקין שאושרו על ידי הדירקטוריון. מסמכים אלה מתווים עקרונות לניהול האשראי ומהם נגזרים נוהלי האשראי, היעדים העסקיים, הבקורות והמגבלות עליהן מתבצע מעקב שוטף.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

מערך ניהול סיכון האשראי בבנק כולל שתי יחידות לטיפול בחובות בעייתיים:

- יחידה ל"אשראים מיוחדים" הפועלת במסגרת החטיבה לבנקאות מסחרית בבנק, המטפלת הן בניהול הסדרה וגבייה של אשראים בעייתיים המנוהלים על ידי החטיבה לבנקאות מסחרית ושל אשראים אחרים (הנמצאים בטיפול משפטי), והן בסיווג ומדידת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו (סיווג החובות הבעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי נמצא באחריות החטיבה לניהול סיכונים).
- יחידה לפיקוח ובקרה הפועלת בחטיבה הקמעונאית, העוסקת הן בניהול והסדרה של חובות בעייתיים המשתייכים לחטיבה הקמעונאית (לפני העברתם לטיפול משפטי), והן בסיווג וקביעת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו (סיווג החובות הבעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי נמצא באחריות החטיבה לניהול סיכונים).

להלן נתונים לגבי יתרת החובות הבעייתיים בבנק ומדדי סיכון:

(א) התפלגות החובות הבעייתיים:

(1) סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב

31 במרס 2019			סיווג החוב
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
282	3	285	סיכון אשראי פגום
69	-	69	סיכון אשראי נחות
203	22	225	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
554	25	579	סך הכל סיכון אשראי בעייתי ⁽¹⁾ *
(81)	(3)	(84)	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
473	22	495	סיכון אשראי בעייתי, נטו
97	-	97	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

1. נתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של סיכון אשראי לציבור.

(1) סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב (המשך)

31 במרס 2018			סיווג החוב
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
286	15	271	סיכון אשראי פגום
65	-	65	סיכון אשראי נחות
257	24	233	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
608	39	569	סך הכל סיכון אשראי בעייתי ⁽²⁾ *
(90)	(8)	(82)	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
518	31	487	סיכון אשראי בעייתי, נטו
76	-	76	

* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

31 בדצמבר 2018			סיווג החוב
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
260	5	255	סיכון אשראי פגום
78	1	77	סיכון אשראי נחות
223	24	199	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
561	30	531	סך הכל סיכון אשראי בעייתי ⁽²⁾ *
(86)	(3)	(83)	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
475	27	448	סיכון אשראי בעייתי, נטו
92	-	92	

* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

(2) נכסים שאינם מבצעים (במיליוני ש"ח):

31 במרס 2019			סוג החוב
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
242	3	239	חובות פגומים ⁽¹⁾
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
242	3	239	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

31 במרס 2018			סוג החוב
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
232	15	217	חובות פגומים ⁽¹⁾
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
232	15	217	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

31 בדצמבר 2018			סוג החוב
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
217	6	211	חובות פגומים ⁽¹⁾
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
217	6	211	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

1. חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית
2. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של סיכון אשראי לציבור.

(ב) להלן נתונים לגבי התפתחות החובות הפגומים בבנק :

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019				
חובות פגומים				
סך הכל	אחרים		שאורגנו מחדש	
	פרטי	מסחרי	פרטי	מסחרי
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
248	-	112	28	108
(44)	-	(28) ⁽¹⁾	(2)	(14) ⁽¹⁾
204	-	84	26	94
83	1	33	16	33
-	-	-	-	-
(56)	(1)	(31)	(8)	(16)
-	1	6	(1)	(6)
27	1	8	7	11
(36)	(1)	(16)	(5)	(14)
-	-	-	-	-
38	1	20	5	12
2	-	4	-	(2)
233	1	96	33	103
275	1	120	35	119
(42)	-	(24)	(2)	(16)
233	1	96	33	103

יתרה לתחילת התקופה -

- יתרת חוב רשומה
- בניכוי הפרשות להפסדי אשראי
- יתרה נטו

שינויים בחובות בתקופת הדיווח:

- חובות שנפגמו
- חובות שנגרעו מסיווג פגום
- גביות ומחיקות
- ארגונים מחדש שכשלו
- סך השינויים בחובות

שינויים בהפרשות להפסדי אשראי:

- גידול בהפרשות
- הפרשות שנגרעו מסיווג פגום
- גביות ומחיקות
- סך השינויים בהפרשות

יתרה לסוף התקופה *

*** ההרכב:**

- יתרת חוב רשומה
- הפרשות להפסדי אשראי
- יתרה לסוף תקופה, נטו

ברבע הראשון של שנת 2019 אורגנו על ידי הבנק 727 אשראים בסך של 47 מיליוני ש"ח. בנוסף, נרשמו ברבע הראשון של שנת 2019, 119 כשלי אשראי בגין חובות שאורגנו מחדש בשנה הקודמת בסך של 4 מיליוני ש"ח.

1. סווג מחדש.

(ב) להלן נתונים לגבי התפתחות החובות הפגומים בבנק (במיליוני ש"ח) (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018				
חובות פגומים				
סך הכל	אחרים		שאורגנו מחדש	
	פרטי	מסחרי	פרטי	מסחרי
261	1	131	19	110
(41)	-	(29)	-	(12)
220	1	102	19	98
48	-	20	7	21
(2)	-	(2)	-	-
(43)	-	(26)	(5)	(12)
-	-	4	-	(4)
3	-	(4)	2	5
(18)	-	(5)	(4)	(9)
-	-	-	-	-
19	-	9	3	7
1	-	4	(1)	(2)
224	1	102	20	101
264	1	127	21	115
(40)	-	(25)	(1)	(14)
224	1	102	20	101

יתרה לתחילת התקופה -
 - יתרת חוב רשומה
 - בניכוי הפרשות להפסדי אשראי
 יתרה נטו

שינויים בחובות בתקופת הדיווח:
 - חובות שנפגמו
 - חובות שנגרעו מסיווג פגום
 - גביות ומחיקות
 - ארגונים מחדש שכשלו
 סך השינויים בחובות

שינויים בהפרשות להפסדי אשראי:
 - גידול בהפרשות
 - הפרשות שנגרעו מסיווג פגום
 - גביות ומחיקות
 סך השינויים בהפרשות

יתרה לסוף התקופה *

*ההרכב:
 - יתרת חוב רשומה
 - הפרשות להפסדי אשראי
 יתרה לסוף תקופה, נטו

ברבע הראשון של שנת 2018 אורגנו על ידי הבנק 369 אשראים בסך של 25 מיליוני ש"ח. בנוסף, נרשמו ברבע הראשון של שנת 2018 96 כשלי אשראי בגין חובות שאורגנו מחדש בשנה הקודמת בסך של 4 מיליוני ש"ח.

(ג) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי מדדים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי של הבנק, הנגזרים מנתוני החובות הבעייתיים שחושבו על פי הכללים שבהוראות החדשות:

31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
%	%	%	
1.0	1.1	1.0	- שיעור יתרת האשראי הפגום, מתוך סך האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.4	0.3	0.4	- שיעור יתרת האשראי ⁽²⁾ בפיגור של 90 יום ומעלה (שאינו פגום), מתוך סך האשראי לציבור
1.8	2.0	1.8	- שיעור סיכון האשראי הבעייתית ⁽²⁾ מתוך סך סיכון האשראי לציבור
0.4	0.2	0.6	- שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי, מהיתרה הממוצעת של האשראי ⁽²⁾
0.3	0.2	0.5	- שיעור המחיקות נטו, מיתרת האשראי הממוצעת ⁽²⁾

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
 2. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.

(ד) איכות תיק האשראי:

(1) כללי

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם.

הבנק מקיים מערכת בקרת אשראי המהווה גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי וניטור כשלי אשראי.

במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

(2) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסויימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

31 במרס 2019				
סך הכל	אנשים פרטיים		מסחרי	מדד איכות
	אחר	לדיוור		
%	%	%	%	
0.6	0.8	0.1	0.7	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי
1.0	0.8	-	1.4	שיעור החובות הפגומים, מתוך האשראי
2.0	1.5	1.7	2.3	שיעור החובות הבעייתיים, מתוך האשראי
1.0	1.3	1.9	0.6	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מתוך האשראי

31 בדצמבר 2018				
סך הכל	אנשים פרטיים		מסחרי	מדד איכות
	אחר	לדיוור		
%	%	%	%	
0.4	0.6	-	0.4	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי
1.0	0.6	-	1.3	שיעור החובות הפגומים, מתוך האשראי
2.0	1.6	1.5	2.3	שיעור החובות הבעייתיים, מתוך האשראי
1.0	1.6	1.6	0.7	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מתוך האשראי

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו, הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית.

ברבע הראשון של שנת 2019 נרשמה עליה בשיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, פרמטרים אחרים, כגון: שיעור החובות הבעייתיים ושיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מצביעים בדרך כלל על יציבות במדדי האיכות.

ג. ניתוח הפרשה להפסדי אשראי

(א) להלן נתונים לגבי התפתחות הפרשות להפסדי אשראי בבנק (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019

אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		
			אחר	לדיור	מסחרי
391	-	391	68	21	302
38	-	38	9	1	28
(60)	-	(60)	(22)	-	(38)
29	-	29	14	-	15
(31)	-	(31)	(8)	-	(23)
398	-	398	69	22	307
18	-	18	2	-	16

יתרת הפרשה לתחילת התקופה
 הוצאות בגין הפסדי אשראי
 מחיקות חשבונאיות
 גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
 מחיקות חשבונאיות, נטו
 יתרת הפרשה לסוף התקופה*
 * מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018

אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		
			אחר	לדיור	מסחרי
377	-	377	62	19	296
14	-	14	3	-	11
(38)	-	(38)	(16)	-	(22)
28	-	28	13	-	15
(10)	-	(10)	(3)	-	(7)
381	-	381	62	19	300
23	-	23	2	-	21

יתרת הפרשה לתחילת התקופה
 הוצאות בגין הפסדי אשראי
 מחיקות חשבונאיות
 גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
 מחיקות חשבונאיות, נטו
 יתרת הפרשה לסוף התקופה*
 * מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		
			אחר	לדיור	מסחרי
377	-	377	62	19	296
96	-	96	29	2	65
(180)	-	(180)	(68)	-	(112)
98	-	98	45	-	53
(82)	-	(82)	(23)	-	(59)
391	-	391	68	21	302
18	-	18	2	-	16

יתרת הפרשה לתחילת השנה
 הוצאות בגין הפסדי אשראי
 מחיקות חשבונאיות
 גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
 מחיקות חשבונאיות, נטו
 יתרת הפרשה לסוף השנה*
 * מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(ב) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי יחסים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת רמת ההפרשות להפסדי אשראי בכנק והשינויים בנתונים אלו לעומת השוואה לאשתקד:

31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
%	%	%	
1.4	1.5	1.4	- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾ , מתוך סך האשראי לציבור ⁽¹⁾
150.4	135.6	138.2	- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾ , מתוך האשראי הפגום
22.0	11.2	32.6	- שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
12.9	11.8	11.3	- שיעור יתרת ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי ⁽²⁾ מתוך האשראי הפגום בתוספת האשראי בפיגור ⁽³⁾

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.
3. אשראי שאינו פגום, בפיגור של 90 יום ומעלה.

ד. התפלגות סיכון האשראי בחתך ענפי משק עיקריים

להלן תמצית נתונים לגבי התפתחות סיכון האשראי לציבור, החובות הבעייתיים, וההפרשות להפסדי אשראי - בחתך ענפי משק (במיליוני ש"ח):

ליום 31 במרס 2019						
ענף משק	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽²⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽³⁾	הפסדי אשראי		
				הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
תעשייה	2,736	2,603	62	7	5	48
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁴⁾	4,077	3,896	86	3	4	51
- פעילות בנדל"ן	2,262	2,198	61	1	-	10
מסחר	4,920	4,719	99	6	9	86
שירותים עסקיים	1,785	1,651	40	5	3	30
ענפים מסחריים אחרים	4,686	4,513	64	6	2	80
סך הכל מסחרי	20,466	19,580	412	28	23	305
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	5,346	5,172	85	1	-	22
- אחר	5,737	5,202	68	9	8	69
סה"כ ציבור - פעילות בישראל	31,549	29,954	565	38	31	396
בנקים בישראל וממשלת ישראל	5,142	5,140	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	36,691	35,094	565	38	31	396
ציבור - פעילות בחו"ל	433	416	14	-	-	2
בנקים וממשלות בחו"ל	1,013	1,013	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	1,446	1,429	14	-	-	2
סך הכל	38,137	36,523	579	38	31	398

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
2. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
3. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
4. כולל הלוואות לדיוור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 81 מיליון ש"ח.

ד. התפלגות סיכון בחתך ענפי משק עיקריים (במיליוני ש"ח) (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018

ענף משק	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽²⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽³⁾	הפסדי אשראי		
				הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
תעשייה	2,670	2,572	61	11	10	47
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁴⁾	3,938	3,798	84	11	8	52
- פעילות בנדל"ן	2,084	2,019	59	2	-	9
מסחר	4,847	4,689	97	9	15	88
שירותים עסקיים	1,707	1,618	38	14	12	28
ענפים מסחריים אחרים	4,598	4,480	62	16	12	76
סך הכל מסחרי	19,844	19,176	401	63	57	300
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	5,149	4,968	73	2	-	21
- אחר	5,669	5,432	72	29	23	68
סה"כ ציבור - פעילות בישראל	30,662	29,576	546	94	80	389
בנקים בישראל וממשלת ישראל	6,201	6,200	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	36,863	35,776	546	94	80	389
ציבור - פעילות בחו"ל	397	381	15	2	2	2
בנקים וממשלות בחו"ל	870	870	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	1,267	1,251	15	2	2	2
סך הכל	38,130	37,027	561	96	82	391

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
2. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
3. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
4. כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 37 מיליון ש"ח.

ה. חשיפה למדינות זרות

להלן תמצית נתונים לגבי חשיפת האשראי של הבנק למדינות זרות, כהגדרתה בהוראות בנק ישראל (במיליוני ש"ח):

שם המדינה	ליום 31 במרץ 2019			ליום 31 בדצמבר 2018		
	מאזנית	חוץ מאזנית	סך הכל	מאזנית	חוץ מאזנית	סך הכל
ארה"ב	553	5	558	654	7	661
אחר	597	512	1,109	375	497	872
סך החשיפה למדינות זרות	1,150	517	1,667	1,029	504	1,533

התפלגות היתרה

7	-	7	7	-	7	חשיפה למדינות ה- PIGS
9	21	30	10	21	31	חשיפה למדינות LDC
1	1	2	2	1	3	חשיפה למדינות עם בעיות נזילות
1,133	495	1,628	1,010	482	1,492	חשיפה למדינות אחרות
1,150	517	1,667	1,029	504	1,533	סך כל החשיפה למדינות זרות

ברבע הראשון של שנת 2019 נרשמה עליה בשיעור של 8.7% בחשיפת הבנק למדינות זרות, הנובעת בעיקר מגידול בסך של 240 מיליון ש"ח בחשיפת הבנק לבנקים זרים.

1. חשיפה למוסדות פיננסיים זרים

בעקבות השלכות המשבר הכלכלי על מוסדות פיננסיים במדינות שונות ברחבי העולם, והחששות ליציבות של מוסדות פיננסיים מסוימים, בוחנת הנהלת הבנק באופן שוטף את חשיפת הבנק לבנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל, ומקיימת דיונים לגבי היקף החשיפה והתאמתה להתפתחויות בבנקאות העולמית. התאמת החשיפה נשקלת תוך בחינת הפרמטרים הבאים:

- היקף החשיפה של הבנק למוסד הפיננסי, ככלל - וביחס להונו העצמי, בפרט.
- דירוג האשראי של המוסד הפיננסי (ככלל, הבנק מבצע עסקאות הכרוכות בחשיפת אשראי, רק עם מוסדות פיננסיים זרים המדורגים בדירוג "השקעה" ומעלה).
- דירוג האשראי של המדינה בה פועל המוסד הפיננסי.
- ניסיון העבר שנצבר בבנק לגבי המוסד הפיננסי.

היקף חשיפת האשראי המכסימלי לכל מוסד פיננסי זר, נקבע על ידי דירקטוריון הבנק. חריגות ממגבלה זו נבחנות על ידי הנהלת הבנק, עבור כל מוסד פיננסי, בתדירות יומית.

בעקבות המשבר הכלכלי העולמי, פרסם בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון וההנהלה מידע כמותי ואיכותי לגבי חשיפת האשראי של התאגידים הבנקאיים הפועלים בישראל, למוסדות פיננסיים זרים (כהגדרתם בהוראה).

חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ ליום 31.3.2019 מסתכמת בסך של 611 מיליון ש"ח (31.3.2018 - 415 מיליון ש"ח; 31.12.2018 - 371 מיליון ש"ח), כמפורט להלן (במיליוני ש"ח):

31 במרס 2019			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	
371	-	371	AAA עד AA-
180	3	183	A+ עד A-
38	1	39	BBB+ עד BBB-
1	17	18	BB+ עד B-
-	-	-	ללא דירוג
590	21	611	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

31 במרס 2018			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	
35	-	35	AAA עד AA-
350	8	358	A+ עד A-
5	-	5	BBB+ עד BBB-
3	14	17	BB+ עד B-
-	-	-	ללא דירוג
393	22	415	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 31.3.2019 בסך של 5 מיליון ש"ח (31.3.2018 - 2 מיליון ש"ח).

1. חשיפה למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2018			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
31	-	31	AAA עד AA-
285	2	283	A+ עד A-
38	1	37	BBB+ עד BBB-
17	16	1	BB+ עד B-
-	-	-	ללא דירוג
371	19	352	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האיחופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 31.12.2018 בסך של 5 מיליון ש"ח.

הערות:

1. המדינות העיקריות בהן רשומים המוסדות הפיננסיים הזרים הינן: ארה"ב, נורבגיה, בלגיה וקנדה. החשיפה המכסימלית של הבנק ליום 31 במרס 2019, ביחס לקבוצת מוסדות זרים הפועלים באותה מדינה, אינה עולה על 15% מ"כסיס ההון" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל).
2. דירוג האשראי של המוסדות הפיננסיים הזרים המפורטים מעלה נערך בעיקר על ידי חברת הדירוג הבינלאומית: "Standard & Poor's". דירוגי האשראי מעודכנים על ידי חברת הדירוג, בדרך כלל, בתדירות שנתית. לפיכך, ולאור ההתפתחויות האחרונות במגזר הבנקאות, ייתכנו פערים בין הדירוג האחרון שנערך על ידי חברת הדירוג - לבין הערכת הבנק.
3. כל חשיפות האשראי המאזני למוסדות פיננסיים זרים, כמפורט לעיל - כלולות בדוחות הכספיים בסעיף "פקדונות בבנקים", "השקעות בניירות ערך" ו"נכסים בגין מכשירים נגזרים".

2. **סיכונים אשראי בהלוואות לדיור**

- בשנים האחרונות נרשם בשוק הדיור גידול בביקושים ובהיקף הביצועים של הלוואות לדיור, שגרמו לעליות מחירים שנגזרו ממחסור בהיצע הדירות ביחס לביקושים אלו.
- העליה שנרשמה בהיקף ההלוואות לדיור (ובכלל זה עליה בהיקף הכספי הממוצע של הלוואות אלה), חורגת משיעורי הצמיחה במשק ומשיעורי העליה ברמת החיים ובהכנסות של משקי הבית.
- לאור האמור לעיל, קיים חשש שתהליכים אלו עלולים לפגוע באיכות תיק האשראי לדיור ולהגדיל את חשיפת המערכת הבנקאית לסיכונים אשראי.
- לפיכך, הגביר הבנק את הפיקוח על האשראי בתחום זה. הצעדים שנקטו על ידי הבנק, כוללים:
- הגבלת היקף ההלוואות שניתנות ב"בטחון דירת מגורים" (אך לא למטרת מגורים), באופן ששיעורן לא יעלה על 15% מיתרת האשראי לדיור.
 - הגבלת היקפי ההלוואות העולות להטיל מעמסה על הלווה, כמתחייב מהוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל, לפיה - נאסר על התאגידים הבנקאיים לאשר הלוואות שמרכיב ההחזר הגלום בהן עולה על 50% מ"כושר החזר" של הלווה (יצוין בהקשר זה, כי הבנק אינו נוהג לאשר בדרך כלל הלוואות לדיור, שמרכיב החזר החודשי הצפוי בגינן עולה על 40% מהכנסות הלווה).

ז. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

- הגבלת היקפי ההלוואות המממנות שיעורים ניכרים משווי הנכס המשועבד, כמתחייב מהוראות שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא זה.
 - הגבלת סיכון הריבית בהלוואות לדיור, כמתחייב מהגבלות שהוטלו על ידי בנק ישראל בנושא זה, לפיהן הוגבל מרכיב ההלוואות ב"ריבית משתנה" (כהגדרתן בהוראה שפרסם בנק ישראל), לשיעור שלא יעלה על שני שלישי מההיקף הכולל של מסגרות ההלוואות שאושרו החל מיום 1.9.2013 (או לשיעור שלא יעלה על 33% בהלוואות הנושאות "ריבית משתנה" - המתעדכנת בתדירות גבוהה מחמש שנים).
 - שימוש ב"מקדמי ביטחון" (מבחני עמידות) בתהליך אישור מסגרת ההלוואה. דהיינו, בטרם אישור מסגרת ההלוואה, בוחן הבנק את ההשלכות הצפויות בגין שינויים תיאורטיים במשתני השוק (בעיקר עליה בשיעור של 2-3 נקודות האחוז בשיעור הריבית השנתי) - על כושר החזר של הלווה.
 - שימוש שוטף בתרחישים תיאורטיים, לרבות תרחישי קיצון, לצורך ניתוח רגישות לגבי השינויים הצפויים בחשיפת הבנק לסיכוני אשראי - כנגזרת מהשינויים בפרמטרים הנבדקים.
 - קיום מעקבים שוטפים אחר ההתפתחויות בשוק הדיור, לרבות: שינויים במחירי הנכסים, שינויים בהיקף החוזרים החודשיים של ההלוואות, וכו'.
 - עריכת הסדרים נקודתיים ללקוחות המתקשים לעמוד בהחזרים התקופתיים הנגזרים מהסכמי ההלוואות המקוריים.
- בעקבות ההתפתחויות בשוק הדיור, כאמור, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם השנתיים והרבעוניים גילוי לגבי סיכון האשראי בגין ההלוואות לדיור, והפעולות שננקטו על ידי התאגיד הבנקאי במסגרת ניהול סיכון זה.
- בנוסף, יכלול הגילוי נתונים כמותיים לגבי חשיפת האשראי לדיור ומאפיינים שונים המצביעים על איכות תיק האשראי לדיור של התאגיד הבנקאי.
- היקף תיק ההלוואות לדיור של הבנק ליום 31.3.2019 מסתכם ב- 4,961 מיליון ש"ח (31.12.2018 - 4,790 מיליון ש"ח).
- היקף ההלוואות לדיור שבוצעו על ידי הבנק ברבע הראשון של שנת 2019 מסתכם בסך של כ- 313 מיליון ש"ח, מזה כ- 19 מיליון ש"ח בגין הלוואות שמוחזרו (בתקופה המקבילה אשתקד - 286 מיליון ש"ח ו- 48 מיליון ש"ח, בהתאמה).

להלן נתונים, לגבי מאפייני סיכון מסוימים של תיק ההלוואות לדיור של הבנק:

	31.12.2018	31.3.2019	
	%	%	מאפיין סיכון
	1.2	1.1	שיעור ההלוואות לדיור שמימנו למעלה מ- 75% משווי הנכס ⁽¹⁾
	10.6	10.4	שיעור ההלוואות לדיור, שהחזר החודשי, בכל אחת מהן, עולה על 35% מהכנסת הלווה
	66.6	66.2	שיעור ההלוואות לדיור בריבית משתנה, מסך תיק ההלוואות לדיור ⁽²⁾

1. בחישוב היחס לא נכללו התחייבויות למתן הלוואות שטרם נוצלו.

2. בחישוב היחס נכללו הלוואות בהן תדירות שינוי הריבית עולה על חמש שנים.

ז. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

להלן נתונים באשר לפעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיור, לרבות פרטים לגבי מאפייני תיק זה:

- התפלגות תיק ההלוואות לדיור (לרבות הלוואות בבטחון דירת מגורים) של הבנק, בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות בחתך בסיסי הצמדה:

31.12.2018		31.3.2019		מגזר הצמדה
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	
66.1	3,166	66.6	3,302	לא צמוד
30.6	1,464	30.6	1,520	צמוד למדד
3.3	160	2.8	139	מט"ח וצמוד מט"ח
100.0	4,790	100.0	4,961	סך הכל

- התפלגות בחתך מדרגות אשראי:

31.12.2018		31.3.2019		מדרגות אשראי (אלפי ש"ח)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
41.4	1,982	40.4	2,003	600	-
38.7	1,852	39.6	1,963	1,200	600
18.5	888	18.7	928	4,000	1,200
1.4	68	1.3	67	-	4,000
100.0	4,790	100.0	4,961	סך הכל	

- התפלגות בחתך מאפייני איכות תיק האשראי:

שיעור השינוי	31.12.2018	31.3.2019	נתונים ומדדי איכות
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3.6	4,790	4,961	יתרת חוב רשומה
23.7	76	94	סכום בפיגור
4.8	21	22	הפרשה להפסדי אשראי
16.4	73	85	יתרת חובות בעייתיים
13.3	1.5	1.7	שיעור החוב הבעייתי (%)

ז. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

• התפלגות ההלוואות לדיור (לא כולל הלוואות ב"בטחון דירת מגורים" בלבד) שניתנו ברבע הראשון של שנת 2019, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד - בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות הביצועים בחתך שווי הבטחון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2018		2019			
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	שווי הבטחון (אלפי ש"ח)	
				מ	עד
8.1	18	7.7	23	800	-
15.4	34	11.7	35	1,200	800
59.3	131	61.9	185	3,000	1,200
17.2	38	18.7	56	-	3,000
100.0	221	100.0	299	סך הכל	

- התפלגות הביצועים בחתך שיעור המימון (LTV)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2018		2019			
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	שיעור המימון (LTV) (%)	
				מ	עד
32.1	71	30.4	91	45	-
50.7	112	40.5	121	60	45
17.2	38	29.1	87	-	60
100.0	221	100.0	299	סך הכל	

- התפלגות הביצועים בחתך כושר החזר הלווה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2018		2019			
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	שיעור ההחזר מההכנסה (%)	
				מ	עד
62.0	137	66.5	199	30	-
24.0	53	28.1	84	40	30
-	-	-	-	60	40
-	-	-	-	-	60
14.0	31	5.4	16	הלוואות נדחות ("בולט")	
100.0	221	100.0	299	סך הכל	

- התפלגות הביצועים בחתך תקופות לפירעון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2018		2019			
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	תקופת הפרעון (שנים)	
				מ	עד
29.9	66	23.7	71	20	-
46.6	103	33.8	101	25	20
23.5	52	42.5	127	-	25
100.0	221	100.0	299	סך הכל	

ז. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

- להלן נתונים באשר להתפלגות ההלוואות לדיור - בחתך שיעור המימון ובחתך סכומי ההלוואות הכפופות לשינוי חוזי בתשלומים (ריבית משתנה) (במיליוני ש"ח):

31.12.2018			31.3.2019			שיעור המימון (%)	סוג הבטוחה
סך הכל ⁽¹⁾	ריבית משתנה	ריבית קבועה	סך הכל ⁽¹⁾	ריבית משתנה	ריבית קבועה		
3,588	2,416	1,172	3,699	2,477	1,222	- עד 60%	שיעבוד ראשון
1,151	781	370	1,212	817	395	- מעל 60%	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
51	1	50	50	-	50		סך הכל
4,790	3,198	1,592	4,961	3,294	1,667		

1. מזה - הלוואות הכוללות מרכיבים נדחים ("בולט") שיתרתם ליום 31.3.2019 הסתכמה ב- 115 מיליון ש"ח (31.12.2018 - 105 מיליון ש"ח).

ברבע הראשון של שנת 2019 נרשמה עליה בשיעור של 3.6% בהיקף תיק ההלוואות לדיור של הבנק העולה במעט על שיעור הגידול שנרשם במערכת הבנקאית בישראל. הגידול בהיקף האשראי נגזר מהגידול בביקושים בשוק הדיור ומעליית רמת המחירים בשוק זה, על רקע סביבת הריבית הנמוכה השוררת במשך בשנים האחרונות.

כ- 44% מהגידול נרשם בהלוואות לדיור הנושאות ריבית קבועה, במטרה להקטין חשיפה אפשרית להרעה באיכות תיק האשראי בשל שינויים אפשריים בריבית המשתנה, ובהתאמה להנחיות בנק ישראל. לאור התהליכים שתוארו לעיל, בשוק הדיור בכלל ובהלוואות לדיור בפרט, פרסם בנק ישראל הוראה, במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון תקופתית את תיק ההלוואות לדיור שלהם, להעריך אם חלו שינויים באיכות תיק זה ולתת ביטוי להערכה זו במסגרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי.

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל ממועד כניסתן לתוקף, לרבות הערכה שוטפת של ההפסדים הגלומים בתיק ההלוואות לדיור, בשל פגיעה אפשרית באיכות תיק זה, הנובעת מהתהליכים שתוארו לעיל.

אומדן ההפסדים מתבסס על תרחישים עתידיים אפשריים הכוללים: ירידה בהכנסה הפנויה של הלווים, גידול בסכומי החוזר השוטפים של הלווים הנגזר מעליה צפויה בשיעור ה"ריבית המשתנה", וירידה בשווי הנכסים המשועבדים. להערכת הבנק ההפסד האפשרי הגלום בתיק האשראי של הבנק, הנגזר מתרחישים אלו, מסתכם ליום 31.3.2019 בסך של כ- 4 מיליון ש"ח (31.12.2018 - זהה).

הבנק ערך הפרשה בגין הפסד אפשרי זה וכלל אותה במסגרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי ליום 31.3.2019.

בהמשך לצעדים אלו, ולאור ההתפתחויות שארעו בשוק הדיור, כמפורט לעיל, שהגדילו, להערכת בנק ישראל, את הסיכון הגלום בתיק האשראי לדיור במערכת הבנקאית, נדרשו התאגידים הבנקאיים על ידי בנק ישראל לשמר הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בגין הלוואות אלו, בשיעור שלא יפחת מ- 0.35% מיתרת תיק ההלוואות לדיור (לא כולל הלוואות לדיור שבגינן נערכה הפרשה להפסדי אשראי "לפי עומק הפיגור").

יישום ההנחיה לא גרם לשינוי משמעותי בהוצאה בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי ברבע הראשון של שנת 2019 (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים

(1) כללי

לנוכח הגידול שנרשם בשנים האחרונות בהיקף החשיפה של התאגידים הבנקאיים לסיכוני אשראי לאנשים פרטיים, שלוותה, לדעת בנק ישראל, גם בגידול ברמת הסיכון של התאגידים הבנקאיים ללקוחות אלו - פרסם בנק ישראל ביום 21 בפברואר 2017, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להרחיב את הגילוי המתייחס לסיכון אשראי זה.

להלן פרטים באשר לצעדים הננקטים על ידי הבנק במסגרת ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים, וההתפתחויות שחלו בסיכון זה ברבע הראשון של שנת 2019.

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים (המשך)

(2) מאפייני תיק האשראי

הבנק גיבש מדיניות ומסגרת עבודה למתן אשראי לאנשים פרטיים. במסגרת זו נעזר הבנק במערכת תומכת החלטה (להלן: "המערכת"), הבוחנת מדדי פעילות ומדדי סיכון שונים של הלקוח הפרטי וקובעת לגביו דירוג סיכון (Credit Scoring) ורף מכסימלי למתן אשראי, המביא בחשבון את דרגת הסיכון, מקורות ההכנסה של הלקוח, וכן נתונים פיננסיים נוספים (כגון: "בטחונות").

המלצת המערכת נבחנת על ידי גורמי האשראי וההחלטה באשר להיקף האשראי שיועמד ללקוח ותנאיו, מתקבלת לאחר ניתוח הנתונים ובירור צורכי הלקוח.

מתן אשראי בהיקף העולה על המלצת המערכת, מחייב יישום תהליך חיתום מפורט וקפדני הכולל:

- בחינת מטרת האשראי והתאמתו לצורכי הלקוח.
- כושר ההחזר של הלקוח.
- מקורות ההכנסה של הלקוח.
- איתנותו הפיננסית של הלקוח.
- היסטוריית ההתנהלות הפיננסית של הלקוח בחשבון הבנק.
- קבלת נתונים פיננסיים ממקורות אחרים, ככל הניתן, לגבי הלקוח.

תהליך חיתום האשראי מלווה בתיעוד מנומק, לרבות השיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה לקביעת מסגרת האשראי. במסגרת המדיניות נקבע "רף חיתום" מינימלי למתן אשראי ללקוחות אלו, ומגבלות לגבי שיעור האשראי בדירוג נמוך ביחס לכלל תיק האשראי שניתן לאנשים פרטיים.

כמו כן, במטרה לצמצם את סיכון האשראי לאנשים פרטיים, נקבעו במסגרת מדיניות האשראי מגבלות על סמכויות גורמי האשראי למתן אשראי החורג מהמלצת המערכת (בהתאם לרמת הדירוג שנקבעה ללקוח), ואיסור על חריגה מהמלצות אלו ללקוחות בדירוג נמוך.

בנוסף, נקבעו במדיניות מתן האשראי לאנשים פרטיים עקרונות המיישמים סטנדרטים להתנהלות הוגנת מול הלקוחות, לרבות קביעת מגבלות על אוכלוסיית הלקוחות שלגביהם ניתן לייזום פניה למתן אשראי, ומתן גילוי נאות לגבי תנאי האשראי וכדאיות קבלת האשראי ללקוח.

האשראי לאנשים פרטיים מנוטר באופן שוטף באמצעות מערכות מידע המצביעות על התפתחויות שליליות שחלו בחשבונות הלקוחות, לרבות: ירידה בהכנסות, פיגורים בהלוואות, חריגות ממסגרות האשראי בחשבונות העובר ושב וכו'.

התפתחות האשראי לאנשים פרטיים נבחנת על ידי הבנק בתדירות רבעונית במספר היבטים:

- התפתחות מאפייני סיכון בתיק האשראי, לרבות:
 - עמידה במגבלות התיאבון לסיכון.
 - ההתפתחויות שחלו בדירוגי האשראי של הלקוחות
 - ההתפתחויות שחלו במדדי איכות תיק האשראי, כגון: שיעור החובות הבעייתיים, שיעור המחיקות, שיעורי הוצאה להפסדי אשראי, והשוואת פרמטרים אלו לפרמטרים המקבילים במערכת הבנקאית.
 - התפתחויות שחלו במדדים המקרו-כלכליים שעלולים להשליך על סיכון האשראי לאנשים פרטיים, לרבות: שיעור האבטלה, שיעור ההשתתפות בשוק העבודה וכו'.
- ההתפתחויות שחלו בתיק האשראי לאנשים פרטיים, בחתך יחידות ארגוניות, לרבות:
 - שיעור הגידול בתיק האשראי, ביחס לתקופות קודמות וביחס לשיעורי הגידול הממוצעים בבנק.
 - שיעור האשראי שניתן מעבר להמלצת מערכת המידע "תומכת החלטה".
 - שיעור האשראי שאינו מגובה בבטחונות.
 - שיעור ההלוואות שבהן הלווה חשוף לגידול בתשלומים עקב שינויים אפשריים בשיעור הריבית.
 - שיעור האשראי ללווים שלא דווחה הכנסה בחשבונותיהם בבנק.

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים (המשך)

(2) מאפייני תיק אשראי (המשך)

בנוסף, נבחנו השינויים בתיק האשראי לאנשים פרטיים (בחתך דירוג הלקוחות), בתדירות חודשית ומתבצע מעקב שוטף לגבי לקוחות שנרשם גידול משמעותי בהיקף תיק האשראי שניתן להם, לרבות הנחיה לבצע תהליך חיתום נוסף ללקוחות אלו.

כרבע הראשון של שנת 2019 נרשם גידול בשיעור של 0.9% בהיקף האשראי שניתן לאנשים פרטיים (לא כולל הלוואות לדיור), שהסתכם ליום 31.3.2019 בסך 4,597 מיליוני ש"ח.

האשראי לאנשים פרטיים ליום 31.3.2019 מהווה 17.2% מתיק האשראי של הבנק (31.12.2018 - 17.5%), ועיקרו מהווה אשראי בריבית משתנה.

(3) נתונים כספיים

להלן נתונים על התפלגות האשראי לאנשים פרטיים (לא כולל הלוואות לדיור):

• התפלגות בחתך הכנסות הלקוח (המופקדות בבנק):

שיעור השינוי	31.12.2018	31.3.2019	הכנסה חודשית ממוצעת ⁽²⁾
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אלפי ש"ח
2.3	2,732	2,794	עד 10 ⁽¹⁾
(0.1)	1,252	1,251	10 - 20
(3.5)	572	552	מעל 20
0.9	4,556	4,597	סך הכל אשראי מאזני

1. לרבות לקוחות שלא דווחה הכנסה בחשבונותיהם בבנק. יתרת האשראי ללקוחות אלו מסתכמת בסך של כ- 451 מיליון ש"ח (31.12.2018 - 476 מיליון ש"ח).
2. ההכנסה החודשית הממוצעת נקבעה בהתבסס על תקבולם רציפים שנרשמו בחשבונות הבנק של הלקוחות (כגון: משכורות, קצבאות, העברות מצד ג' ותקבולים קבועים אחרים).

• התפלגות האשראי בחתך חשיפה לשינויים בשיעור הריבית:

שיעור השינוי	31.12.2018	31.3.2019	סוג האשראי
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(0.7)	610	606	אשראי בריבית קבועה
1.1	3,946	3,991	אשראי בריבית משתנה
0.9	4,556	4,597	סך הכל אשראי

• התפלגות בחתך גודל האשראי ללווה:

שיעור השינוי	31.12.2018	31.3.2019	מדרגות האשראי ללווה (אלפי ש"ח)
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(0.1)	1,374	1,372	עד 40
1.2	2,583	2,615	40 - 150
1.8	599	610	מעל 150
0.9	4,556	4,597	סך הכל

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים (המשך)

(3) נתונים כספיים (המשך)

• התפלגות בחתך תקופה נותרת ממוצעת לפרעון*:

שיעור השינוי	31.12.2018	31.3.2019	תקופה לפרעון (שנים)
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
0.1	729	730	עד שנה
1.6	2,228	2,264	1 - 3
2.7	409	420	3 - 5
(3.6)	28	27	מעל 5 שנים
1.4	3,394	3,441	סך הכל

* הנתונים מתייחסים לאשראי שניתן במסגרת הלוואות.

• התפלגות בחתך איכות תיק האשראי:

שיעור השינוי	31.12.2018	31.3.2019	סיווג החוב
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
28.6	28	36	חובות פגומים
(31.6)	19	13	חובות בפיגור של 90 יום ומעלה
(20.8)	24	19	חובות בעייתיים אחרים
(4.2)	71	68	סך הכל חובות בעייתיים
1.0	4,485	4,529	אשראי אחר (תקין)
0.9	4,556	4,597	סך הכל אשראי

להלן נתונים לגבי התפלגות הביטחונות המבטיחים את האשראי:

שיעור השינוי	31.12.2018	31.3.2019	סוג הביטחון
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(0.4)	515	513	נכסים פיננסיים נזילים
-	135	135	בטחונות אחרים
(0.3)	650	648	סך הכל

להלן נתונים באשר להתפלגות הנכסים הפיננסיים שהפקידו הלקוחות הפרטיים בבנק*:

שיעור השינוי	31.12.2018	31.3.2019	סוג הנכס הפיננסי
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2.2	7,213	7,374	פקדונות נזילים
4.0	2,362	2,457	ניירות ערך
2.7	9,575	9,831	סך הכל

* הנתונים מתייחסים לנכסים פיננסיים שהופקדו על ידי אנשים פרטיים בעלי חבות (כהגדרתם בהוראות בנק ישראל).

ט. סיכונים במתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן

(1) כללי

לאור הגידול שנרשם בשנים האחרונות בפעילות בענף הבינוי והנדל"ן בכלל ובהרחבת האשראי הבנקאי לענף זה, בפרט - פרסם בנק ישראל ביום 12 בפברואר 2017 חוזר, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להרחיב את הגילוי המתייחס לסיכון האשראי בענף זה.

(2) מאפייני תיק האשראי

להלן פרטים באשר למאפייני האשראי בענף הבינוי והנדל"ן, ניהול הסיכון, וההתפתחויות שנרשמו באשראי זה ברבע הראשון של שנת 2019:

נוכח מהותיות החשיפה לענף זה, גיבש הבנק מדיניות ומסגרת עבודה למתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן. במסגרת מדיניות זו נקבעו עקרונות וקווי יסוד, לרבות:

- קביעת מגבלות לגבי שיעור הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן ביחס לכלל הסיכון האשראי בבנק.
- קביעת מתודולוגיה למימון עסקאות.
- מתן דגש לגיוון בתיק (בחתיך סוגי פעילויות), והתקשרות עם לקוחות המתאפיינים באיתנות פיננסית (לרבות כושר החזר נאות).
- הקפדה על יחס נאות בין סיכון האשראי לבטוחות המבטיחות סיכון זה (בפעילויות רלוונטיות, כגון: מימון בניה בשיטת "ליווי פיננסי סגור", מימון נדל"ן מסחרי וכו').

האשראי לציבור בענף זה נפרס לארבעה סוגי פעילויות עיקריות:

- מימון בניה למגורים.
- מימון בניה מסחרית.
- מימון נדל"ן מסחרי.
- מימון שירותי בניה (לרבות קבלנות ביצוע).

עיקר האשראי למימון בניה למגורים מתבצע בשיטת "ליווי פיננסי סגור", ומקצתו ניתן במסגרת "מימון קבוצות רכישה".

האשראי לענף הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכם ליום 31.3.2019 בסך של 6,339 מיליון ש"ח, המהווה עליה בשיעור של 5.3%, לעומת יתרתו ביום 31.12.2018.

(3) נתונים כספיים

להלן נתונים על התפתחות סיכון האשראי לבינוי ונדל"ן בחתיך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות בחתיך סוג המימון (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (%)	31.12.2018	31.3.2019	
5.6	2,056	2,171	בניה למגורים
6.7	2,071	2,209	בניה לתעשייה ומסחר
3.4	1,895	1,959	ללא ביטחון נדל"ן*
5.3	6,022	6,339	סך הכל

- התפלגות בחתיך סוג הביטחון (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (%)	31.12.2018	31.3.2019	
(56.9)	705	304	קרקע "גולמית"
46.5	1,206	1,767	נדל"ן בתהליך בניה
4.2	2,216	2,309	נדל"ן בנוי
3.4	1,895	1,959	ללא בטחון נדל"ן*
5.3	6,022	6,339	סך הכל

* מהווה אשראי שניתן למימון שירותי בניה.

• התפלגות בחתך איכות תיק האשראי (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (%)	31.12.2018	31.3.2019	
3.1	98	101	חובות פגומים
(20.0)	5	4	חובות בפיגור של 90 יום ומעלה
5.0	40	42	חובות בעייתיים אחרים
2.8	143	147	סך הכל חובות בעייתיים
5.3	5,879	6,192	אשראי אחר (תקין)
5.3	6,022	6,339	סך הכל אשראי

י. **אשראי בסינדיקציה** (במיליוני ש"ח)

31.12.2018	31.3.2019	
288	466	יתרה לתחילת התקופה
269	75	הלוואות שניתנו במהלך התקופה
(91)	(34)	פרעונות בניכוי צבירות
466	507	אשראי לסוף התקופה

יא. **סיכון אשראי בגין מימון ממונף** (LEVERAGED FINANCE)

סיכון אשראי ממונף מוגדר על ידי הבנק כחשיפה הנובעת ממתן "אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה" (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 323), שפרעונו מבוסס בעיקרו על התאגיד הנרכש, וכן מתן אשראי ללווים המאופיינים בשיעורי מינוף גבוהים העולים משמעותית על השיעורים המקובלים בענף פעילותם. להלן נתונים לגבי חשיפת הבנק למימון ממונף, בחתך ענפי משק (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (%)	31.12.2018	31.3.2019	
-	-	-	מסחר
(1.5)	66	65	נדל"ן
(1.5)	66	65	סך הכל

יב. **מידע נוסף**

מידע מפורט באשר לניהול סיכון האשראי בבנק, לרבות ההיבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2019>

13. **סיכון שוק**

א. **סקירת סיכון השוק ואופן ניהולו**

- **כללי**
סיכון שוק מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו בשל שינויים אפשריים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחופף מאזני), הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעורי ריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'.
- **אסטרטגיות ותהליכים**
מדיניות ניהול סיכונים השוק נועדה להקטין את רמת הסיכון הפיננסי הנוצר בפעילות השוטפת של הבנק מחד גיסא, ולהגדלת רווחי הבנק כתוצאה מביצוע חשיפות יזומות ומבוקרות, מאידך.
הנושאים הכרוכים בניהול סיכונים השוק, לרבות: החשיפות לסיכונים שוק, והמסגרות שנקבעו להן ביחס למצב בפועל, מובאים לדיון ולאישור הדירקטוריון מדי רבעון, במסגרת "מסמך הסיכונים".
ניהול סיכונים השוק, בכפוף למסגרות שאושרו על ידי הדירקטוריון (לרבות טיפול בהתפתחויות חריגות בשווקים הפיננסיים), מותווה ומבוקר על ידי ה"פורום הפיננסי המצומצם", בהשתתפות בעלי תפקידים ב"חטיבה הפיננסית" ו"בחטיבה לניהול סיכונים".

• המבנה והארגון של פונקציות ניהול סיכונים השוק והנזילות

ניהול סיכונים השוק והנזילות בבנק נמצא באחריות החטיבה הפיננסית. במסגרת ניהול הסיכון והמעקב אחר המגבלות השונות שנקבעו לחשיפות לסיכונים שוק ונזילות, מופקים דוחות לכימות הסיכונים. הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי המצומצם", המתכנס, ככלל, בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק.

בנוסף מדווחים דיוני הפורום, אחת לחודש, ל"פורום הפיננסי המורחב" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי הפורום המצומצם, גם נושאי תפקידים בכירים בבנק ובחברה האם. כאמור, ניהול סיכונים השוק והנזילות מפוקח על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת ככלל, בתדירות חודשית. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכונים השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

ב. סיכון הריבית

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

• כללי

סיכון הריבית מוגדר כסיכון לפגיעה ברווחי הבנק או בהונו בגין שינויים בשערי הריבית. בנוסף, השינויים בשיעורי הריבית כאמור, עלולים להשפיע גם על השווי הכלכלי של התאגיד הבנקאי, נכסיו, התחייבויותיו, וערכם של המכשירים החוץ מאזניים.

חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית, נערך בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי "התיק הסחיר" של הבנק.

התיק הסחיר של הבנק כולל את תיק אגרות החוב למסחר של הבנק וכן עסקאות עתידיות המבוצעות למטרת מסחר (עסקאות IRS, עסקאות אקדמה במט"ח ואופציות מטבע שנרכשו). חישוב הקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית נערך בהתאם לשיטת "התקופות לפרעון".

• אסטרטגיות ותהליכים

המדיניות באשר לסיכונים ריבית (הנובעים מאי התאמה בין מועדי השתנות הריבית על הנכסים, לבין אלו של ההתחייבויות בתחומי הפעילות השונים), מבוססת על ניהול מבוקר של פערים, כאמור, לרבות מתן אפשרות לחשיפה מוגבלת להפסדים בגין סיכון זה.

בהתאם למגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון ביום 28 במרס 2017 בנושא זה, ההפסד המכסימלי (הכלכלי), בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת אחוז בעקום הריבית - לא יעלה על שיעור דיפרנציאלי מהון הבנק, המחושב עבור כל אחד ממגזרי ההצמדה, כדלקמן:

- **במגזר השקלי הלא צמוד:** עד 2.0% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית) ועד 3.0% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

- **במגזר הצמוד למדד:** עד 3.5% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית) ועד 5.5% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

- **במגזר המט"ח:** עד 1.5% מהון הבנק.

בנוסף, נקבעה מגבלה עבור כלל מגזרי ההצמדה, לפיה - ההפסד הכולל של הבנק לא יעלה על 2.5% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית), ועל 7.5% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

מרבית החשיפה להפסדים אפשריים (כלכליים) בגין סיכון הריבית נובעת מפעילות הבנק במגזר הצמוד למדד, מאחר שבמגזר זה עיקר הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופה ארוכה יחסית ובריבית קבועה.

בנוסף לניהול החשיפה לסיכון הריבית "בגישה הכלכלית", הבנק בוחן גם את חשיפתו לסיכון הריבית "בגישה החשבונאית", באמצעות מדידת חשיפה זו בתרחיש קיצון שונים.

כמו כן, הבנק בוחן את השפעת תרחיש קיצון על ההון העצמי ברובד הראשון, בטווח מיידי ובטווח של שנה. הדירקטוריון קבע מגבלות להשלכות הנובעות מיישום תרחיש קיצון אלה, לשיעור שלא יעלה על 15% מההון העצמי של הבנק.

בנוסף, במסגרת ניהול סיכון הריבית מיושם על ידי הבנק "תרחיש ביניים" במסגרתו נמדדת השפעת החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי כרוכד הראשון, ונבדק שהקיטון המכסימלי בהון העצמי של הבנק הנגזר מתרחיש זה אינו עולה על המגבלה שנקבעה (בשיעור של 4%).

לצורך מדידת סיכון הריבית, הבנק עושה שימוש בהנחות, הנבחנו בתדירות שנתית, לגבי היקף הפרעונות המוקדמים של הלוואות לדיור בריבית קבועה. ולגבי שיעור "מיחזור" היתרות בפקדונות הציבור לפי דרישה.

האומדנים באשר לשיעור הפרעונות המוקדמים מתבססים על נתוני פרעונות מוקדמים שנצפו בעבר בהלוואות מסוג זה. בנוסף, הבנק עושה שימוש בהנחות לגבי:

- שיעור ה"מיחזור" של פקדונות חיסכון בתחנות ביניים - בהתבסס על נתונים שנצפו בעבר.
- שיעור הפקדונות בחשבונות עובר ושכ של לקוחות (שאינם נושאים ריבית), שניתן לפרוס אותם לתקופות פרעון עתידיות (החלק היציב), בהתבסס על נתונים היסטוריים שנצפו בעבר.

סיכון הריבית בתיק הבנקאי נמדד בתדירות שבועית.

בנוסף לאמור לעיל, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "זכויות עובדים". בהתאם לכללי המדידה הנגזרים מהוראות אלו, מנוכות התחייבויות הבנק לתשלום הטבות מוגדרות לעובדים (כהגדרתן בהוראות בנק ישראל), לערך הנוכחי, בשיעור ריבית המבוסס על תשואות אגרות החוב של ממשלת ישראל, בתוספת מרווח הנגזר מהפער שבין תשואות אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה הנסחרות בארה"ב, לבין תשואות אגרות החוב של ממשלת ארה"ב.

לפיכך, השווי ההוגן של התחייבויות אלו חשוף לשינויים בשיעורי הריבית של אגרות החוב הנ"ל. לאור האמור לעיל, חישובי החשיפה לריבית של הבנק כוללים התייחסות גם למרכיב ההתחייבויות בגין זכויות עובדים, כאמור, ומרכיב נכסי התוכנית בגינם.

● המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכונים הריבית

סיכונים הריבית מנהלים על ידי החטיבה הפיננסית. ניהול הסיכונים כולל מעקב אחר המגבלות שנקבעו לניהול סיכונים הריבית, באמצעות הפקת דוחות לכימות ואמידת סיכון זה, בתדירות שבועית.

הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי המצומצם" המתכנס בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק. בנוסף, מדווחים דיוני הועדה אחת לחודש ל"פורום הפיננסי המורחב" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי ה"פורום המצומצם", גם נושאי תפקידים בכירים בבנק ובחברה האם.

בנוסף, סיכונים הריבית מפוקחים על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת בתדירות רבעונית, לפחות. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכונים השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

● מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכון

כאמור, מדיניות הבנק בנושא ניהול סיכונים שוק - מבוססת על גידור החשיפות לסיכונים שוק, באמצעות הטלת מגבלות כמותיות על חשיפות אלו. לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, מפעיל "אגף הפיננסי" בחטיבה הפיננסית, מערך למדידת הסיכונים ובדיקת קיום חריגות ממגבלות אלו.

האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, כוללים:

- רכישת ומכירת מכשירים סחירים בכל מגזרי ההצמדה (בעיקר ניירות ערך לטווחים שונים).
- השקעה וגיוס מכשירים פיננסיים לא סחירים (בעיקר פקדונות של בנקים).
- פעילות במכשירים פיננסיים נגזרים עם בנקים.

(2) מודל לחישוב החשיפה לשינויים בשיעור הריבית

• כללי

על פי הוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל בנושא: "גילוי על החשיפה לשינויים בשיעור הריבית", נדרשו הבנקים לכלול בדוח הדירקטוריון וההנהלה מידע לגבי היקף הנכסים והתחייבויות, נטו, החשופים לשינויים בשיעור הריבית, על פי שוויי ההוגן ולכלול ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית, על שוויי ההוגן של מכשירים פיננסיים אלה.

• עקרונות המודל

מאחר ולרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים - השווי ההוגן בגינם מחושב באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון: הערך הנוכחי של תזרימי המזומן העתידיים, המהוונים בריבית ניכיון בשיעור המשקף את שיעורי הריבית העדכניים בשוק למכשירים הפיננסיים ואת רמת הסיכון הגלומה בהם, לפי הערכת ההנהלה.

להלן מידע באשר לשיטות וההנחות העיקריות שיושמו בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים:

1. מכשירים פיננסיים סחירים: השקעה בניירות ערך והתחייבות בגין אגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.
2. מכשירים פיננסיים שאינם סחירים: אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרים מזומן עתידי, לפי שיעורי ריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח.

החישובים נערכו בהתאם למפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור חושב לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, המנוכה בשיעור ריבית שמשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי. קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לוויים המשמש את הבנק ובוחר את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים.

בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו על פי שיעורי הריבית שלפיהם נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות בגין הפסדי אשראי שנוכו מיתרות החוב הרשומות של האשראי לציבור.

תזרימי המזומנים בגין הלוואות לדיור הניתנות לפרעון מוקדם, הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלה, המבוססת על מודל סטטיסטי. היוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים של אותם אשראים, הגדיל את השווי ההוגן של אותם אשראים בכ- 50 מיליון ש"ח.

בחישוב השווי ההוגן של אשראי לציבור הצמוד למדד (עם ריצפת מדד), הופרדה האופציה הגלומה ממכשיר זה. להפרדת האופציה היתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של פקדונות וכתבי התחייבות נדחים חושב בשיטת היוון תזרימי המזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות נדחים דומים לתאריך המאזן, בהתבסס על פרמטרים, כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון.

בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה - נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון, בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

תזרימי המזומנים בגין חלק מפקדונות הציבור בחשבונות העובר ושב לפי דרישה יוחסו לתקופות מאוחרות יותר, בהתבסס על פי ניסיון העבר שנצבר בגין פקדונות אלו (להלן: "הפקדונות היציבים").

היוון תזרימי המזומנים העתידיים בגין הפקדונות היציבים, בהתבסס על מודל זה, במקום על מועד הפרעון המקורי של אותם פקדונות, הקטין את השווי ההוגן של התחייבויות הבנק בגין פקדונות אלו ב- 15 מיליון ש"ח.

פקדונות הציבור כוללים "מכשירים מורכבים", כדלקמן:

- "תוכניות חיסכון", המהוות פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית: על פי הניסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי, בניכוי "קנס פרעון מוקדם". תזרימי המזומנים הצפויים בגין תוכניות החיסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תוכניות.
- היוון תזרימי המזומנים, על פי התחזית לפרעונות מוקדמים של תוכניות החיסכון, הקטין את השווי ההוגן של אותן תוכניות בכ- 27 מיליון ש"ח.
- פקדונות הציבור כוללים פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה, לריבית משתנה: בחישוב השווי ההוגן הופרדה ה"אופציה הגלומה" במכשיר זה. להפרדת האופציה הגלומה, כאמור, היתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.
- "תוכניות חיסכון" עם אופציה לשינוי בסיס ההצמדה של התכנית ואופציה להבטחת קרן ההפקדה: בחישוב השווי ההוגן הופרדו ה"אופציות הגלומות" מהתכניות. להפרדת האופציות, כאמור, הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

התחייבויות בגין עובדים - נתוני השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים המשמשים לניהול החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית, כוללים מרכיבים המתייחסים להתחייבויות הבנק בין זכויות עובדים.

מרכיב ההתחייבות בגין זכויות עובדים, הגדיל את השווי ההוגן של התחייבויות הבנק ב- 498 מיליון ש"ח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי השוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת, הלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

• **מידע כמותי לגבי חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית**

להלן ריכוז נתונים על פערי המח"מ במגזרי ההצמדה השונים והשפעתם על חשיפת הריבית של הבנק:

31 בדצמבר 2018			31 במרס 2019			התפלגות המח"מ
מט"ח ⁽²⁾	צמוד מדד	לא צמוד	מט"ח ⁽²⁾	צמוד מדד	לא צמוד	
0.84	3.15	0.80	0.97	3.00	0.81	מח"מ הנכסים (שנים)
(0.57)	(2.70)	(0.89)	(0.72)	(2.53)	(0.87)	מח"מ ההתחייבויות (שנים)
0.27	0.45	(0.09)	0.25	0.47	(0.06)	פער המח"מ (שנים)
0.8	1.7	0.9	0.5	2.0	0.9	ההפסד המכסימלי, ביחס להון ⁽¹⁾ (ב- %)

1. בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.
2. לרבות צמוד מט"ח.

באמצעות המח"מ (משך חיים ממוצע) ניתן למדוד את הרגישות של הנכסים וההתחייבויות לשינויים בריבית.

מנתוני החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31.3.2019 עולה, כי במגזר הלא צמוד מרבית הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופת פירעון קצרה של עד שלושה חודשים או בתנאים של ריבית משתנה, ולפיכך חשיפת הבנק לסיכון הריבית בגינם - נמוכה יחסית, בדרך כלל.

במגזר המט"ח מבצע הבנק חוזי החלפות פיננסיות בשיעור ריבית (IRS) ועסקות פורוורד על שערי ריבית (F.R.A) ומצמצם את החשיפה לסיכון של שינוי בשיעורי הריבית.

במגזר צמוד המדד עולה מח"מ הנכסים על מח"מ ההתחייבויות ליום 31.3.2019 בכ- 6 חודשים (31.12.2018 - כ- 5 חודשים). חישובי מח"מ הנכסים וההתחייבויות של מכשירים פיננסיים בעלי מספר תקופות פירעון אופציונליות, מבוססים על הנחות לגבי מועדי הפירעון של אותם מכשירים.

להלן פרטים על סוגי המכשירים הנ"ל, ההנחות לגביהם, והשפעתם על המח"מ של אותם מכשירים:

1. אשראי לציבור

האשראי לציבור כולל הלוואות לדיור שניתנו לתקופות ארוכות יחסית. עם זאת, על פי ניסיון העבר, חלק מהלווים מסלק את הלוואותיו לפני תקופת הפירעון החוזי. הצגת תזרימי המזומנים בגין אשראי זה, הנסמך על מודל המעריך את תקופת הפירעון הצפויה של אשראים אלה, בהתבסס על ניסיון העבר ולא על פי מועדי הפירעון החוזיים, הקטינה את מח"מ הלוואות אלו, כדלקמן:

- במגזר הצמוד למדד: בכ- שנים עשר חודשים.

- במגזר הלא צמוד: בכ- חודש.

- במגזר המט"ח: בכ- חודש.

2. פקדונות הציבור

• פקדונות הציבור כוללים "תוכניות חיסכון", שהופקדו לתקופת זמן ארוכה יחסית. עם זאת, מנסיון העבר, חלק מהמפקידים מושך את פקדונותיו לפני מועד פרעונם החוזי.

תזרימי המזומנים בגין תוכניות חיסכון אלה הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזית למשיכה מוקדמת של אותן תוכניות ולא על בסיס מועדי הפירעון החוזיים.

• פקדונות הציבור כוללים פקדונות בחשבונות עובר ושכ לפי דרישה. עם זאת, על פי ניסיון העבר חלק מפקדונות אלו נפרעים בתקופות מאוחדות ממועד הפירעון החוזי שלהם (להלן: "הפקדונות היציבים"). לפיכך, תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מהפקדונות היציבים נכללים בחישובי החשיפה לריבית על פי מודל, המבוסס על ניסיון העבר, כאמור.

הצגת תזרימי המזומנים בגין: "תוכניות חסכון" ובגין "פקדונות בחשבונות העובר ושכ" (הכלולים בפקדונות הציבור) על פי מודלים המבוססים על ניסיון העבר, ולא על פי מועד הפירעון החוזי של התחייבויות אלו, הגדילה את מח"מ ההתחייבויות של פקדונות הציבור בכ- חודש.

הערה:

תהליך הערכת השווי ההוגן באמצעות היוון תזרימי המזומנים העתידיים מבוסס על שיעורי ריבית ניכיון הנקבעים באופן סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה מהווה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית.

תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שכרוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון.

(3) מידע כמותי על סיכון הריבית - ניתוח רגישות

(א) שווי הוגן מותאם⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2018			31 במרס 2019			
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	
2,240	(30)	2,270	2,400	(13)	2,413	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾
1,860	(29)	1,889	2,398	(13)	2,411	מזה : תיק בנקאי

(ב) השפעת תרחישים של שינויים בשיעור הריבית על השווי ההוגן המותאם נטו⁽¹⁾ (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2018			31 במרס 2019			
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	
26	(19)	45	35	(11)	46	- עלייה במקביל של 1%
29	(19)	48	35	(11)	46	מזה : תיק בנקאי
(31)	16	(47)	(34)	9	(43)	- ירידה במקביל של 1%
(34)	16	(50)	(35)	8	(43)	מזה : תיק בנקאי

• שינויים מקבילים

- עלייה במקביל של 1%
מזה : תיק בנקאי

- ירידה במקביל של 1%
מזה : תיק בנקאי

• שינויים לא מקבילים

- התללה⁽²⁾ (13) (4) (17) (3) (2) (1)

- השטחה⁽³⁾ 22 1 23 6 (2) 8

- עליית ריבית בטווח הקצר 36 (2) 34 15 (11) 26

- ירידת ריבית בטווח הקצר (30) 3 (27) (15) 10 (25)

1. שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.
2. התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.
3. השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

(ג) השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות הריבית, נטו, ועל הכנסות המימון שאינן מריבית (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2018 ⁽¹⁾			31 במרס 2019 ⁽¹⁾			
סך הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	סך הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
75	18	57	111	18	93	- עלייה של 1%
74	18	56	111	18	93	מזה : תיק בנקאי
(113)	(19)	(94)	(139)	(19)	(120)	- ירידה של 1%
(112)	(19)	(93)	(139)	(19)	(120)	מזה : תיק בנקאי

1. הנתונים מתייחסים לתקופה של שנים עשר חודשים שלאחר מועד הדיווח.

(4) שימוש במכשירים נגזרים

הבנק מגדר את חשיפתו לשינויים בשיעורי הריבית באמצעות עסקאות במכשירים נגזרים (בעיקר מכשירים מסוג IRS במגזר המט"ח ובמגזר השקלי).

מכשירים אלו השפיעו על פער המח"מ והחשיפה לשינויים בשיעור הריבית של הבנק כדלקמן:

31 בדצמבר 2018			31 במרס 2019			פער המח"מ והשלכותיו
מט"ח ⁽²⁾	צמוד	לא צמוד	מט"ח ⁽²⁾	צמוד	לא צמוד	
						• פער המח"מ (בשנים):
						- לפני עסקאות בנגזרים
1.53	0.63	(0.04)	1.15	0.51	-	- השפעת עסקאות בנגזרים
(1.26)	(0.18)	(0.05)	(0.90)	(0.04)	(0.06)	פער מח"מ, נטו
0.27	0.45	(0.09)	0.25	0.47	(0.06)	
						• ההפסד המכסימלי ביחס להון (באחוזים) ⁽¹⁾
						- לפני עסקאות בנגזרים
1.1	2.2	1.7	0.8	2.4	1.5	- השפעת עסקאות בנגזרים
(0.3)	(0.5)	(0.8)	(0.3)	(0.4)	(0.6)	הפסד מכסימלי נטו ⁽¹⁾
0.8	1.7	0.9	0.5	2.0	0.9	

1. שיעור ההפסד הכלכלי המכסימלי (הנגזר ממודל המשמש את הבנק לניהול החשיפה לריבית), מחושב ביחס להון הבנק בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.

2. לרבות צמוד למטבע חוץ.

(5) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הריבית בבנק, לרבות ההיבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2019>

ג. סיכון שער החליפין (סיכון בסיס)

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הבסיס מוגדר כחשיפת הבנק להפסד שעלול להיגרם עקב שינויים באינפלציה ובשערי החליפין. הסיכון נמדד ביחס להפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (ה"הון הפעיל"), בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

מדיניות הבנק לגבי ניהול סיכונים הבסיס הגלומים בתיק הנכסים הממומן ממקורות ההון הפעיל הכלכלי שלו, קובעת כי: %(-40) עד 100% מהון זה יושקעו בנכסים צמודי מדד, %(-10) עד 25% יושקעו בנכסים במט"ח ובצמודי מט"ח, והיתרה הנגזרת תוחזק בשקלים לא צמודים.

ההחלטות לגבי השקעת ההון הפעיל במגזרים השונים מתקבלות, במסגרת המגבלות שנקבעו, בהתבסס על ניתוח, בקרה ותחזיות לגבי התפתחויות כלכליות במשק, שיעורי הריבית במגזרים השונים ושינויים צפויים במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של השקל.

הבנק נעזר, לצורך ניהול סיכונים הבסיס, במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

היבטים אחרים הנוגעים לניהול סיכון זה, לרבות המבנה הארגוני של פונקציית ניהול הסיכון ומדיניות הגידור הנוגעת לסיכון זה - פורטו בסעיף ב' לפרק זה.

(2) סקירה כמותית

להלן נתונים תמציתיים הנוגעים לחשיפות הבנק לסיכון זה בחתך מגזרי הצמדה, ליום 31.3.2019 - בהשוואה לסוף השנה הקודמת, לפני השפעת עסקאות במכשירים נגזרים ואחריהן (במיליוני ש"ח):

חשיפה "חשבונאית"						
31.12.2018			31.3.2019			מגזר ההצמדה
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	
2,227	(2,029)	4,256	2,574	(635)	3,209	שקל לא צמוד
171	623	(452)	(129)	361	(490)	שקל צמוד מדד
(29)	1,406	(1,435)	(16)	274	(290)	מט"ח ⁽²⁾
2,369	-	2,369	2,429	-	2,429	חשיפת בסיס נטו

חשיפה "כלכלית" ⁽¹⁾						
31.12.2018			31.3.2019			מגזר ההצמדה
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	
2,820	(2,029)	4,849	3,202	(635)	3,837	שקל לא צמוד
(429)	623	(1,052)	(765)	361	(1,126)	שקל צמוד מדד
(13)	1,406	(1,419)	3	274	(271)	מט"ח ⁽²⁾
2,378	-	2,378	2,440	-	2,440	חשיפת בסיס נטו

1. ניהול החשיפה לסיכונים בסיס מבוצע על פי נתוני ה"חשיפה הכלכלית". המרכיבים העיקריים של ההפרש שבין ה"חשיפה הכלכלית", לבין ה"חשיפה החשבונאית" (המוגדרת: כפער שבין יתרות הנכסים וההתחייבויות הכספיים, על פי כללי מדידה חשבונאית מקובלים) - הינם כדלקמן:
 - הפרשות מסוימות, כגון: הפרשות בגין זכויות עובדים, סווג למגזר הצמוד למדד.
 - נכסי היעודה לתשלום פיצוי פרישה סווג למגזר ההצמדה המתאים, בגין כל מכשיר פיננסי שנכלל ביעודה, בנפרד.
 - הלוואות צמודות למדד שסווגו כ"חובות פגומים", סווגו למגזר הלא צמוד (במקום לבסיס הנגזר מחוזה ההלוואה).
 - מכשירים פיננסיים המכילים אופציה גלומה, סווגו למגזרי ההצמדה השונים על פי מודלים לתמחור אופציות.
2. לרבות נכסים (התחייבויות), נטו, הצמודים למטבע חוץ.

להלן ניתוח השינויים שחלו בתקופת הדוח בחשיפת הבנק לסיכונים בסיס (על בסיס כלכלי):

עודף הנכסים במגזר הלא צמוד ליום 31 במרס 2019 הסתכם בכ- 3,202 מיליון ש"ח. שיעור השקעת ההון הפעיל במגזר הלא צמוד הגיע לכ- 131.2%, לעומת 118.6% בתום השנה הקודמת. עודף הנכסים במגזר מטבע חוץ (לרבות צמוד למטבע חוץ), ביחס להון הפעיל הסתכם ביום 31 במרס 2019 בשיעור זניח, בדומה לאשתקד.

ברבע הראשון של שנת 2019 נרשמה הסטת נכסים בסך של כ- 350 מיליון ש"ח, מהמגזר הצמוד למגזר הלא צמוד, עקב ציפיות לעליה נמוכה בשיעור מדד המחירים לצרכן.

נכסי הסיכון בגין חשיפת הבנק לסיכון שער החליפין מסתכמים ליום 31 במרס 2019 בכ- 14 מיליון ש"ח, והקטינו את יחס הלימות ההון של הבנק ליום 31.3.2019 בשיעור של כ- 0.01 נקודות האחוז (31.12.2018 - זאה).

(3) נתוחי רגישות

• ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין:

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תיאורטיים של שינויים בשערי החליפין של המטבעות העיקריים, בטווח שבין +10%, ל- 10%. הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 31.3.2019, בהתבסס על היתרות הכספיות של הנכסים וההתחייבויות באותם מטבעות (לרבות פעילות במכשירים חוץ מאזניים) ליום 31.3.2019, בתוספת התאמות מסוימות (בעיקר בגין "חובות פגומים").

להלן ריכוז התוצאות של ניתוח הרגישות (במיליוני ש"ח):

מטבע הפעילות	10%	5%	- 5%	-10%
דולר	(1)	(1)	1	1
יורו	*	*	*	*
לירה שטרלינג	*	*	*	*
פרנק שוויצרי	*	*	*	*
יין יפני	*	*	*	*
סך הכל	(1)	(1)	1	1
השפעת אופציות (**)	-	-	-	-
השפעה כוללת	(1)	(1)	1	1

* סכום נמוך מ- 0.5 מיליון ש"ח.
** לא כולל אופציות גלומות.

• **ניתוח רגישות לשינויים תיאורטיים במדד המחירים לצרכן:**

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תיאורטיים של עליה או ירידה אפשרית בשיעור של 3 נקודות האחוז במדד המחירים לצרכן. הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 31.3.2019 בהתבסס על נכסיו והתחייבויותיו של הבנק (לרבות בגין עסקאות פתוחות במכשירים נגזרים), הצמודים למדד המחירים לצרכן.

להלן ריכוז תוצאות ניתוח הרגישות, לאחר השפעת המס (במיליוני ש"ח):

השפעה על ההון העצמי	השינוי במדד
31.12.2018	31.3.2019
3	(3)
(3)	3

עליה בשיעור של 3 נקודות האחוז
ירידה בשיעור של 3 נקודות האחוז

(4) **מידע נוסף**

מידע מפורט באשר לחשיפת הבנק לסיכון הבסיס נכלל בביאור 16 בתמצית הדוחות הכספיים.

ד. **סיכון מחיר מניות**

(1) **סקירת הסיכון ואופן ניהולו**

• **כללי**

סיכון מניות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד, עקב ירידה במחירי השוק של המניות הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון המניות, נערך בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי התיק הסחיר של הבנק. ליום 31.3.2019 לא נכללו מניות בתיק הסחיר של הבנק (31.12.2018 - זהה).

• **אסטרטגיות ותהליכים**

כעקרון, הבנק נמנע, בדרך כלל, מהשקעות פיננסיות במניות בתיק הבנקאי. ליום 31.3.2019 כולל התיק הבנקאי ארבעה סוגי מניות:

- החזקה בשיעור של 31% מאמצעי ההון בחברה כלולה: "תפנית דיסקונט – ניהול תיקי השקעות בע"מ", העוסקת בניהול תיקי השקעות ללקוחות בקבוצת "דיסקונט".
- השקעה בקרנות הון סיכון - המתמחות בהשקעה בהון ובמתן אשראי ל"חברות הזנק" בתחום ה"היי טק".
- החזקות ריאליות בחברת א.!. אמריקה ישראל בע"מ (בשיעור של 14.8%).
- החזקות ריאליות בשיעור זניח במספר חברות מצומצם, הנובעות מהסכמים להסדרת חובות בעייתיים, שנחתמו בין הבנק לחייבים.

• **המבנה הארגוני של פונקציות ניהול הסיכונים**

ככלל, "מרכז ניירות ערך" (הכפוף ל"חטיבה הפיננסית") הינו האורגן האחראי על השקעות בניירות ערך בכלל, ובמניות בפרט.

עם זאת, מכיוון שחלק מההשקעות במניות הכלולות בתיק הבנקאי, נובעות מעסקאות אשראי שבוצעו על ידי החטיבה לבנקאות מסחרית, או שהן מהוות תחליף לעסקאות אשראי של הבנק - הוטלה האחריות לניהול הסיכון בקו ההגנה הראשון בגין השקעות אלו - על החטיבה לבנקאות מסחרית של הבנק.

ניהול הסיכונים בקו ההגנה השני, בגין הסיכונים הנובעים מחשיפת הבנק להשקעות במניות - נמצא באחריות החטיבה לניהול סיכונים.

• **המדיניות והטיפול החשבונאי בהחזקות במניות**

להלן פרטים לגבי הטיפול החשבונאי במניות הכלולות בתיק הבנקאי של הבנק:

- ההשקעה בקרנות הון סיכון מוצגת על בסיס העלות. במקרים בהם אומדן השווי ההוגן של ההשקעה היה נמוך מעלות ההשקעה בקרנות, ערך הבנק הפרשה לירידת ערך בגין השקעה זו. ההפרשה בגין ירידת הערך נזקפה לדוח הרווח והפסד.
- ההשקעה בחברת "תפנית - דיסקונט ניהול תיקי השקעות בע"מ", מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- החזקות ריאליות מוצגות על בסיס השווי ההוגן או לפי הערכת הנהלה שאינה עולה על השווי ההוגן. הפער שבין עלות המניות לשווי הכלול במאזן הבנק - נכלל בסעיף "עודפים".

(2) **סקירה כמותית**

• **להלן נתונים לגבי עלות המניות בתיק הבנקאי והשווי ההוגן שלהן:**

31.12.2018	31.3.2019	ההרכב
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
16	17	עלות ⁽¹⁾
2	2	התאמה לשווי הוגן
18	19	שווי הוגן ⁽²⁾

1. בגין מניות אלו נערכה הפרשה לירידת ערך "בעלת אופי שונה מזמני", המסתכמת ליום 31 מרץ 2019 בסך של 6 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2018 - זהה).
2. נתוני השווי ההוגן ליום 31.3.2019 אינם כוללים יתרות המבוססות על מחיר מצוטט כבורסה (31.12.2018 - זהה).

• **להלן נתונים לגבי התפלגות ההשקעות במניות, בחתך סחירות:**

31.12.2018	31.3.2019	התפלגות השקעות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
18	19	השקעות לא סחירות
-	-	השקעות סחירות
18	19	סך הכל

(3) **מידע נוסף**

מידע מפורט באשר לניהול סיכון מחירי מניות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2019>

14. סיכוני נזילות ומימון

א. סיכון נזילות

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הנזילות מוגדר כחשיפה אפשרית להפסדים ולפגיעה ביציבות הבנק, הנובעת מחוסר יכולת של הבנק לספק את צורכי נזילותו. סיכון זה נגזר, בין היתר, מהתנהגות הלקוחות והתממשותו עלולה לבוא לידי ביטוי בזמינות ובמחיר המקורות.

לפרטים נוספים באשר לניהול החשיפה לסיכון הנזילות של הבנק - ראה פרק 14 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

(2) יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות" המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום - שלא יפחת מ- 100%.

31.12.2018	31.3.2019	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
8,175	6,935	נכסים נזילים באיכות גבוהה
6,454	4,423	תזרים מזומנים יוצא, נטו
אחוזים	אחוזים	
126.7	156.8	יחס כיסוי הנזילות

(3) מצב הנזילות לטווח קצר ולטווח ארוך

בעקבות המשבר הכלכלי העולמי שהתרחש בשנת 2008, יישמו הבנקים המרכזיים בארץ ובעולם מדיניות מוניטרית מרחיבה, המתאפיינת בסביבת ריבית נמוכה מאוד. לפיכך, הסתמנה בשנים האחרונות נטייה הולכת וגוברת של ציבור הלקוחות לפעול לקיצור תקופת הפקדונות המופקדים במערכת הבנקאית (באמצעות העדפת פקדונות הניתנים למשיכה "לפי דרישה", על חשבון ירידה במשקלם היחסי של הפקדונות "לזמן קצוב").

במקביל, נרשמה עליה בהעדפת הציבור לממן את פעילותו באמצעות מקורות ארוכי טווח. ההתפתחויות שצוינו לעיל, תרמו לגידול בחשיפת הבנק לסיכוני נזילות.

הבנק מגדר את חשיפתו לסיכון הנזילות, בין היתר, באמצעות יישום אסטרטגיה להגדלת משקלם של המקורות המגויסים מ"משקי בית" ו"עסקים קטנים", שמתאפיינים בשיעורי מיחזור גבוהים. אסטרטגיה זו עולה בקנה אחד עם הכללים שפורסמו על ידי בנק ישראל בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221, בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", במסגרתה נקבעו שיעורי מיחזור גבוהים (בשיעור של 80% - 97%), לפקדונות העומדים לפרעון בחודש הקרוב, שהופקדו על ידי לקוחות המשתייכים למגזר הקמעונאי.

במסגרת ניהול סיכון הנזילות לזמן ארוך מגייס הבנק פקדונות לזמן ארוך מציבור הלקוחות, בין היתר, באמצעות הפקדות בהוראת קבע. בנוסף, במסגרת אסטרטגיית המימון לגיוון המקורות לזמן ארוך, הנפיק הבנק אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים כדלקמן:

- בשנת 2016 הנפיק הבנק (באמצעות חברה בת) אגרות חוב סחירות שיתרתן ליום 31 במרס 2019 מסתכמת בסך מיליון ש"ח. אגרות חוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור של 2.07% לשנה ועומדות לפירעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

- כפועל יוצא מתפיסת ניהול הסיכונים הקבוצתית (כמפורט להלן), הנפיק הבנק לחברה האם ביום 27 בדצמבר 2017, כתב התחייבות נדחה בלתי צמוד, הכולל מנגנונים ל"ספיגת הפסדים" ("COCO"), שיתרתו ליום 31 במרס 2019 הסתכמה בסך של 100 מיליון ש"ח.

כתב ההתחייבות איננו צמוד, נושא ריבית בשיעור שנתי של 2.5% (בחמש השנים הראשונות), ועומד לפרעון בתשלום אחד בתום עשר שנים ממועד הנפקתו.

בהתאם לתפיסת ניהול הסיכונים הקבוצתית, ומאחר והבנק נמנה על קבוצת בנק דיסקונט לישראל בע"מ, מתאפשרת העברת נזילות בין הבנק לחברה האם, במסגרת הקשרים העסקיים שבין הצדדים.

עם זאת, במסגרת המדיניות לניהול סיכון הנזילות הקבוצתית שהונהגה בבנק ובחברה האם, הונחו הגופים הנכללים בקבוצה לקיים יכולת מימון עצמאית ובלתי תלויה בגופים החברים בקבוצה. הבנק פועל בהתאם למדיניות זו.

(4) מדיניות גיוס המקורות

• גורמי מאקרו סביבתיים

על רקע ההתמתנות שנרשמה במגמת האינפלציה בשנים 2018 - 2012 ובתחילת שנת 2019, ולאור המשך ההאטה הכלכלית בחלק ממדינות "גוש היורו" והשלכותיה האפשריות על הפעילות הכלכלית המקומית - המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות המרחיבה שנקטה על ידו בשנים 2018 - 2012, שהתבטאה בשימור רמת ריבית נמוכה מאוד במכרז המוניטרי.

להלן נתונים לגבי האינדיקטורים הכלכליים שאיפיינו את הרבע הראשון של שנת 2019:

- סביבת אינפלציה ממותנת: ברבע הראשון של שנת 2019 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.5% בלבד. השינוי הקל שנרשם בנתון זה מצביע על מגמת ביקושים ממותנת השוררת במשק.
- התחזקות בשער החליפין של השקל לעומת מרבית המטבעות הזרים - שהתבטאה בעליות בשיעור של עד כ- 5%, שנרשמו בשער השקל לעומת המטבעות הזרים המרכזיים.
- עליה בהיקפי הנפקות אגרות חוב על ידי ממשלת ישראל: ברבע הראשון של שנת 2019 גייסה הממשלה מהציבור אגרות חוב ממשלתיות בסך של כ- 5.3 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת כ- 2.4 מיליארד ש"ח, נטו בלבד, שגויסו מהציבור בתקופה המקבילה אשתקד.
- ירידה קלה בציפיות האינפלציה של הציבור - שהסתכמו בתום הרבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 1.0%, לעומת ציפיה לעליית מחירים שנתית בשיעור של כ- 1.2%, ששררה בתחילת השנה.

• מדיניות הבנק

במסגרת הכנת תוכנית המימון השנתית, מקיימת החטיבה הפיננסית, בשיתוף פורומים רלוונטיים אחרים, דיונים באשר ליישום מדיניות ההנהלה לגבי ניהול סיכון הנזילות. הדיונים כוללים הערכות באשר לכרית הנזילות הנדרשת למימון תוכנית העבודה השנתית בהיבט סיכון הנזילות, לרבות: הגידול הצפוי בשימושים, והשפעת מדיניות התמחור על מקורות המימון ועל מצב הנזילות.

מדיניות גיוס המקורות בבנק מכוונת ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים ורווחיים לאורך זמן. מקור המימון העיקרי לפעילות הבנק הינו ציבור הלקוחות בסניפי הבנק השונים הפרוסים בכל רחבי הארץ וכוללים לקוחות מסחריים ועסקיים, מלכר"ם, לקוחות קמעונאיים ומשקי בית. במסגרת השאיפה ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים, לגיוון תמהיל המקורות ושיפור מבנה הנזילות שלו, הושקעו על ידי הבנק ברבע הראשון של שנת 2019 מאמצי שיווק המכוונים להרחבת בסיס הלקוחות הבינוניים והקטנים הפועלים במוצרי פקדונות בנקאיים, בכלל - ובפיקדונות חסכון בהפקדות חודשיות, בפרט - פעילות התורמת לקשר ארוך טווח עם הלקוח ולתזרים שוטף של הפקדות בתכניות חסכון.

להלן פרטים באשר להתפתחויות שנרשמו במקורות המימון של הבנק ברבע הראשון של שנת 2019, במגזרים השונים:

פקדונות לא צמודים - היקף הפקדונות הלא צמודים עלה ברבע הראשון של שנת 2019 בשיעור של 4.8% והסתכם ביום 31 במרס 2019 בסך של 26,162 מיליון ש"ח. העליה בהיקף הפקדונות נובעת מהתפתחות הפעילות הקמעונאית בבנק בתקופת הדוח, המתבצעת בעיקר במגזר הצמדה זה.

במסגרת מדיניות גיוס הפקדונות הלא צמודים, פועל הבנק להרחבת תשתית הלקוחות והגדלת הפיזור בתיק הפקדונות תוך קיום רמת תעריפים דומה למקובל במערכת הבנקאית. במקביל, מפעיל הבנק חדר "עסקאות שקלים" שנועד לתת מענה לפקדונות גדולים, תוך מתן גמישות בהטבות לפקדונות אלה.

פקדונות צמודים למדד - היקף הפקדונות הצמודים למדד הסתכם ביום 31 במרס 2019 בסך של כ- 2,094 מיליוני ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 2.3 לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת. הירידה בהיקף הפקדונות הצמודים, נובעת בין היתר, מסביבת האינפלציה הממותנת ששררה במשך בשנים האחרונות.

עיקר הגיוס במגזר זה ברבע הראשון של שנת 2019, התבצע באמצעות הפקדות חד פעמיות לתקופה של כשנתיים ובאמצעות הפקדות בהוראות קבע חודשיות.

פקדונות במטבע חוץ וצמודים למטבע חוץ - היקף הפקדונות ביום 31 במרס 2019, הסתכם בכ- 2,097 מיליוני ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 39.2%, לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת.

הירידה שנרשמה באפיק חסכון זה, נובעת בין היתר, מהתחזקות שנרשמה בשערי החליפין של השקל לעומת מרבית המטבעות הזרים העיקריים, ומפרעונות שוטפים של פקדונות שהופקדו על ידי גופים מוסדיים.

כתבי התחייבות נדחים - במסגרת המדיניות לגיוון תמהיל המקורות ולשיפור יחס הלימות ההון שלו, גייס הבנק כתבי התחייבות נדחים, כדלקמן:

- כתב התחייבות נדחה הכולל מנגנונים לספיגת הפסדים ("COCO"): ביום 27 בדצמבר 2017 גייס הבנק מהחברה האם כתב התחייבות נדחה הכולל מנגנונים לספיגת הפסדים ("COCO"), שיתרתו ליום 31.3.2019 הסתכמה ב- 100 מיליון ש"ח.

לפרטים נוספים באשר לתנאים הנלווים לכתב התחייבות זה (לרבות שיעור הריבית המשתלם בגינו ומועד פרעונו), ראה פרק 8' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

- כתבי התחייבות אחרים: היקף כתבי התחייבות נדחים אחרים שגייס הבנק בעבר, מסתכם ליום 31.3.2019 ב- 585 מיליון ש"ח (31.12.2018 - ז'הה).

כתבי ההתחייבות דורגו על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AA", שאושרר לאחרונה ביום 6.9.2018 ונמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA+"). הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "S&P" (חברת האם של "מעלות - S&P") - לפיה, כתבי ההתחייבות הנדחים ידורגו בדרגה אחת נמוכה יותר, מתחת לדירוג המנפיק.

אגרות חוב - במסגרת הפעילות לגיוון תמהיל המקורות והגדלת משקל המקורות לטווח ארוך, הנפיק הבנק בשנת 2016, באמצעות חברה מוחזקת, אגרות חוב סחירות לא צמודות שיתרתן ליום 31.3.2019 הסתכמה ב- 254 מיליון ש"ח (31.12.2018 - 257 מיליון ש"ח). אגרות החוב נושאות ריבית קבועה בשיעור של 2.07%, ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

• נכסים נזילים

להלן נתונים על הנכסים הנזילים של הבנק:

- כ- 7.1% מנכסי הבנק הינם מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה של עד שלושה חודשים - מהם כ- 68.1% פקדונות בבנק ישראל (31.12.2018: 5.7% ו- 82.0%, בהתאמה).

- כ- 13.4% מנכסי הבנק הינם ניירות ערך סחירים בבורסה (31.12.2018 - 18.1%).

דהיינו, כ- 20.5% מסך נכסי הבנק ניתנים למימוש בזמן קצר (31.12.2018 - 23.8%). שיעורם הגבוה של הנכסים הנזילים נובע מיישום מדיניות המכוונת לשמר יחסי נזילות גבוהים בבנק, על רקע היעדר יציבות וחוסר הוודאות השוררים במשק העולמי, כפועל יוצא מהמשבר הפיננסי המתמשך במדינות רבות בעולם.

(5) גילוי באשר למפקידים גדולים

להלן נתונים באשר להיקף הפקדונות של מפקידים גדולים בבנק:

31.12.2018	31.3.2019	התפלגות המפקידים הגדולים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,361	1,197	קבוצה - א'
1,237	890	קבוצה - ב'
723	605	קבוצה - ג'
3,321	2,692	סך הכל

(6) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הנזילות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק, בכתובת:
<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2019>

ב. סיכון המימון**(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו**

סיכון המימון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בזמינות המקורות, לרבות פגיעה בהרכבם (שעלולה לאלץ את הבנק להישען על מקורות יציבים פחות).
 לפרטים נוספים באשר לניהול סיכון המימון, לרבות היעדים הכמותיים והמגבלות שנקבעו על ידי הבנק בנושא זה - ראה פרק 14 ב' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

(2) מדדים כמותיים

להלן התפלגות הרכב הפקדונות בבנק בחתך גודל הפקדון ליום 31.3.2019 והשינוי שחל בנתונים אלה, לעומת התפלגות הפקדונות בתחילת השנה:

השינוי	31.12.2018		31.3.2019		מדרגות הפקדון (מיליוני ש"ח)	
	%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
2.3	42.8	13,075	44.1	13,375	1	-
-	23.8	7,264	23.9	7,262	10	1
(4.9)	33.4	10,212	32.0	9,716		מעל 10
(0.6)	100.0	30,551	100.0	30,353		סך הכל

(3) מסגרות אשראי העומדות לרשות הבנק ותנאיהן

הבנק רשאי לנצל מסגרות אשראי שמעמיד בנק ישראל עבור המערכת הבנקאית, הנושאות ריבית בשיעור של 0.35% לשנה (על פי השיעורים ששררו בסוף הרבע הראשון של שנת 2019), בכפוף להעמדת ביטחונות בהיקף שהוגדר על ידי בנק ישראל.

היקף האשראי הפוטנציאלי שהבנק רשאי לנצל במסגרת כללים אלו הסתכם ליום 31.3.2019 בסך של כ- 2.5 מיליארד ש"ח (31.12.2018 - 2.4 מיליארד ש"ח).
 היקף אשראי זה נגזר מיתרת הפקדונות שהפקיד הבנק בבנק ישראל במסגרת המכרזים המוניטריים, מיתרות הזכות בחשבונות העובר ושב של הבנק בבנק ישראל ומהיקף אגרות החוב שהופקדו על ידי הבנק בבנק ישראל.
 לבנק אין הסכמי מסגרת לניצול אשראי עם גופים פיננסיים אחרים.

(4) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון המימון בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים ליום 30.9.2018 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:
<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2019>

15. הסיכון התפעולי

א. סקירת הסיכון ואופן ניהולו

תפישת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת על עקרונות ניהול סיכונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 310 ועקרונות ניהול סיכון מקובלים בעולם, במסגרתם היחידות השונות הנוטלות סיכון בבנק, נושאות באחריות מלאה לתהליכי ניהול סיכונים וליישום סביבת בקרה נאותה על פעילותן. תפישה זו עולה בקנה אחד עם תפישת ממשל ניהול הסיכונים המפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 350 ו-355.

לפרטים נוספים באשר לניהול הסיכון התפעולי - ראה פרק 15' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

ב. מדדים כמותיים

הצהרת התיאבון לסיכון מגדירה מגבלות כמותיות ואיכותיות בהקשר עם ניהול הסיכון התפעולי. מגבלות פנימיות אלו, כגון: מגבלת כמות הסיכונים התפעוליים ברמת סיכון שיורי גבוהה וגבוהה מאוד, שאינה חורגת מהצהרת התיאבון לסיכון שמתווה הדירקטוריון ומגבלת סיכונים בעלי פוטנציאל נזק גדול, נמדדות ומנטרות בתדירות רבעונית על ידי חטיבת ניהול הסיכונים.

הבנק מחשב את חשיפתו לסיכונים תפעוליים בהתאם ל"גישה הסטנדרטית" שנקבעה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 206, המבוססת על חלוקת פעילות הבנק לקווי עסקים שהוגדרו בהוראה וחישוב ההון הנדרש בגין כל אחד מקווי העסקים.

על פי הנחיות אלו, חשיפת הבנק לסיכונים תפעוליים נגזרת מדרישת ההון כאמור, ומיחסי ההון המינימליים שנקבעו על ידי בנק ישראל.

להלן נתונים לגבי דרישת ההון וחשיפת הבנק בגין סיכונים תפעוליים ליום 31.3.2019, לעומת הנתונים בסוף השנה הקודמת:

פירוט הפרמטרים	31.3.2019 מיליוני ש"ח	31.12.2018 מיליוני ש"ח	השינוי מיליוני ש"ח
דרישת ההון	287	281	6
החשיפה לסיכון התפעולי	2,262	2,215	47

ברבע הראשון של שנת 2019 לא נרשם שינוי מהותי בהיקף החשיפה לסיכון התפעולי. הגידול בדרישת ההון הנגזרת מחשיפה זו הסתכם ב- 6 מיליון ש"ח.

ג. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול הסיכון התפעולי בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים ליום 31.3.2019 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2019>

16. סיכונים נוספים

א. סיכונים אבטחת מידע וסיכונים "סייבר"

פעילות התאגידים הבנקאיים נשענת על תשתיות טכנולוגיות מתקדמות וחדשנות טכנולוגית, לרבות תשתיות מיחשוב "פתוחות" וקבלת שירותי מיחשוב מצדדים שלישיים המאפשרים מתן שירותים בנקאיים זמינים ללקוחות "בכל עת ובכל מקום".

תשתיות מתקדמות אלו חושפות את התאגידים הבנקאיים לסיכונים אבטחת מידע ו"סיכונים סייבר", שהתממשותם עלולה לשבש את פעילותם התקינה ולהוביל לפגיעה במוניטין, ירידה באמון הציבור, ואף לגרום, במקרה קיצון, לפגיעה ביציבותם.

לפרטים נוספים באשר לניהול סיכונים אבטחת מידע וסיכונים "סייבר" בבנק - ראה פרק 16' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

ב. סיכונים משפטיים

הסיכון המשפטי מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, אובדן הכנסות או פגיעה עסקית, בין היתר, בשל היעדר יכולת לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם (או מאי ידיעת הוראות הדין או פרשנות שגויה להן) או בשל הליכים משפטיים שנפתחו נגד הבנק (לרבות נושאי משרה ועובדי הבנק), וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, אכיפתית, כמו גם מהסדרים פרטניים.

במסגרת ניהול החשיפה לסיכונים משפטיים, הוכן בבנק מסמך מדיניות בנושא "ניהול הסיכונים המשפטיים", המגדיר את הסיכונים המשפטיים, דרכי המעקב אחרי סיכונים אלו והצעדים שיש לנקוט כדי למזער אותם, שאושר על ידי הדירקטוריון. עדכונים בנושא זה מוצגים באופן שוטף הן בפני ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון והן בפני הדירקטוריון (במסגרת "מסמך הסיכונים").

ג. סיכוני ציות

סיכוני הציות והרגולציה מוגדרים כחשיפת הבנק להטלת קנסות ועיצומים מצד גורמי אכיפה ולפגיעה במוניטין של הבנק, בשל אי מילוי, או כשלון בציות להוראות חוק (לרבות הוראות שפרסם המפקח על הבנקים).

הסטנדרטים לניהול הסיכון בתאגידים הבנקאיים, הוסדרו על ידי בנק ישראל במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308 בנושא: "ציות ופונקצית הציות בתאגיד הבנקאי".

בנוסף, נדרשו התאגידים הבנקאיים לגבש מדיניות כתובה בנושא: "מדיניות הציות", שתאושר על ידי הדירקטוריון. הבנק גיבש מסמך מדיניות בנושא זה, שאושר על ידי הדירקטוריון.

במהלך שנת 2017 התקיימו מגעים שונים בין החברה האם לבין משרד האוצר, משרד המשפטים והפיקוח על הבנקים, במטרה לגבש כלים לגידור הסיכון הכרוך במתן שירותים לבנקים הפלסטינים, באמצעות מתן כתב התחייבות בגין אי העמדה לדין פלילי ועל ידי מתן כתב שיפוי בגין תביעות כספיות.

במהלך שנת 2018 התקבלו בבנק ובחברה האם כתבי חסינות ושיפוי חתומים בידי המדינה, כדלקמן:

- בכתב החסינות התחייבה מדינת ישראל, כי לא יוגש כתב אישום כנגד הבנק, החברה האם, נושאי משרה בהם ועובדיהם, בגין עבירות מסוימות בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, זאת בקשר עם מתן שירותים לבנקים הפלסטינים בתקופה שמיום 28 במרס 2016, ועד ליום 31 במאי 2019 (להלן: "תקופת החסינות והשיפוי").

- בכתב השיפוי התחייבה מדינת ישראל לשפות את הבנק והחברה האם בסכום של עד 1.5 מיליארד ש"ח בגין הוצאות (חבות לפי פסק דין חלוט והוצאות משפטיות), בהן ישאו הבנקים בקשר עם הליכים אזרחיים, או הליכים פליליים (שלא הסתיימו בהרשעה), אשר יינקטו כנגד הבנקים, נושאי משרה בהם או עובדיהם, בקשר עם מתן שירותים לבנקים הפלסטינים בתקופת החסינות והשיפוי.

התחייבות המדינה לחסינות ושיפוי כאמור, כפופה לסייגים ולתנאים בהם הבנקים נדרשים לעמוד, אשר נקבעו בכתבי החסינות והשיפוי.

בהמשך לכך, פנתה החברה האם למשרד האוצר ולפיקוח על הבנקים בנוגע לעמדתם בקשר להמשך מתן השירותים לבנקים הפלסטינים בתום תקופת החסינות והשיפוי והצורך במציאת פתרון ממלכתי ארוך טווח לנושא.

ביום 26 ביוני 2018 הודיעה המפקחת על הבנקים לבנק ולחברה האם, כי לא תנקוט צעדי אכיפה בכל הנוגע לפעולות של הבנקים בקשר למתן שירותים קורספונדנטיים, שעליהם חל כתב החסינות.

ביום 21 באוקטובר 2018 פורסמה הודעת מזכיר הממשלה, לפיה הממשלה החליטה להקים חברה ממשלתית, בבעלות מלאה של המדינה שתספק שירותים קורספונדנטיים למערכת הבנקאית הפלסטינית, באמצעות הרשות המוניטרית הפלסטינית במערכת התשלומים בישראל, שיהוו תחליף מסוים לשירותים שמספקים חלק מהבנקים המסחריים כיום ולנוכח הודעתם בדבר כוונתם להפסיק לספק שירותים אלו.

ביום 20 בפברואר 2019 פנה מנכ"ל משרד האוצר לחברה האם ועדכן, בין היתר, כי החברה הממשלתית תוכל לספק שירותים לבנקים הפועלים ברשות הפלסטינית לכל המוקדם במחצית הראשונה של שנת 2021, וזאת בהערכה זהירה.

מנכ"ל משרד האוצר הדגיש כי קיימת חשיבות עליונה לכך שבתקופת הביניים, עד לתחילת פעילותה של החברה הממשלתית, תמשיך החברה האם לספק את השירותים הקורספונדנטיים לבנקים הפלסטינים, וזאת בשם לב לאפשרות הארכת כתבי השיפוי והחסינות, בהתאם לשיקול הדעת של החשב הכללי והיועץ המשפטי לממשלה.

ביום 28 בפברואר 2019 נמסרה לחברה האם עמדת היועץ המשפטי לממשלה, לפיה היועץ המשפטי לממשלה הביע נכונות לשיקול את הארכת כתב החסינות שניתן לבנק ושעתיד לפקוע ביום 31 במאי 2019 וזאת לפרק זמן של שנה נוספת ובאותם התנאים.

כן נמסר כי היועץ ישקול את הארכת כתב החסינות לאחר אישור הקבינט הבטחוני - מדיני, ולאחר שתתקבל החלטה על הארכת כתב השיפוי על ידי החשב הכללי במשרד האוצר לתקופה האמורה.

בחודש מרס 2019 פנתה חברת האם לחשב הכללי, בבקשה להתאים את כתב השיפוי לסיכונים הכרוכים בפעילות זו. עד כה טרם התקבלה תשובת החשב הכללי.

חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ובקרות

17. מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

א. כללי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 ובביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים ביניים לתקופת הדוח, תוך התאמות לכללי דיווח מקובלים לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים.

יישומם של כללי חשבונאות אלו, על ידי הנהלת הבנק בעת עריכת הדוחות הכספיים, כרוך לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק.

ייתכן שהתממשותם בעתיד של הערכות ואומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מהאומדנים וההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

סקירה תמציתית של ההערכות והאומדנים בנושאים חשבונאיים קריטיים, נכללה בדוחות הבנק לשנת 2018.

כללי החשבונאות שיושמו בעריכת תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הדוח, אינם כוללים אומדנים והערכות ב"נושאים קריטיים" מעבר לנושאים שפורטו בדוחות הבנק לשנת 2018.

הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

ב. הצגת מכשירים פיננסיים על פי שוויים ההוגן

כאמור בדוחות הכספיים לשנת 2018, הבנק מודד מכשירים פיננסיים מסוימים (בעיקר השקעות בניירות ערך בתיק ה"זמין למכירה" וב"תיק למסחר"), וכן מכשירים נגזרים - על פי שוויים ההוגן.

להלן נתונים לגבי יתרות המכשירים הפיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), הכלולים בדוחות הכספיים לפי שוויים ההוגן, תוך אבחנה בין יתרות המבוססות על "נתונים נצפים", ליתרות המבוססות על "נתונים לא נצפים" וההכנסות (הוצאות) שנזקפו לדוח הרווח והפסד בגינם:

נתונים תוצאתיים		נתונים מאזניים		סוג המכשיר הפיננסי
לשלושה חודשים שהסתיימו		יתרות שווי הוגן ליום		
ביום 31 במרס				
2018	2019	31.12.2018	31.3.2019	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1. ניירות ערך שאינם למסחר -				
"נתונים נצפים":				
13	10	4,621	4,029	- נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)
5	8	1,146	782	- אחרים (רמה 2)
-	-	11	11	"נתונים לא נצפים" - (רמה 3)
18	18	5,778	4,822	סך הכל ניירות ערך שאינם למסחר
2. מכשירים נגזרים -				
"נתונים נצפים":				
-	-	-	-	- נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)
1	(34)	(1)	(20)	- אחרים (רמה 2)
8	(8)	(25)	(22)	"נתונים לא נצפים" - (רמה 3)
9	(42)	(26)	(42)	סך הכל מכשירים נגזרים

השינויים בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים המשתייכים לקבוצת האיכות הנמוכה ("רמה 3"), בתקופת הדו"ח נובעים מהגורמים הבאים:

- השפעת שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, והשינוי בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים הקטינו את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 6 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד גידול בשווי ההוגן בסך של 5 מיליון ש"ח).
- השינויים בשיעורי ריבית השוק במגזרים השונים (שקל לא צמוד, שקל צמוד למדד ומטבע חוץ), הקטינו את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 1 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - גידול בשווי ההוגן בסך של 4 מיליון ש"ח).
- צבירת הריבית השוטפת, הקטינה את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 1 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).
- השינוי במרכיב "סיכון האשראי", הקטין את השווי ההוגן של ההתחייבויות בגין עסקאות במכשירים נגזרים בסכום לא מהותי, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

קביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), המשתייכים לדרגות איכות 2 ו- 3 מבוססת על הערכות והנחות, הנשענות בין היתר, על שיקול דעת סובייקטיבי. לפיכך, סטייה אפשרית בגורמים אלו עלולה להטות את שוויים ההוגן של מכשירים אלו במידה מהותית.

18. גילוי לגבי בקרות ונהלים

א. בקרות לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 - העוסקת הן בבקרות ובנהלים לגבי הגילוי (סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley - להלן "SOX") והן בבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX - ראה סעיף ב' להלן), קובעת בכל הנוגע לבקרות ולנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים התקופתיים, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקרות ונהלים לגבי הגילוי על דיווח כספי.
- הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי, את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים, לסוף כל רבעון.

בנוסף, חויבו המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של כל תאגיד בנקאי, להצהיר אישית, במסגרת הדוחות הכספיים - הצהרות (הכלולות בדוחות אלו) לגבי הגילוי הנכלל בדוחות, בהסתמך על סקירת הדוחות הכספיים והערכת יעילות הבקורות והנהלים לגבי המידע שנכלל בדוחות.

קיומן של בקורות אלו ותקפותן, נבחנות ביחידות השונות של הבנק מדי רבעון. בנוסף, הוקמה בבנק "ועדת גילוי" בראשות המנהל הכללי הכוללת את כל חברי הנהלת הבנק. הועדה מתכנסת אחת לרבעון ודנה בנושאים שונים שהתעוררו במהלך פעילותו העסקית של הבנק, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי

בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 מפורטות גם חובות הנהלת התאגיד הבנקאי לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX).

ההוראה קובעת, בכל הנוגע לבקרה הפנימית על דיווח כספי, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקרה פנימית על דיווח כספי.
- הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך מדי שנה את אפקטיביות מערך הבקרה הפנימית בתאגיד.

בתקופת הדוח עודכן התיעוד הקיים בגין מספר תהליכים עסקיים המשליכים על הדיווח הכספי, נסקרו הבקורות הקיימות בגין תהליכים אלו, לרבות בקורות חדשות שנוספו בתקופת הדוח, ונערכו בדיקות שוטפות על הבקורות הקיימות והערכת מידת האפקטיביות שלהן.

ג. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהתבסס על בחינת הבקורות הקיימות בתהליכי הפקת והעברת המידע הקשורים לדיווח הכספי, ועל תוצאות הדיונים שנערכו ב"ועדת הגילוי", העריכה הנהלת הבנק, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים בתקופה המכוסה בדוח זה, לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק הסיקו, כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן אפקטיביות, כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ד. שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31.3.2019 לא ארעו שינויים בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיעו באופן מהותי, או שסביר שצפויים להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

חלק ה' - מידע נוסף

19. עניינים אחרים

א. הסכם לרכישת מוניציפל בנק בע"מ¹ (לשעבר בנק דקסיה ישראל בע"מ)

בפרק 21 א' בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2018 ובביאור 24ב'13) בדו"ח הכספי לשנת 2018, נכלל מידע לגבי הסכם מיזוג שנחתם ביום 13.11.2018 בין הבנק לבין מוניציפל בנק בע"מ (להלן: "מוניציפל בנק").

השלמת העסקה כפופה, בין היתר, לקיום תנאים מתלים שונים, לרבות כאלו שאינם בשליטת הבנק, בהם קבלת אישורי גורמים רגולטוריים.

ביום 3 בינואר 2019 אושרה באסיפה הכללית של מוניציפל בנק, ההצעה למיזוג עם הבנק, ברוב של 99.9%.

בחודש נובמבר 2018, פנה הבנק לרשות התחרות (בשמה הקודם: "הרשות להגבלים עסקיים") ולבנק ישראל בבקשה לאשר את ההסכם. מאז, העסקה נמצאת בבחינה ומתקיימים מגעים עם הרשות לתחרות. יצוין, כי אין ודאות שיינתן אישור הממונה על התחרות, ואם יינתן - באילו תנאים.

1. ביום 12 בפברואר 2019 החליטה אסיפת בעלי המניות של בנק דקסיה ישראל בע"מ, לשנות את שם הבנק ל"מוניציפל בנק בע"מ", ההחלטה אושרה על ידי רשם החברות החל מיום 28 בפברואר 2019.

יצוין כי בהיות מוניציפל בנק תאגיד בנקאי, הדוחות הכספיים שלו נערכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. עוד יצוין כי דיווחי מוניציפל בנק עומדים לעיון באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מא"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

למידע נוסף, באשר למסגרות גיוס הון והתחייבות שאושרו על ידי הדירקטוריון, במסגרת הערכות הבנק להשלמת העסקה - ראה סעיף ב' להלן.

ב. מסגרת להנפקת הון וגיוס כתבי התחייבות

במסגרת הערכות הבנק להשלמת העסקה לרכישת מוניציפל בנק בע"מ ומיזוגו עם ולתוך הבנק (ראה סעיף א' לעיל), אישר דירקטוריון הבנק ביום 24 בפברואר 2019, מסגרת לגיוס הון מניות, הון משני ואגרות חוב, כדלקמן:

- מסגרת להנפקת הון מניות רגילות לחברה האם, בהיקף שלא יעלה על 150 מיליון ש"ח.

- מסגרות לגיוס כתבי התחייבות נדחים, הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים ("COCO") בהיקף שלא יעלה על 400 מיליון ש"ח, שיגויסו מהחברה האם.

- מסגרת לגיוס אגרות חוב, בהיקף שלא יעלה על 600 מיליון ש"ח.

לפרטים נוספים באשר להחלטת הדירקטוריון – ראה ביאור 24ב(14) בדוחות הכספיים לשנת 2018.

יהושע בורשטיין
המנהל הכללי

אסתר דויטש
יו"ר הדירקטוריון

13 במאי, 2019

אני יהושע בורשטיין, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

אני אבי רישפן, מזהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי(1) ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי(1), וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.
- (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ דין וחשבון שנתי

**דוחות כספיים
ליום 31 במרס
2019**

87	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות
89	תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים
90	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
91	תמצית מאזנים מאוחדים
92	תמצית דוחות על השינויים בהון
93	תמצית דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
95	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 2019 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך.

הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מברורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

זיו האפט
רואי החשבון

סומך חייקין
רואי החשבון

13 במאי, 2019

תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים
בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		ביאור	
	2018 (מבוקר)	2018 (לא מבוקר)		
1,286	292	328	2	הכנסות ריבית
206	29	35	2	הוצאות ריבית
1,080	263	293		הכנסות ריבית, נטו
96	14	38	7,15	הוצאות בגין הפסדי אשראי הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
984	249	255		הכנסות שאינן מריבית
49	17	(4)	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
(1)319	(1)78	79		עמלות
-	2	2		הכנסות אחרות
368	97	77		סך כל הכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
615	146	142	9	משכורות והוצאות נלוות
153	39	38		אחזקה ופחת בניינים וציוד
(1)217	(1)44	50		הוצאות אחרות
985	229	230		סך כל הוצאות תפעוליות ואחרות
367	117	102		רווח לפני מיסים
131	41	36		הפרשה למיסים על הרווח
236	76	66		רווח לאחר מיסים
3	1	1		חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לאחר מיסים
239	77	67		רווח נקי
				רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)
				מניה בת 0.1 שקלים חדשים
1.92	0.62	0.54	4	- ערך נקוב:

1. סווג מחדש - ראה ביאור 11 להלן.

אבי רישפן סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי	יהושע בורשטיין המנהל הכללי	אסתר דויטש יו"ר הדירקטוריון
--	-------------------------------	--------------------------------

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 13 במאי, 2019.
 הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		ביאור
	2018	2018	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
239	77	67	רווח נקי
			5 רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(68)	(30)	71	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי השווי ההוגן, נטו ⁽²⁾
85	24	(30)	התאמת ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים, נטו ⁽¹⁾
17	(6)	41	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים
(6)	2	(14)	השפעת המס המתייחס
11	(4)	27	רווח (הפסד) כולל אחר לאחר השפעת המס
250	73	94	סך כל הרווח הכולל

1. מהווה בעיקר, התאמות לאומדנים אקטואריים בגין הפרשות לפיצויי פרישה והטבות לאחר סיום העסקה וכן הפחתת סכומים שנרשמו בתקופות קודמות ברווח כולל אחר.
2. הנתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ולשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018, מתייחסים לניירות ערך זמינים למכירה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזנים מאוחדים
בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

	31 בדצמבר	31 במרס	31 במרס	ביאור
	2018	2018	2019	
	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
נכסים				
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,102	5,699	3,612	
ניירות ערך ⁽¹⁾⁽²⁾	6,599	4,201	5,291	6
אשראי לציבור	26,048	24,647	26,785	7,15
הפרשה להפסדי אשראי	(373)	(358)	(380)	7,15
אשראי לציבור, נטו	25,675	24,289	26,405	
השקעה בחברות מוחזקות	9	7	10	
בניינים וציוד	351	359	346	
נכסים בגין מכשירים נגזרים	96	24	38	12
נכסים אחרים	387	439	420	
סך הכל נכסים	36,219	35,018	36,122	
התחייבויות והון				
פקדונות הציבור	30,551	29,705	30,353	8
פקדונות מבנקים	296	150	262	
פקדונות הממשלה	145	134	148	
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	942	1,021	939	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	124	78	82	12
התחייבויות אחרות ⁽³⁾	1,438	1,384	1,521	
סך הכל התחייבויות	33,496	32,472	33,305	
הון	2,723	2,546	2,817	
סך הכל התחייבויות והון	36,219	35,018	36,122	

1. היתרה כוללת ניירות ערך ששוועבדו למלווים בסך 358 מיליוני ש"ח (31.3.2018 - 371 מיליוני ש"ח; 31.12.2018 - 368 מיליוני ש"ח).
2. היתרה כוללת ניירות ערך המוצגים לפי השווי ההוגן בסך 4,823 מיליוני ש"ח (31.3.2018 - 3,908 מיליוני ש"ח; 31.12.2018 - 6,158 מיליוני ש"ח).
3. היתרה כוללת הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 18 מיליוני ש"ח (31.3.2018 - 23 מיליוני ש"ח; 31.12.2018 - 18 מיליוני ש"ח).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019

(לא מבוקר)

הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	הפסד כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(77)	2,597	2,723
-	-	-	(1)	1	-
51	152	203	(78)	2,598	2,723
-	-	-	-	67	67
-	-	-	27	-	27
51	152	203	(51)	2,665	2,817

יתרה לתחילת התקופה לפני היישום לראשונה של כללי החשבונאות חדשים⁽¹⁾ (מבוקר)

השפעה מצטברת, נטו, בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות החדשים⁽¹⁾

יתרה לתחילת התקופה לאחר השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות החדשים⁽¹⁾

רווח נקי לתקופה

רווח כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018

(לא מבוקר)

הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	הפסד כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(88)	2,358	2,473
-	-	-	-	77	77
-	-	-	(4)	-	(4)
51	152	203	(92)	2,435	2,546

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)

רווח נקי לתקופה

הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

(מבוקר)

הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	הפסד כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(88)	2,358	2,473
-	-	-	-	239	239
-	-	-	11	-	11
51	152	203	(77)	2,597	2,723

יתרה לתחילת התקופה

רווח נקי לתקופה

רווח כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס

יתרה לסוף התקופה

1. כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, בנושא: "מכשירים פיננסיים" – ראה ביאור 1ה' להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
 בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
	2018 (מבוקר)	2018 (לא מבוקר)
239	77	67
308	109	172
547	186	239
(69)	3	58
(379)	(16)	380
8	(39)	(16)
(440)	(52)	422
23	(23)	(42)
117	30	44
140	7	2
247	141	663
(136)	42	194
(1,957)	(414)	(800)
(3,361)	(647)	(173)
(191)	(19)	(41)
1,277	982	659
1,203	476	264
26	-	6
-	-	3
(54)	(23)	(20)
-	3	7
(3,193)	400	99
1,715	869	(198)
96	(50)	(34)
5	(6)	3
(125)	-	(9)
1,691	813	(238)
(1,255)	1,354	524
24	5	(15)
4,265	4,265	3,034
3,034	5,624	3,543

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי לתקופה

התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת (נספח א')

סך הכל

שינוי נטו בנכסים שוטפים -

נכסים בגין מכשירים נגזרים

ניירות ערך למסחר

נכסים אחרים

סך הכל שינוי בנכסים שוטפים

שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות -

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות

סך הכל שינוי בהתחייבויות שוטפות

מזומנים נטו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים לפעילות השקעה

שינוי, נטו, בפקדונות בבנקים

שינוי, נטו, באשראי לציבור

רכישת ניירות ערך זמינים למכירה

רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון

תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה

תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה

תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון

תמורה ממכירת תיק אשראי

רכישת בניינים וציוד

תמורה ממימוש בניינים וציוד

מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

שינוי, נטו, בפקדונות הציבור

שינוי, נטו, בפקדונות מבנקים

שינוי, נטו, בפקדונות הממשלה

פרעון כתבי התחייבות נדחים

מזומנים, נטו, (לפעילות) מפעילות מימון

גידול (קיטון) במזומנים

השפעת השינויים בשער החליפין על יתרת המזומנים

יתרת מזומנים לתחילת התקופה

יתרת המזומנים לסוף התקופה

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספחים לדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים

(במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
(3)	(1)	(1)
56	14	14
194	42	67
(7)	46	90
-	-	(1)
3	-	-
-	(2)	(2)
(2)	1	(31)
50	19	15
41	(5)	6
(24)	(5)	15
308	109	172

נספח א'

התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת

			חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברות מוחזקות
			פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
			הוצאות בגין הפסדי אשראי
			הפסד (רווח) וריבית מאגרות חוב זמינות למכירה ⁽¹⁾ ומוחזקות לפדיון
			רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
			הפרשה לירידת ערכם של ניירות ערך זמינים למכירה
			רווח ממימוש בניינים וציוד
			מסים נדחים, נטו
			גידול בהפרשות לזכויות עובדים
			התאמת ערכם של אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
			הפרשי שער שנזקפו על יתרת המזומנים
			סה"כ התאמות לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

נספח ב'

פעולות שלא במזומן

14	12	8	• רכישת בניינים וציוד
(162)	23	195	• השאלת ניירות ערך (החזרת ניירות ערך שהושאלו)

נספח ג'

מידע על ריבית ומיסים שהתקבלו (שולמו)

1,257	365	346	• ריבית שהתקבלה
-	-	-	• דיבידנדים שהתקבלו
(141)	(46)	(46)	• ריבית ששולמה
(150)	(19)	(43)	• מיסים על הכנסה ששולמו
17	17	7	• מיסים על הכנסה שהתקבלו

1. הנתונים לשנת 2018 ולשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2018 – מתייחסים לניירות ערך זמינים למכירה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

א. כללי

- (1) בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בנקאי. תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים (להלן: "הדוחות הכספיים ביניים") המאוחדים של הבנק ליום 31 במרס 2019, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות המוחזקות שלו (להלן: "המאוחד").
- תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ערוכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים.
- (2) דוחות הביניים הנ"ל ערוכים (בכפוף לאמור בסעיף ה' להלן), בהתבסס על כללי החשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2018. לפיכך, יש לעיין בהם ביחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 והביאורים המצורפים להם.
- (3) תמצית הדוחות הכספיים ביניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 13 במאי, 2019.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים ביניים הוכנה על פי מדרג תקני דיווח כספי, כדלקמן:

- ככלל, הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם לכללים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן: "הוראות המפקח").
- בעיקר הנושאים, הוראות המפקח מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים (שהינם פחות מהותיים), הוראות המפקח מבוססות על תקני דיווח כספיים בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).
- כאשר תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או שאינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים - נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית.

ג. שימוש באומדנים

(1) כללי

עריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, כרוכה בשיקול דעת, הנחות ושימוש באומדנים שהשפיעו על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. האומדנים מבוססים על הנחות שנערכו על ידי הנהלת הבנק והן כרוכות באי ודאות או רגישות למשתנים שונים.

הערכות ההנהלה מבוססות על ניסיון העבר, נתונים נצפים והנחות סבירות המותאמות לנסיבות של כל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם מתעדכנים באופן שוטף, ותוצאותיהם נזקפות לדוחות הכספיים בתקופה שבה נערך העדכון. יובהר עם זאת, שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים הנ"ל, עשויה להיות שונה מההערכות שנכללו בדוחות הכספיים.

ההערכות והאומדנים ששימשו בדוחות הכספיים ביניים ליום 31.3.2019, עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.2018 (בכפוף לאמור להלן).

למידע נוסף באשר לשינויים באומדנים שונים, לרבות שינויים הנגזרים מיישום כללי חשבונאות והוראות דיווח חדשות - ראה סעיפים ג(2) ו-ה' להלן.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. שימוש באומדנים (המשך)

(2) שינויים באומדני חלוקת ההוצאות בחתך מגזרי פעילות

בביאור 1ב(5)ב, בדוחות הכספיים ליום 31.12.2018, נכלל מידע באשר לשינויים באומדן התפלגות ההוצאות בחתך מגזרי פעילות שנערכו בשנת 2018, בעקבות סקר הוצאות בנושא זה שהושלם בשנה הקודמת.

השינויים באומדן חלוקת ההוצאות בחתך מגזרי פעילות, כאמור, יושמו לראשונה בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018.

לפיכך, סווג מחדש בדוחות כספיים אלו נתוני ההשוואה של התוצאות הכספיות בחתך מגזרי פעילות לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2018.

מכיוון שתוצאות סקר ההוצאות מבוססות על הנחות ואומדנים שונים, ייתכן כי בעתיד, לאחר שהתוצאות שהתקבלו ייבחנו וינתחו לאורך זמן, יחולו שינויים בסיווג של תוצאות אלו.

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. אימוץ כללי חשבונאות אמריקאיים מסוימים:

במסגרת מתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, בתאגידים הבנקאיים בישראל - פרסם בנק ישראל ביום 28 במרס 2018, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - בנושאים הבאים:

• הפרשות להפסדי אשראי צפויים - "Current Expected Credit Losses" (CECL):

התיקון לכללי המדידה והגילוי בנושא זה, מיושם במסגרת הליך הפקת לקחים מהמשבר הפיננסי העולמי (במהלכו נרשמו במוסדות פיננסיים רבים ברחבי העולם הפסדי אשראי משמעותיים), באמצעות הקדמת הכרה בהוצאות להפסדי אשראי, ויישום מתכונת "אנטי מחזורית" לרישום הפרשות להפסדי אשראי, במטרה לתרום לחיזוק הקשר שבין ניהול סיכוני האשראי, לאופן שבו משתקפים סיכונים אלו בדוחות הכספיים.

במסגרת יישום ההנחיות החדשות, יחולו שינויים בכללי המדידה והגילוי בנושא זה, לרבות:

- ההפרשות להפסדי אשראי, ייגזרו מהפסדי האשראי הצפויים במשך כל תקופת החיים של תיק האשראי (במקום הפרשות בגין הפסדי אשראי שהתהוו בתיק האשראי עד לתאריך הדוחות הכספיים - לפי הכללים הנוכחיים).

- בקביעת ההפרשות להפסדי אשראי ייעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד, שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים.

- יורחב הגילוי באשר להשפעת מועד מתן האשראי, על איכות תיק האשראי.

- יחולו שינויים בכללים לרישום ירידת ערך של אגרות חוב בתיק ניירות הערך "הזמין למכירה".

ההנחיות החדשות יחולו על כל תיק האשראי של התאגידים הבנקאיים (לרבות הלוואות לדיור וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות) ועל אגרות חוב מוחזקות לפדיון.

הפרשים שיתהוו, במועד היישום לראשונה, בין כללי המדידה החדשים, להוראות הקיימות ייזקפו להון העצמי במסגרת סעיף "עודפים".

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישום (המשך)

1. אימוץ כללי חשבונאות אמריקאיים מסוימים (המשך)

הבנק לומד את ההנחיות החדשות שנכללו בתיקונים להוראות הדיווח לציבור, כאמור, ונערך ליישומן במועד שנקבע לכניסתן לתוקף. השינויים בכללי החשבונאות בנושא זה ייכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2022.

יישום ההנחיות החדשות כרוך בעדכונים מתודולוגיים משמעותיים, ושינויים מהותיים בבסיסי הנתונים ובמערכות המידע הקיימות שאינן מתואמות, בשלב זה, לדיווח על פי הכללים החדשים. לפיכך, ולאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד פרסום התיקון להוראות בנושא זה, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את השלכותיו על נכסיו, התחייבויותיו ותוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד.

2. חכירות:

במסגרת המתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, כאמור, פרסם בנק ישראל ביום 1 ביולי 2018 תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאים בישראל ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא: "חכירות", במטרה לשקף בדוחות הכספיים את היקף המינוף הנובע מחוזי חכירה ארוכי טווח.

התיקון להוראות כולל שינויים בכללי המדידה הקיימים בנושא זה, לרבות:

- השינוי בכללי המדידה יישם לגבי חוזי חכירה לתקופות העולות על שנה, גם אם החכירה הוגדרה כ"חכירה תפעולית".
- התשלומים העתידיים הצפויים בגין חוזי החכירה, יוכרו במאזן התאגידים הבנקאיים כהתחייבות. מאידך, זכות השימוש בנכס החכור, תיזקף לסעיף "נכסים".

התיקונים לכללי המדידה ודרישות הגילוי, כאמור - ייכנסו לתוקף החל מיום 1.1.2020.

הבנק לומד את ההנחיות החדשות שנכללו בתיקון להוראות הדיווח לציבור, כאמור, ונערך ליישומן במועד שנקבע לכניסתן לתוקף.

יישום ההנחיות החדשות, בנושא זה, כרוך באימוץ כללי מדידה חדשים ושינויים מהותיים בבסיסי הנתונים ובמערכות המידע הקיימות, שאינן מתואמות, בשלב זה, לדיווח על פי הכללים החדשים.

לפיכך, ולאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד פרסום התיקון להוראות - לא ניתן להעריך בשלב זה את השלכותיו על נכסיו, התחייבויותיו ותוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד.

3. אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מטבע חוץ"

בביאור 1ד(2) בדוחות הכספיים לשנת 2017, נכלל מידע באשר למתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא: "מטבע חוץ".

במסגרת המתווה נכללה הוראת מעבר, המאפשרת לתאגידים הבנקאיים לדחות את ההנחיה המחייבת זקיפת הפרשי שער בגין ניירות ערך זמינים למכירה לסעיף "רווח כולל אחר", עד ליום 1.1.2019 (להלן: "תקופת הביניים").

ביום 1 ביולי 2018 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו הוארכה "תקופת הביניים", עד ליום 1.1.2021.

ה. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדוח

אימוץ תקני חשבונאות אמריקאיים מסוימים

ביום 28 במרס 2018 פרסם בנק ישראל, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיטמו לראשונה בתקופת הדוח (המשך)

1. אימוץ כללי חשבונאות אמריקאיים מסוימים (המשך)

• הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים

התיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא זה - נגזרים מכללים חדשים בנושא: "הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים", שפורסמו בארה"ב בחודש ינואר 2016, וכוללים שינויים בכללי המדידה של מכשירים פיננסיים מסוימים, לרבות:

- שינויים בשווי הוגן של מניות סחירות שנכללו בעבר ב"תיק ניירות הערך הזמין למכירה", ייקפו לדוח הרווח והפסד (במקום לסעיף "רווח כולל אחר", במסגרת ההון העצמי - לפי הכללים הקודמים).
 - שינויים בהתחייבויות פיננסיות הנמדדות לפי השווי הוגן, הנובעים מסיכויי אשראי ספציפיים - ייקפו להון העצמי במסגרת סעיף "רווח כולל אחר" (במקום לרווח והפסד - לפי הכללים הקודמים).
 - רווחים בגין מניות זמינות למכירה, שטרם מומשו - יסווגו במועד היישום לראשונה, מסעיף "רווח כולל אחר", לסעיף "עודפים" - במסגרת ההון העצמי.
- בהמשך לפרסום התיקון להוראה כאמור, פרסם בנק ישראל ביום 30 באוגוסט 2018 תיקון להוראות הדיווח לציבור, הכולל הנחיות ליישום הכללים החדשים, לרבות שינויים בדרישות הגילוי.

בין היתר נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול השקעות במניות שהוצגו בעבר במסגרת: "תיק ניירות הערך הזמינים למכירה", בסעיף נפרד: "מניות שאינן למסחר", שייכלל במסגרת "תיק ניירות הערך שאינם למסחר".

• מכשירים נגזרים ופעילות גידור

התיקונים להוראות הדיווח לציבור, בנושא זה, נגזרים מכללים חדשים בנושא: "מכשירים נגזרים ופעילויות גידור" שפורסמו בארה"ב בחודש אוגוסט 2017, במטרה לשפר את הדיווח הכספי על יחסי גידור, באופן שישקף טוב יותר את התוצאות הכלכליות הנובעות מפעילות ניהול הסיכונים של התאגידים הבנקאיים ולפשט את יישום חשבונאות הגידור. התיקון להוראות כולל שינויים בכללי המדידה הקיימים בנושא זה, לרבות:

- הרחבת יכולות התאגידים הבנקאיים לגדר רכיבי סיכון מסוימים, באופן שיאפשר להתאים בין הרישום החשבונאי של המכשירים המגדרים, לבין הרישום של הפריטים המגודרים בדוחות הכספיים.
- פישוט והקלה ביישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור, באמצעות הקלה בדרישות בחינת אפקטיביות הגידור ותיעוד הגידור.

בהמשך לפרסום התיקון להוראה כאמור, פרסם בנק ישראל ביום 28 באוגוסט 2018 תיקון להוראות הדיווח לציבור, הכוללת הנחיות ליישום הכללים החדשים לרבות שינויים בדרישות הגילוי.

הבנק מיישם את התיקונים לכללי החשבונאות כאמור החל מהמועד שנקבע לכניסתם לתוקף - 1.1.2019.

בעקבות יישום ההנחיות החדשות סיווג הבנק ביום 1 בינואר 2019, סכומים הנובעים מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר שנצברו ליום 31.12.2018 בסך של 1 מיליון ש"ח, מסעיף "רווח כולל אחר", לסעיף "עודפים" - במסגרת ההון העצמי.

1. סיווג מחדש

במטרה לשקף הקבלה נאותה יותר בין ההכנסות וההוצאות, מוצגות החל מיום 1 בינואר 2019, עמלות ששילם הבנק למבטחי משנה זרים בגין התחייבותם למתן שיפוי לסיכויי אשראי הכלולים בתיק ערבויות שהנפיק הבנק ללקוחותיו בתחום הבניה - בניכוי מההכנסות מעמלות בגין ערבויות אלו, במקום בסעיף "הוצאות ביטוח". נתוני ההשוואה סווגו בהתאם.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2018	2019
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

		א. הכנסות ריבית
		הכנסות ריבית מנכסים
281	309	מאשראי לציבור
1	1	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
1	2	מפקדונות בבנקים
9	16	מאגרות חוב (ראה ג' להלן)
-	-	מנכסים אחרים
292	328	סך כל הכנסות הריבית
		ב. הוצאות ריבית
		הוצאות ריבית על התחייבויות
(23)	(29)	על פקדונות הציבור
-	-	על פקדונות הממשלה
-	-	על פקדונות מבנקים
(6)	(6)	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(29)	(35)	סך כל הוצאות הריבית
263	293	סך הכנסות הריבית, נטו
		ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
2	2	מוחזקות לפדיון
7	14	זמינות למכירה
-	-	למסחר
9	16	סך הכל הכנסות ריבית מאגרות חוב

ביאור 3- הכנסות מימון שאינן מריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2018	2019	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
		א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
9	(42)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾ ALM
11	4	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽⁴⁾
-	-	הפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה
-	-	הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽⁴⁾
(3)	33	הפרשי שער, נטו ⁽⁵⁾
-	-	רווחים ממכירת מניות שאינן למטרות מסחר
-	-	הפרשה לירידת ערך בגין מניות שאינן למטרות מסחר
17	(5)	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
		ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר ^{(2), (3)}
-	-	הכנסות, נטו, בגין מכשירים נגזרים אחרים
-	1	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
-	1	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילות למטרת מסחר
17	(4)	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית

1. מכשירים נגזרים מהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
2. כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
3. למידע נוסף לגבי הכנסות ריבית מהשקעה באגרות חוב למסחר - ראה ביאור 2.
4. סוג מרווח כולל אחר מצטבר.
5. למעט הפרשי שער על עסקאות שסווגו לסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר".

ביאור 4 - רווח למניה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2018	2019	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
		1. רווח למניה
0.62	0.54	מניה רגילה בת 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב:
		- רווח נקי
		2. כמות מניות
124,430	124,430	ממוצע משוקלל של מספר מניות:
		- מניות בנות 0.1 שקלים חדשים

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019			
(לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(77)	(51)	(26)	יתרה לתחילת התקופה ⁽²⁾ (מבוקר)
(1)	-	(1)	השפעה מצטברת, נטו, של שינוי בכללי החשבונאות ⁽³⁾
(78)	(51)	(27)	יתרה מתוקנת לתחילת התקופה
27	(20)	47	שינויים נטו
(51)	(71)	20	יתרה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018			
(לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(88)	(107)	19	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
(4)	16	(20)	שינויים נטו
(92)	(91)	(1)	יתרה לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
(מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(88)	(107)	19	יתרה לתחילת השנה
11	56	(45)	שינויים נטו
(77)	(51)	(26)	יתרה לסוף השנה

1. התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי השווי ההוגן.
2. היתרה שהוצגה בעבר לפני יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא "מכשירים פיננסיים" - ראה ביאור 1ה'.
3. השפעה מצטברת לתחילת השנה של יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא "מכשירים פיננסיים" - ראה ביאור 1ה'.

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל מצטבר אחר, לפני השפעת המס ואחריו (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019 (לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
75	(25)	50
(4)	1	(3)
71	(24)	47
(31)	10	(21)
1	-	1
(30)	10	(20)
41	(14)	27

התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן:
 - רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾
 השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו
 הטבות לעובדים:
 - הפסד אקטוארי לתקופה
 - הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾
 השינוי בגין הטבות לעובדים, נטו
 שינוי, נטו, לתקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 (לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
(19)	6	(13)
(11)	4	(7)
(30)	10	(20)
21	(7)	14
3	(1)	2
24	(8)	16
(6)	2	(4)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
 - הפסדים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾
 השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו
 הטבות לעובדים:
 - רווח אקטוארי לתקופה
 - הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾
 השינוי בגין הטבות לעובדים, נטו
 שינוי, נטו, לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
(58)	20	(38)
(10)	3	(7)
(68)	23	(45)
77	(26)	51
8	(3)	5
85	(29)	56
17	(6)	11

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
 - הפסדים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾
 השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו
 הטבות לעובדים:
 - רווח אקטוארי לתקופה
 - הפסד שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾
 השינוי בגין הטבות לעובדים, נטו
 שינוי, נטו, לשנה

1. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" - ראה ביאור 3.
 2. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הוצאות אחרות".

ביאור 6 - ניירות ערך

31 במרס 2019				
(לא מבוקר)				
התאמות לשווי הוגן				
הערך במאזן מיליוני ש"ח	עלות			שווי הוגן (**)
	מופחתת(*)	רווחים	הפסדים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽¹⁾				
422	422	19	-	441
18	18	-	-	18
27	27	-	-	27
467	467	19	-	486
אגרות חוב זמינות למכירה⁽¹⁾				
4,403	4,378	25	-	4,403
384	386	-	2	384
24	23	1	-	24
4,811	4,787	26⁽⁴⁾	2⁽⁵⁾	4,811
השקעה במניות שאינן למסחר⁽²⁾				
1	1	-	-	1
10	8	2	-	10
11	9	2	-	11
5,289	5,263	47	2	5,308
ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב ⁽¹⁾				
2	2	-	-	2
2	2	-	-	2
5,291	5,265	47	2	5,310

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.
 ** נתוני השווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק ניירות הערך שאינם למסחר - מניות בסך 1 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין הוגן.

הערות:

1. לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו- 3.
2. הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
3. כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 7 מיליון ש"ח.
4. כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
5. שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. ההפסדים בסך 2 מיליון ש"ח מיוחסים לאגרות חוב ששוויין הוגן מסתכם לסך 515 מיליון ש"ח, הנמצאות ב"פוזיציות הפסד" מעל לשנה.

ביאור 6 - ניירות ערך (המשך)

31 במרס 2018				
(לא מבוקר)				
התאמות לשווי הוגן			עלות	
שווי הוגן (**)	הפסדים	רווחים	מופחתת (*)	הערך במאזן
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
239	-	22	217	217
18	-	-	18	18
56	-	1	55	55
313	-	23	290	290
3,358	11	15	3,354	3,358
491	7	-	498	491
31	-	-	31	31
3,880	18	15	3,883	3,880
13	-	2	11	13
3,893	(4)(5)18	(4)17	3,894	3,893
18	-	-	18	18
18	-	-	18	18
4,224	18	40	4,202	4,201

אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽¹⁾

- של ממשלת ישראל
 - של ממשלות זרות
 - של מוסדות פיננסיים בישראל
 סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון

ניירות ערך זמינים למכירה⁽¹⁾

אגרות חוב⁽¹⁾:
 - של ממשלת ישראל
 - של ממשלות זרות
 - של אחרים - בישראל⁽³⁾
 סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
 מניות⁽²⁾

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך למסחר

אגרות חוב⁽¹⁾
 - של ממשלת ישראל
 סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

* - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין הוגן.

הערות:

- לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו- 3.
- הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
- כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 7 מיליון ש"ח.
- כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
- שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. מזה - הפסדים בסך 15 מיליון ש"ח מיוחסים לאגרות חוב ששוויין הוגן הסתכם לסך 973 מיליון ש"ח, הנמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה, והפסדים בסך 3 מיליון ש"ח המיוחסים לאגרות חוב ששוויין הוגן הסתכם לסך 214 מיליון ש"ח, הנמצאות ב"פוזיציות הפסד" מעל שנה.

ביאור 6 - ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר 2018				
(מבוקר)				
התאמות לשווי הוגן			עלות	
שווי הוגן (**)	הפסדים	רווחים	מופחתת(*)	הערך במאזן
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽¹⁾				
400	9	15	394	394
19	-	-	19	19
27	-	-	27	27
446	9 ⁽⁶⁾	15	440	440
ניירות ערך זמינים למכירה⁽¹⁾				
אגרות חוב ⁽¹⁾ :				
5,266	42	7	5,301	5,266
475	6	-	481	475
26	-	-	26	26
5,767	48 ⁽⁴⁾⁽⁵⁾	7 ⁽⁴⁾	5,808	5,767
11	-	2	9	11
5,778	48	9	5,817	5,778
ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב ⁽¹⁾				
381	1	-	382	381
381	1	-	382	381
6,605	58	24	6,639	6,599

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 1 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין הוגן.

הערות:

- לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו- 3.
- הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
- כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 7 מיליון ש"ח.
- כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
- שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. מזה - הפסדים בסך 38 מיליון ש"ח המיוחסים לאגרות חוב ששוויין הוגן מסתכם בסך 3,978 מיליון ש"ח, הנמצאות ב"פוזיציית הפסד" מתחת לשנה, והפסדים בסך 10 מיליון ש"ח מיוחסים לאגרות חוב ששוויין הוגן מסתכם בסך 590 מיליון ש"ח, הנמצאות ב"פוזיציית הפסד" מעל שנה.
- שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. הפסדים אלה מיוחסים לאגרות חוב ששוויין הוגן מסתכם בסך 184 מיליון ש"ח, הנמצאות ב"פוזיציית הפסד" מתחת לשנה.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי:

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי:

ליום 31 במרס 2019						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח	
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח		
14,869	887	13,982	52	-	13,930	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :
						שנבדקו על בסיס פרטני
						שנבדקו על בסיס קבוצתי:
4,975	-	4,975	-	4,961	14	- לפי עומק פיגור
7,828	-	7,828	4,545	-	3,283	- אחר
<u>27,672</u>	<u>887</u>	<u>26,785</u>	<u>4,597</u>	<u>4,961</u>	<u>17,227</u>	סך הכל חובות ⁽¹⁾
חובות פגומים:						
154	-	154	35	-	119	- בארגון מחדש
121	-	121	1	-	120	- אחרים
<u>275</u>	<u>-</u>	<u>275</u>	<u>36</u>	<u>-</u>	<u>239</u>	סך הכל חובות פגומים
חובות בעייתיים אחרים:						
97	-	97	13	64	20	- בפיגור של 90 יום ומעלה
175	-	175	19	21	135	- אחרים
<u>272</u>	<u>-</u>	<u>272</u>	<u>32</u>	<u>85</u>	<u>155</u>	סך הכל חובות בעייתיים אחרים
<u>547</u>	<u>-</u>	<u>547</u>	<u>68</u>	<u>85</u>	<u>394</u>	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ :						
234	-	234	2	-	232	שנבדקו על בסיס פרטני
						שנבדקו על בסיס קבוצתי:
5	-	5	-	5	-	- לפי עומק פיגור
141	-	141	65	17	59	- אחר
<u>380</u>	<u>-</u>	<u>380</u>	<u>67</u>	<u>22</u>	<u>291</u>	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי*
<u>42</u>	<u>-</u>	<u>42</u>	<u>2</u>	<u>-</u>	<u>40</u>	* מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ליום 31 במרס 2018						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי			
			אחר מיליוני ש"ח	לדיור מיליוני ש"ח	מסחרי מיליוני ש"ח	
13,509	674	12,835	35	-	12,800	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :
						שנבדקו על בסיס פרטני
						שנבדקו על בסיס קבוצתי:
4,368	-	4,368	-	4,332	36	- לפי עומק פיגור
7,444	-	7,444	4,284	-	3,160	- אחר
<u>25,321</u>	<u>674</u>	<u>24,647</u>	<u>4,319</u>	<u>4,332</u>	<u>15,996</u>	סך הכל חובות ⁽¹⁾
חובות פגומים:						
136	-	136	21	-	115	- בארגון מחדש
128	-	128	1	-	127	- אחרים
<u>264</u>	<u>-</u>	<u>264</u>	<u>22</u>	<u>-</u>	<u>242</u>	סך הכל חובות פגומים
חובות בעייתיים אחרים:						
76	-	76	14	45	17	- בפיקוד של 90 יום ומעלה
222	-	222	18	26	178	- אחרים
<u>298</u>	<u>-</u>	<u>298</u>	<u>32</u>	<u>71</u>	<u>195</u>	סך הכל חובות בעייתיים אחרים
<u>562</u>	<u>-</u>	<u>562</u>	<u>54</u>	<u>71</u>	<u>437</u>	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ :						
225	-	225	1	-	224	שנבדקו על בסיס פרטני
						שנבדקו על בסיס קבוצתי:
4	-	4	-	4	-	- לפי עומק פיגור
129	-	129	59	15	55	- אחר
<u>358</u>	<u>-</u>	<u>358</u>	<u>60</u>	<u>19</u>	<u>279</u>	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי *
<u>40</u>	<u>-</u>	<u>40</u>	<u>1</u>	<u>-</u>	<u>39</u>	* מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2018						יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
(מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	אחר	פרטי לדיוור	מסחרי	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
13,940	438	13,502	43	-	13,459	שנבדקו על בסיס פרטני
4,812	-	4,812	-	4,790	22	שנבדקו על בסיס קבוצתי:
7,734	-	7,734	4,513	-	3,221	- לפי עומק פיגור
26,486	438	26,048	4,556	4,790	16,702	- אחר
						סך הכל חובות ⁽¹⁾
136	-	136	28	-	108	חובות פגומים:
112	-	112	-	-	112	- בארגון מחדש
248	-	248	28	-	220	- אחרים
						סך הכל חובות פגומים
92	-	92	19	49	24	חובות בעייתיים אחרים:
184	-	184	24	24	136	- בפיגור של 90 יום ומעלה
276	-	276	43	73	160	- אחרים
524	-	524	71	73	380	סך הכל חובות בעייתיים
						סך הכל חובות בעייתיים אחרים
228	-	228	1	-	227	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ :
4	-	4	-	4	-	שנבדקו על בסיס פרטני
141	-	141	65	17	59	שנבדקו על בסיס קבוצתי:
373	-	373	66	21	286	- לפי עומק פיגור
44	-	44	2	-	42	- אחר
						סך הכל הפרשה להפסדי אשראי *
						* מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
בנקים וממשלות		פרטי				
סך הכל	מיליוני ש"ח	סך הכל	מיליוני ש"ח	מסחרי	מיליוני ש"ח	
			אחר	לדיור		
			מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
391	-	391	68	21	302	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
38	-	38	9	1	28	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(60)	-	(60)	(22)	-	(38)	מחיקות חשבונאיות
29	-	29	14	-	15	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(31)	-	(31)	(8)	-	(23)	מחיקות חשבונאיות, נטו
398	-	398	69	22	307	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
18	-	18	2	-	16	*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
בנקים וממשלות		פרטי				
סך הכל	מיליוני ש"ח	סך הכל	מיליוני ש"ח	מסחרי	מיליוני ש"ח	
			אחר	לדיור		
			מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
377	-	377	62	19	296	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
14	-	14	3	-	11	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(38)	-	(38)	(16)	-	(22)	מחיקות חשבונאיות
28	-	28	13	-	15	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(10)	-	(10)	(3)	-	(7)	מחיקות חשבונאיות, נטו
381	-	381	62	19	300	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
23	-	23	2	-	21	*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ביאור 8 - פקדונות הציבור

א. ההרכב*

31 בדצמבר 2018	31 במרס 2018	31 במרס 2019	סוג הפקדון
(מבוקר) מיליוני ש"ח	(לא מבוקר) מיליוני ש"ח	(לא מבוקר) מיליוני ש"ח	
7,528	6,736	7,506	פקדונות לפי דרישה
2,155	1,875	2,518	- אינם נושאי ריבית - נושאי ריבית
9,683	8,611	10,024	סך הכל לפי דרישה
20,868	21,094	20,329	פקדונות לזמן קצוב
30,551	29,705	30,353	סך הכל פקדונות הציבור

ב. התפלגות בחתך מפקידים

31 בדצמבר 2018	31 במרס 2018	31 במרס 2019	סוג המפקיד
(מבוקר) מיליוני ש"ח	(לא מבוקר) מיליוני ש"ח	(לא מבוקר) מיליוני ש"ח	
13,238	12,492	13,423	אנשים פרטיים
5,034	4,143	3,878	גופים מוסדיים
12,279	13,070	13,052	תאגידים ואחרים
30,551	29,705	30,353	סך הכל פקדונות הציבור

ג. התפלגות הפקדונות לפי גודל הפקדון של מפקיד

31 בדצמבר 2018	31 במרס 2018	31 במרס 2019	מ	עד	מדרגות הפקדון (במיליוני ש"ח):
(מבוקר) מיליוני ש"ח	(לא מבוקר) מיליוני ש"ח	(לא מבוקר) מיליוני ש"ח			
13,075	12,396	13,375	-	1	
7,264	6,843	7,262	1	10	
2,588	2,060	2,436	10	100	
3,250	4,515	4,577	100	500	
4,374	3,891	2,703	מעל 500	-	
30,551	29,705	30,353			סך הכל פקדונות הציבור

* הפקדונות גויסו מהציבור בישראל.

ביאור 9 - הטבות לעובדים

א. פירוט ההתחייבויות לעובדים בחתך סוגי הטבות ונכסי התוכניות בגינם:

31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
560	592	575	התחייבות לתשלום פיצויי פרישה
(181)	(185)	(162)	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
379	407	413	עודף ההתחייבויות על נכסי התוכנית
24	30	27	התחייבות לתשלום ימי חופשה
7	8	7	התחייבות בגין ימי מחלה שלא נוצלו
46	51	51	התחייבות לתשלום הטבות לאחר סיום העסקה
456	496	498	עודף התחייבות לתשלום הטבות לעובדים
-	-	-	נכלל בנכסים אחרים
456	496	498	נכלל בהתחייבויות אחרות
456	496	498	סך הכל

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום פיצויי פרישה, והתחייבויות לתשלום הטבות מסוימת לאחר סיום העסקה):

1. מחויבויות ומצב המימון

(א) שינויים בהתחייבויות בגין הטבה מוגדרת:

עתודה לפיצויי פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
617	617	560	יתרה לתחילת התקופה
28	7	6	עלות השירות
18	4	5	עלות הריבית
(74)	(21)	31	הפסד (רווח) אקטוארי
589	607	602	סך הכל הצטברויות
(29)	(15)	(27)	הטבות ששולמו
560	592	575	יתרה לסוף התקופה

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה" והתחייבויות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה) (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)

(א) שינויים בהתחייבויות בגין הטבה מוגדרת (המשך):

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
52	52	46	יתרה לתחילת התקופה
1	-	-	עלות השירות
2	1	1	עלות הריבית
(7)	(2)	4	הפסד (רווח) אקטוארי
48	51	51	סך הכל הצטברויות
(2)	-	-	הטבות ששולמו
46	51	51	יתרה לסוף התקופה

(ב) שינויים בשווי ההוגן של נכסי התוכנית

לשלושה חודשים שהסתיימו			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
198	198	181	יתרה לתחילת התקופה
5	1	1	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
(4)	(2)	4	רווח (הפסד) אקטוארי
11	3	3	הפקדות לתוכנית
210	200	189	סך הכל הצטברויות
(29)	(15)	(27)	הטבות ששולמו
181	185	162	יתרה לסוף התקופה

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה" והתחייבויות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה) (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)

(ג) נתנים מאזניים

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
379	407	413	נכלל בסעיף התחייבויות אחרות
560	592	575	התחייבות בגין הטבה חזויה
(181)	(185)	(162)	שווי הוגן של נכסי התכנית
379	407	413	הטבה חזויה, נטו

הטבות לגמלאים לאחר פרישה ^(*)			
31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
46	51	51	נכלל בסעיף התחייבויות אחרות

* המחויבות בגין הטבות לגמלאים מהווה "מחויבות בגין הטבה מצטברת".

(ד) נתונים שנזקפו לרווח כולל אחר מצטבר, לפני השפעת המס

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	-	נכסים ליום היישום לראשונה
70	126	96	הפסד אקטוארי, נטו
70	126	96	סך הכל

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	-	נכסים ליום היישום לראשונה
8	13	12	הפסד אקטוארי נטו
8	13	12	סך הכל

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה" והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה) (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)

(ה) עודף התחייבות על נכסי תוכנית (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו		
31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
560	592	575
(181)	(185)	(162)
379	407	413

מחויבות בגין הטבה חזויה
שווי הוגן של נכסי תוכנית בגינה
מחויבות נטו

2. נתונים תוצאתיים

(א) רכיבי עלות ושינויים בהתחייבויות ובנכסים שנזקפו לרווח והפסד (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו		
לשנה שהסתיימה	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31	
ביום 31 בדצמבר	במרס	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
28	7	6
18	4	5
46	11	11
(5)	(1)	(1)
8	3	1
49	13	11
8	2	2
57	15	13

עלות השירות
עלות הריבית
סך הצבירה השוטפת
תשואה חזויה על נכסי התוכנית
הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר:
- הפסד אקטוארי, נטו
סך עלות ההטבה, נטו
הוצאות בגין תוכנית להפקדה מוגדרת
סך הכל הוצאה לתקופה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה		
לשנה שהסתיימה	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31	
ביום 31 בדצמבר	במרס	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
1	-	-
2	1	1
3	1	1
-	-	-
3	1	1

עלות השירות
עלות הריבית
סך הצבירה השוטפת
הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר:
- הפסד אקטוארי, נטו
סך עלות ההטבה, נטו

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה" והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה) (המשך)

2. נתונים תוצאתיים (המשך)

(ב) שינויים בהתחייבויות ונכסים שנזקפו לרווח כולל אחר לפני השפעת המס :

עתודה לפיצויי פרישה, נטו		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(70)	(19)	27
(8)	(3)	(1)
(78)	(22)	26
49	13	11
(29)	(9)	37

הפסד (רווח) אקטוארי שוטף, נטו

הפחתת הפסד אקטוארי

סך הכל נזקף לרווח כולל אחר

עלות ההטבה, נטו

סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו וברווח כולל אחר

הטבות לגמלאים לאחר פרישה		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(7)	(2)	4
-	-	-
(7)	(2)	4
3	1	1
(4)	(1)	5

הפסד (רווח) אקטוארי שוטף, נטו

הפחתת הפסד אקטוארי

סך הכל נזקף לרווח כולל אחר

עלות ההטבה, נטו

סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו וברווח כולל אחר

(ג) אומדנים באשר לסכומים שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, שצפוי שיפחתו ויזקפו לדוח הרווח והפסד עד סוף שנת 2019⁽¹⁾ לפני השפעת המס:

אומדן לשנת 2019 ⁽¹⁾	
(לא מבוקר)	
הטבות לגמלאים לאחר פרישה	עתודה לפיצויי פרישה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1	4
-	-
1	4

הפסד אקטוארי, נטו

עלות שירות קודם

סך הכל

1. הנתונים מתייחסים לתקופה שמיום 1 באפריל 2019 ועד 31 בדצמבר 2019.

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצוי פרישה" והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה) (המשך)
 3. הנחות ומבחני רגישות

(א) הנחות ששימשו בחישוב ההתחייבויות לתשלום הטבות (באחוזים):

31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	הפרמטר הנבחן
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1.8-2.5	1.3-1.9	1.1-2.0	שיעור ההיוון
2.0	2.0	2.0	שיעור עליית המדד
3.9	4.3	3.9	שיעור הגידול בתגמול
0.0-23.5	0.0-23.5	0.0-23.5	שיעור עזיבה

(ב) הנחות ששימשו בחישוב עלויות השכר (באחוזים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	הפרמטר הנבחן	
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1.1-2.2	1.1-1.8	1.8-2.5	שיעור ההיוון
2.8	2.8	2.9	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
4.3	4.3	3.9	שיעור הגידול בתגמול

(ג) השפעת השינוי בנקודת אחוז אחת על ההפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות (במיליוני ש"ח):

עבודה לפיצוי פרישה			הפרמטר הנבחן
גידול בנקודת האחוז			
31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
(53)	(63)	(56)	שינוי בשיעור ההיוון
55	67	61	שינוי בשיעור המדד / תגמול
38	37	39	שינוי בשיעור העזיבה

עבודה לפיצוי פרישה			הפרמטר הנבחן
קיטון בנקודת האחוז			
31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
53	64	59	שינוי בשיעור ההיוון
(52)	(62)	(57)	שינוי בשיעור המדד / תגמול
(45)	(44)	(46)	שינוי בשיעור העזיבה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			הפרמטר הנבחן
גידול בנקודת האחוז			
31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
(8)	(10)	(8)	שינוי בשיעור ההיוון
-	-	-	שינוי בשיעור המדד / תגמול
(1)	(1)	(1)	שינוי בשיעור העזיבה

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה" והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה) (המשך)

3. הנחות ומבחני רגישות (המשך)

(ג) השפעת השינוי בנקודת אחוז אחת על ההפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות (במיליוני ש"ח):

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			הפרמטר הנבחן
קיטון בנקודת האחוז			
31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
8	10	8	שינוי בשיעור ההיוון
-	-	-	שינוי בשיעור המדד / תגמול
1	1	1	שינוי בשיעור העזיבה

4. מידע באשר לנכסי התוכנית

(א) התפלגות השווי ההוגן בחתך רמות איכות (במיליוני ש"ח):

ליום 31 במרס 2019				סוג הנכס
(לא מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
8	-	-	8	מזומנים ופקדונות בבנקים
				אגרות חוב:
12	-	5	7	- ממשלתיות
84	-	34	50	- קונצרניות
51	-	29	22	מניות
7	7	-	-	אחר
162	7	68	87	סך הכל נכסי התוכנית
ליום 31 במרס 2018				סוג הנכס
(לא מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
4	-	-	4	מזומנים ופקדונות בבנקים
				אגרות חוב:
17	-	-	17	- ממשלתיות
106	-	31	75	- קונצרניות
51	-	16	35	מניות
7	7	-	-	אחר
185	7	47	131	סך הכל נכסי התוכנית
ליום 31 בדצמבר 2018				סוג הנכס
(מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
6	-	-	6	מזומנים ופקדונות בבנקים
				אגרות חוב:
10	-	5	5	- ממשלתיות
98	-	33	65	- קונצרניות
59	-	31	28	מניות
8	8	-	-	אחר
181	8	69	104	סך הכל נכסי התוכנית

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום פיצויי פרישה) (המשך)

4. מידע באשר לנכסי התוכנית (המשך)

(א) יעדי הקצאה של נכסי התוכנית לפי סוגי נכסים (באחוזים):

החלק היחסי בפועל		יעד הקצאה		סוג הנכס
31.12.2018	31.3.2019	31.12.2019		
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)		
3	5	3		מזומנים ופקדונות בבנקים
				אגרות חוב:
6	8	4		- ממשלתיות
54	51	55		- קונצרניות
33	32	34		מניות
4	4	4		אחר
100	100	100		סך הכל נכסי התוכנית

5. תזרימי מזומנים לנכסי התוכנית

(א) הפקדות (במיליוני ש"ח):

הפקדות בפועל			תחזית
לשנה	לשלושה חודשים שהסתיימו	לשנה שתסתיים	לשנה שתסתיים
31 בדצמבר	ביום 31 במרס	ביום 31 בדצמבר	ביום 31 בדצמבר
2018	2018	2019	2019
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
11	3	3	11

הפקדות

(ב) תשלומים עתידיים צפויים בגין הטבות:

שנה	מיליוני ש"ח
2019	57
2020	33
2021	27
2022	28
2023	27
2024 - 2028	156
2029 ואילך	402
סך הכל	730

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף

א. הלימות הון

1. כללי

יחסי הלימות ההון מחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201 (להלן: "כללי באזל 3").

2. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, בנושא: "דרישת הון נוספת"

בעקבות עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור בישראל (שלוו בגידול מואץ בהיקף ההלוואות לדיור ובמשקלן בתיק האשראי של התאגידים הבנקאיים), והגדילו להערכת בנק ישראל, את הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון עצמי מינימלית נוספת (מעבר למגבלה הקיימת בשיעור של 9%), בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים.

ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה, כאמור, הגדילו את דרישות ההון המינימליות של הבנק ליום 31.3.2019 בכ- 0.20% (31.3.2018 - 0.19%; 31.12.2018 - 0.20%).

3. הוראות מעבר

במסגרת "כללי באזל 3" נקבעו הוראות מעבר, המאפשרות לתאגידים הבנקאיים להכיר בכתבי התחייבות נדחים שהונפקו עד ליום 31.12.2013 כ"מרכיב הון פיקוחי ברובד השני" (למרות שלא נכללו בהם מנגנונים לספיגת הפסדים), באמצעות מנגנון הפחתה הדרגתי, המופעל בשנים 2014 - 2021 (להלן: "תקופת המעבר"), במסגרתו מוכרים בתקופה זו חלק מכתבי ההתחייבות הנ"ל כ"הון ברובד השני", בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לכיטולם המלא בתום תקופת המעבר.

4. רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר"

בחודש ינואר 2019 חתם הבנק עם מבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה, על הסכם (המאריך את תוקפה של התקשרות קודמת שנחתמה בין הצדדים בשנת 2018), במסגרתו התחייבו מבטחי המשנה לשפות את הבנק בגין הפסדי אשראי עתידיים שעלולים להיגרם לו, בשל חילוט אפשרי של ערבויות שנכללו בהסכם.

ההסכם חל על ערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות) שמנפיק הבנק במסגרת מימון פרויקטים בתחום הבניה מכח "חוק מכר דירות" וערבויות אחרות הקשורות לפרוייקטים אלו - ויהיה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2019. היקף הערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), עליהן חל ההסכם, מסתכם ליום 31.3.2019 בסך של כ- 1.2 מיליארד ש"ח.

ההתחייבות לשיפוי של מבטחי המשנה, כאמור, הפחיתה את נכסי הסיכון של הבנק (בהתאם לאישור שהתקבל מבנק ישראל) ליום 31.3.2019 בסך של כ- 0.3 מיליארד ש"ח (31.12.2018 - זהה), המהווה עליה בשיעור של כ- 0.1 נקודות האחוז ביחס ההון העצמי ברובד הראשון.

5. ניכוי מההון בגין נכס מס נדחה

בהתאם להנחיות שפורסמו על ידי בנק ישראל, הותר לתאגידים הבנקאיים שלא לנכות עודפי מס נדחה (כהגדרתם בהוראה), עד לגובה ההפרשות למס שכר שנכללו בהתחייבויות הבנק, ככל שלהערכת הבנק קיימת ודאות גבוהה למימוש המס הנדחה. עודפי מס נדחה כאמור, שלא נוכו מההון, בעקבות פרסום הבהרות אלו, ישוקללו כ"נכס סיכון" בשיקלול של 250%.

יישום הנחיות אלו, הגדיל את יחס ההון העצמי של הבנק ברובד הראשון ליום 31.3.2019 בשיעור של 0.12 נקודות האחוז ואת יחס הלימות ההון הכולל בשיעור של כ- 0.11 נקודות האחוז (31.12.2018 - 0.11 נקודות האחוז, ו- 0.10 נקודות האחוז, בהתאמה).

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך):

6. תנדטיות ברכיבי ההון

הון הבנק המשמש לחישוב יחס הלימות ההון, כולל רכיבים שהשינוי בערכם נגזר, בין היתר, משינויים תקופתיים במשתני שוק, והערכות אקטואריות, כגון:

- תנודות במחירי השוק של ניירות הערך, המשמשים למדידת שוויין ההוגן של אגרות החוב בתיק הזמין למכירה - הנזקפות לרווח כולל אחר בסעיף "התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך".
- תנודות במחירי השוק של אגרות חוב ממשלתיות והמרווח על אגרות החוב הקונצרניות באיכות גבוהה הנסחרות בארה"ב, המשמשים לחישוב שוויין ההוגן של זכויות עובדים מסוימות - הנזקפות לרווח כולל אחר בסעיף: "הפרשים אקטואריים בגין זכויות עובדים".

7. יעדים

לאור דרישות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל במסגרת "כללי באזל", ובהוראת ניהול בנקאי תקין 329 (ראה סעיף 2 לעיל), קבע דירקטוריון הבנק מגבלות באשר ליחסי ההון המינימליים בבנק, כדלקמן:

- יחס ההון העצמי של הבנק ב"רובד הראשון", לא יפחת משיעור של 9.5%.
- יחס הלימות ההון הכולל של הבנק, לא יפחת משיעור של 13.0%.

8. הקלה בגין תוכנית התייעלות

ביום 12 בינואר 2016, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", במסגרתו הודיע בנק ישראל על הקלות שיינתנו בחישוב יחס הלימות ההון, לבנקים שיישמו תוכנית התייעלות (שתעמוד באמות המידה שנקבעו על ידו), לרבות היתר לפריסת השלכות הנובעות מתוכנית ההתייעלות - לתקופה של חמש שנים.

במהלך השנים 2016 ו-2017 השיק הבנק תוכנית התייעלות בעלות כוללת של 59 מיליון ש"ח, שאושרה על ידי בנק ישראל, לצורך יישום ההקלות. בעקבות יישום התוכנית, הגדיל הבנק את הפרשות בגין ההתחייבות לתשלום פיצויי פרישה לעובדיו בסך של 23 מיליון ש"ח.

הגידול בהפרשות כאמור, סווג כ"הפרש אקטוארי", ונזקף לסעיף "רווח כולל אחר", במסגרת ההון העצמי (לאחר ניכוי חיסכון במס בסך 8 מיליון ש"ח).

בהתאם להנחיות שנכללו במכתב בנק ישראל הותר לתאגידים הבנקאיים שיישמו תוכנית התייעלות, כאמור, לפרוס את השלכות התוכנית על ההון הפיקוחי של הבנק, לתקופה של חמש שנים בשיטת "הקו הישר".

יישום ההקלות שפורטו לעיל, הגדיל את יחס ההון העצמי ברובד הראשון של הבנק ליום 31.3.2019 בכ- 0.03 נקודות האחוז (31.12.2018 - 0.04 נקודות האחוז).

9. הנפקת כתב התחייבות נדחה הכולל מנגנונים לספיגת הפסדים

ביום 27 בדצמבר 2017 הנפיק הבנק לחברה האם כתב התחייבות נדחה הכולל מנגנונים ל"ספיגת הפסדים", שיתרתו ליום 31.3.2019 הסתכמה בסך 100 מיליון ש"ח. כתב התחייבות הוכר על ידי בנק ישראל כהון פיקוחי ברובד השני, לענין חישוב יחס הלימות ההון.

10. רכישת מוניציפל בנק בע"מ (לשעבר: "בנק דקסיה ישראל בע"מ)

ביום 13.11.2018 נחתם הסכם בין מוניציפל בנק בע"מ (לשעבר: בנק דקסיה ישראל בע"מ) (להלן: "מוניציפל בנק"), לבין הבנק במסגרתו בכפוף לקיום תנאים מתלים, יתמזג מוניציפל בנק עם ולתוך הבנק (ראה ביאור 11ג). ככל שההסכם יצא לפועל, צפוי המיזוג להקטין את יחס ההון העצמי של הבנק בכ- 1 נקודות האחוז (בהתבסס על הנתונים שפורסמו על ידי מוניציפל בנק ליום 31.12.2018).

ביאור 10 - הלימות הון נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך)

11. מידע כספי

31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,723	2,546	2,817
⁽²⁾⁶	⁽²⁾⁸	⁽²⁾⁵
2,729	2,554	2,822
629	623	575
<u>3,358</u>	<u>3,177</u>	<u>3,397</u>

(א) הון לצורך חישוב יחס ההון
הון עצמי

פערים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון
והתאמות פיקוחיות

הון ברובד הראשון, לאחר ניכויים

הון ברובד השני, לאחר ניכויים

סה"כ הון כולל

(ב) יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי

סיכונים שוק

סיכון תפעולי

סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
אחוזים	אחוזים	אחוזים
21,678	21,108	22,509
61	35	20
2,215	2,086	2,262
<u>23,954</u>	<u>23,229</u>	<u>24,791</u>

(ג) יחס הון לרכיבי סיכון

^{(2)11.39} יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון

^{(2)14.02} יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

^{(1)9.20} יחס ההון העצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

^{(1)12.70} יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

- יחסי הלימות ההון המינימליים של הבנק נקבעו בשיעור של 9.0% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו-12.5% (עבור יחס הלימות ההון הכולל) - בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201. על אף האמור לעיל, בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 (ראה סעיף 2 לעיל), הועלתה דרישת ההון המינימלית המתאימה לבנק, ליום 31.3.2019 בשיעור של 0.20% (31.3.2018 - 0.19%; 31.12.2018 - 0.20%).
- הנתון כולל התאמות בגין תוכנית התייעלות - בהתאם להנחיות שפרסם בנק ישראל ביום 12.1.2016 (ראה סעיף 8 לעיל).

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך):

11. מידע כספי (המשך)

31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,723	2,546	2,817
-	-	-
2,723	2,546	2,817
(2)	(2)	(2)
(1)	(1)	(1)
(3)	(3)	(3)
9	11	8
6	8	5
2,729	2,554	2,822
259	258	194
100	101	100
270	264	281
629	623	575
-	-	-
629	623	575
3,358	3,177	3,397
31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
%	%	%
11.35	10.94	11.35
0.04	0.05	0.03
11.39	10.99	11.38

(ד) רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון

(1) הון ברובד הראשון

- ההון העצמי
- הבדלים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון
- סה"כ הון ברובד הראשון לפני התאמות פיקוחיות
- התאמות פיקוחיות:
 - השקעה בהון תאגידים פיננסיים שלא אוחדו
 - התאמות פיקוחיות אחרות

סך הכל התאמות פיקוחיות לפני התאמות בגין תוכנית התייעלות

התאמות בגין תוכנית התייעלות

סך הכל התאמות פיקוחיות

סך הכל הון ברובד הראשון

(2) הון ברובד השני

- מכשירים פיקוחיים:
 - כפופים להוראות מעבר
 - אחרים
- הפרשות וקרנות הון
- הון ברובד השני לפני ניכויים
- ניכויים מההון ברובד השני
- סך הכל הון ברובד השני
- סך הכל הון כולל כשיר

(ה) השפעת הוראת המעבר על יחס הלימות ההון ברובד הראשון

- יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות

- השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות

יחס ההון העצמי ברובד הראשון

ביאור 10 - הלימות ההון, נזילות ומינוף (המשך)

ב. יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221 בנושא יחס כיסוי הנזילות, נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות" (המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום) - שלא יפחת מ- 100%. בהוראה נקבעו כללים הן באשר ל: "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", והן באשר לתזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום, כדלקמן:

- **מלאי נכסים נזילים איכותיים** - כולל נכסים נזילים איכותיים מאוד ("רמה 1"), לרבות: מזומנים בקופות, פקדונות בבנק ישראל, ניירות ערך של ממשלת ישראל, ונכסים נזילים איכותיים אחרים ("רמה 2") - בעיקר: ניירות ערך בדירוג איכות גבוה.
- **תזרים מזומנים יוצא בתקופה של 30 יום** - מוגדר כתזרים המזומנים היוצא הצפוי, בתרחיש קיצון מוגדר בתקופה עתידית של 30 יום, לרבות תזרימים יוצאים צפויים בגין פיקדונות קמעונאיים, פקדונות מתאגידים לא פיננסיים, ותאגידים פיננסיים (והנחת "שיעורי מיחזור" שונים עבור כל אחד מסוגי הפקדונות).

להלן נתונים באשר ליחס כיסוי הנזילות בבנק:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			שיעורי הנזילות (באחוזים):
31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
133.1	152.1	144.3	יחס כיסוי הנזילות
100.0	100.0	100.0	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ג. יחס המינוף

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 בנושא: "יחס המינוף", הוגדר יחס זה, כיחס שבין "מדידת ההון", לבין "מדידת החשיפה", כדלקמן:

- **"מדידת ההון"** - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
- **"מדידת החשיפה"** - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות: "חשיפה מאזנית" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", "חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך", ו"חשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים".

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ- 5%. להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

31.12.2018	31.3.2018	31.3.2019	מרכיבי התחשיב (במיליוני ש"ח):
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
2,729	2,554	2,822	ההון עצמי, ברובד הראשון
38,492	37,590	38,471	סך החשיפות
			שיעורי המינוף:
אחוזים	אחוזים	אחוזים	
7.1	6.8	7.3	יחס המינוף
5.0	5.0	5.0	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

מידע באשר למכשירים פיננסיים חוץ מאזניים נכלל בביאור 15 ד' להלן.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1. קיימות התחייבויות והתקשרויות אחרות לתאריך המאזן כדלקמן (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2018	31 במרס 2018	31 במרס 2019	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
11	28	25	התקשרות להשקעה בבניינים וציוד
252	272	241	חוזי שכירות לזמן ארוך
			להלן פירוט דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות:
34	33	33	שנה ראשונה
32	32	32	שנה שניה
31	31	26	שנה שלישית
24	26	24	שנה רביעית
23	24	22	שנה חמישית
108	126	104	שנה שישית ואילך
252	272	241	

2. בנוסף לאמור לעיל, חלק מסניפי הבנק נמצאים במבנים השכורים בשכירות מוגנת. דמי השכירות לתשלום בשנה הקרובה, מסתכמים בכ- 1 מיליון ש"ח (31 במרס 2018, ו- 31 בדצמבר 2018 - זהה).

3. לבנק התקשרויות להשקעה בקרן הון פעילה אחת. ההתחייבות העתידית המכסימלית של הבנק להשקעה בקרן זו, מעבר להשקעה שבוצעה עד ליום המאזן, מסתכמת בסכום זניח (31 במרס 2018 - 1 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2018 - סכום זניח).

4. במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החבות שתגרום לבנק כתוצאה מהתובענות האמורות.

סכום החשיפה המירבי הנוסף - בשל כלל התובענות שהוגשו נגד הבנק, כאמור לעיל, בנושאים שונים, שהתממשותן אפשרית - מסתכם ליום 31 במרס 2019, בסך של כ- 4 מיליון ש"ח (31.3.2018 - 32 מיליון ש"ח; 31.12.2018 - 6 מיליון ש"ח).

להלן פירוט של התובענות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק:

א. ביום 2 במרס 2014 הוגשה כנגד הבנק וארבעה בנקים נוספים תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחות הבנק וארבעה תובעים נוספים (המהווים לקוחות של יתר הבנקים הנתבעים), שפעילותם הבנקאית כללה, בין היתר, המרת מטבע חוץ לשקלים (ולחיפך), באמצעות מכירה ורכישת מטבע חוץ.

לטענת התובעים, שערי החליפין המשמשים את הבנקים הנתבעים למכירה (או רכישת) מטבע חוץ ללקוחותיהם, שונים משערי החליפין השוררים בשוק הבינבנקאי. הרווח הנגזר לבנקים הנתבעים בגין דפוס פעולה זה, מהווה לדעת התובעים, "עמלת הפרשי שער", שאינה כלולה בתעריפוני הבנקים הנתבעים, בניגוד לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 ובניגוד לכללי הבנקאות (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך):

4. מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק (המשך)

א. תביעה מיום 2 במרס 2014 (המשך)

בנוסף, רכישת מטבע חוץ (או מכירתו), כאמור, כרוכה בתשלום "עמלת חליפין". לטענת התובעים, התעריף שנקבע בגין עמלה זו, זהה בכל הבנקים הנתבעים, ומהווה לפיכך, "הסדר כובל" אסור. סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה ללקוח, מוערך על ידו בכ- 800 ש"ח והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית כנגד כל חמשת הבנקים הנתבעים מוערך על ידי התובעים בכ- 2.07 מיליארד ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ביום 1 במרס 2018 ניתן בבית המשפט המחוזי פסק דין הדוחה את התביעה כנגד כל הבנקים הנתבעים, וביום 18 במרס 2018 הגיש התובע ערעור לבית המשפט העליון. במהלך הדיון בערעור שהתקיים ביום 1 באפריל 2019, ביקשו התובעים לחזור בהם מהערעור. לפיכך, החליט בית המשפט לדחות את הערעור.

ב. ביום 23 בדצמבר 2015 הוגשה כנגד החברה האם וכנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי לקוח של החברה האם, שחויב על ידי החברה האם במספר מקרים, בעמלה עבור שירות "משלוח הודעות", בגין התראות שנשלחו אליו בנוגע לחריגות ממסגרת האשראי שרשמו בחשבונו.

לטענת התובע, חשבונו חויב על ידי החברה האם בעמלה בגין שירות זה, למרות שבפועל לא חרג כלל ממסגרת האשראי שהוקצתה לו בחשבונו העובר ושכ.

בנוסף, לטענת התובע, משלוח ההודעה וגביית העמלה בגינה, נובעים מדפוס פעולה אוטומטי שגוי שמתקיים לכאורה בחברה האם. הבנק צורף לכתב התביעה, למרות שהתובע אינו לקוח של הבנק, מכיוון שמערכות התפעול בבנק, מבוססות על מערכת המחשב המרכזית של החברה האם. לפיכך, הניח התובע, שדפוס הפעולה השגוי (לטענתו) הנוהג בחברה האם, מתקיים לכאורה גם בבנק. סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה לתובע, מוערך על ידו ב- 272 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה הייצוגית, המשקף את הנזק הכולל שנגרם, לכאורה, ללקוחות שני הבנקים, בגין דפוס פעולה נטען זה, מוערך על ידי התובע בכ- 61 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ג. ביום 30 במרס 2017 הוגשה כנגד הבנק וכנגד גורמים אחרים (להלן: "הנתבעים הנוספים", כמפורט להלן), תביעה על ידי לקוח לשעבר של הבנק, שקיבל בעבר אשראי לצורך רכישת מקרקעין. לאחר שהלקוח לא עמד בהתחייבויותיו כלפי הבנק, מימש הבנק את בטוחת המקרקעין ששועבדה לטובתו בגין האשראי שניתן.

לטענת הלקוח נפלו פגמים רבים הן בהתנהלות הבנק כלפיו והן בפעולות שנערכו על ידי כונס הנכסים שמונה מטעם הבנק והשמאי שהעריך את שווי המקרקעין לבקשת כונס הנכסים ("הנתבעים הנוספים"). לפיכך, הבטוחה מומשה בסכום הנופל משמעותית משווייה ההוגן. סכום הנזק שנגרם לתובע, לטענתו, בגין התנהלות כל הנתבעים, מוערך על ידו בכ- 40 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ד. ביום 7 במאי 2017, הוגשה כנגד הבנק תביעה על ידי בעלי מניות לשעבר (להלן: "התובעים"), של מספר חברות שקיבלו בעבר אשראים מהבנק. לאחר שהחברות חרגו ממסגרות האשראי שניתנו להן ולא עמדו בהתחייבויותיהן כנגד הבנק, ביטל הבנק את מסגרות האשראי שהועמדו להן.

לטענת התובעים, לא הייתה לבנק הצדקה מספקת לביטול מסגרות האשראי, ובכל מקרה המסגרות בוטלו לאחר מתן הודעה מוקדמת קצרה מדי, בניגוד להסכמי ההלוואה ובניגוד להוראות בנק ישראל. בשל פעולות הבנק, נאלצו התובעים לטענתם, לממש את אחזקותיהם בחברות (לאחר שאלו נקלעו להליכי חדלות פרעון ומונה להם כונס נכסים) ואף למכור את רכושם הפרטי. סכום הנזק שנגרם לתובעים אלה בשל פעולות הבנק מוערך על ידם בכ- 35 מיליון ש"ח.

באסיפת נושי החברה אושרה המחאת זכויות הנושים לתובעים, ולפיכך הודיעו התובעים על כוונתם לתקן את כתב התביעה.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

4. מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק (המשך)

ה. ביום 7 באוגוסט 2017 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחותיו (להלן: "התובע").

לטענת התובע, הבנק נוהג לגבות עמלה בגין עריכת מסמכי ערבות, גם במועד הארכת תוקף הערבות, בניגוד לנהלי הבנק ולמערכת ההסכמים שבין הבנק ללקוחותיו. סכום הנזק האישי שנגרם לתובע, לטענתו, מסתכם בכ- 2,215 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית המשקף את הנזק הכולל שנגרם, לכאורה, לכלל לקוחות הבנק בגין דפוס פעולה זה, מוערך על ידי התובע בכ- 24 מיליון ש"ח.

ו. ביום 12 בדצמבר 2017, הוגשה כנגד הבנק ושלושה בנקים נוספים (להלן: "הבנקים הנתבעים") תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית על ידי אחד מלקוחות הבנק ושלושה תובעים נוספים (להלן: "התובעים"), שנטלו מהבנקים הנתבעים הלוואות במסגרת "הקרן לעסקים קטנים" (המובטחות בחלקן בערבות המדינה), ונדרשו במסגרת התהליך לאישור הלוואות, להעמיד בטוחה נוספת בגין חלק הלוואות שלא הובטח בערבות כאמור.

לטענת התובעים, דרישת הבנקים הנתבעים להעמדת בטוחה כאמור (שהוגדרה בכתב התביעה כ"פקדון פיקטיבי"), הינה פעולה אסורה, המהווה לדעתם "התניית שירות בשירות", והריבית האפקטיבית על הלוואה, הנגזרת מדפוס פעולה זה, עולה בכ- 33% על הריבית הנקובה בחוזה הלוואה. בנוסף, לדעת התובעים שיעור הסיכון שנקבע ללוואות אלו על ידי הבנקים הנתבעים, עולה על שיעור הסיכון המקובל במערכת הבנקאית הלוואות מסוג זה, בניגוד למערכת ההסכמים בנושא זה, שנחתמו בין הבנקים הנתבעים למדינה.

סכום הריבית העודפת ששולמה על ידי לקוח הבנק (המהווה חלק מכלל התובעים), מוערך על ידו בלמעלה מ- 1,000 ש"ח, והסכום הנקוב בבקשה לתביעה הייצוגית, המייצג לדעת התובעים, את הריבית העודפת הכוללת ששולמה על ידי כלל לקוחות הבנק שנטלו הלוואות מסוג זה – הוערך במקור על ידי בתובעים בלמעלה מ- 124 מיליון ש"ח. ביום 28 בנובמבר 2018, תיקנו התובעים את סכום התביעה לסך העולה על 2.5 מיליון ש"ח, לכל בנק. ביום 24 במרס 2019 החליט בית המשפט למחוק את הבקשה לתובענה ייצוגית.

5. להלן פרטים בקשר לתובענות מהותיות שהוגשו כנגד הבנק, שלא ניתן להעריך, בשלב זה, את סיכוייהן:

א. (1) בחודש ספטמבר 2017 נמסרה לבנק ולחברה האם תביעה שהוגשה בבית המשפט הפדרלי באוסטרליה, כנגדן על ידי מפרק של שתי חברות אוסטרליות, אשר טוען, בין היתר, כי הבנקים נתנו לחברות, בין השנים 2005 - 1997, שירותי בנקאות שסייעו להן להתחמק מתשלום מס. המפרק תובע מהבנק סך של כ-11 מיליון דולר אוסטרלי.

ביום 16 באוקטובר 2017 הוגש מטעם הבנק כתב טענות מקדמיות, לרבות התנגדות לביצוע המסירה. ביום 1 במרס 2018 התקיים דיון בטענות המקדמיות. ביום 22 ביוני 2018, ניתנה החלטה הדוחה את הטענות המקדמיות של הבנקים. ביום 19 ביולי 2018 הוגשה על ידי הבנקים בקשת ערעור על החלטה. ביום 28 בפברואר 2019 התקיים דיון בבקשת הערעור. טרם ניתנה החלטה. ביום 21 בדצמבר 2018 התקיים דיון מקדמי. נקבע דיון מקדמי נוסף ליום 10 במאי 2019.

ב. (2) לבנק נודע כי ביום 15 ביוני 2017 (בעקבות בקשה שהוגשה לבית המשפט באוסטרליה, בהליך המתנהל בין רשות המיסים האוסטרלית וחברה הקשורה לחברות שצוינו בסעיף (1) לעיל), נתן בית משפט השלום בתל אביב צו, המתיר לעורך דין ישראלי לגבות עדויות וראיות משלושה מעובדי הבנק (חלקם לאחר שפרשו מעבודתם), וזאת בהתאם לבקשה לעזרה משפטית בין מדינות. בשלב זה נדחו מועדי מתן העדות למועד בלתי ידוע.

באותו עניין, ביום 14 בנובמבר 2017 נתן בית המשפט צו למסירת מסמכים המופנה לבנק. הבנק הגיש הודעת ערעור על החלטה ליתן צו כאמור, ולחילופין בקשת ערעור (למען הזהירות) ובקשה לעיכוב ביצוע הצו.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

5. להלן פרטים בקשר לתובענות מהותיות שהוגשו כנגד הבנק, שלא ניתן להעריך, בשלב זה, את סיכוייהן: (המשך)

ביום 12 בפברואר 2018, ניתן תוקף של פסק דין להסכמת הצדדים, לפיה, מבלי לפגוע בטענות, הערעור יימחק וינתן עיכוב ביצוע של הצו להמצאת המסמכים אשר יחול עד לחלוף שבעה ימים מהמועד שבו תומצא לבנק החלטה חדשה של בית משפט קמא, שתיתן לאחר שבית המשפט קמא, ישמע את עמדת הבנק, ויכריע.

ביום 24 באוקטובר 2018, ניתנה החלטת בית המשפט, לפיה על הבנק להציג את המסמכים המפורטים בבקשות לחיקור דין. עוד נקבע כי עומד בעינו ההסדר עם העדים, לפיו העדים יעידו לאחר שהמסמכים יתקבלו. ביום 31 באוקטובר 2018, הגיש הבנק ערעור על החלטה, ובקשה לעיכוב ביצוע.

בבקשת רשות ערעור שהגיש הבנק, קבע בית המשפט העליון, כי המסמכים ימסרו לידי הנאמנות של בא כח המבקשים מבלי שיותר לו לעיין בהם או לעשות בהם שימוש. הערעור נקבע ליום 28 בנובמבר, 2019.

ב. ביום 3 במאי 2018 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי שניים מלקוחות הבנק (להלן: "התובעים"), המנהלים בבנק חשבון משותף, עקב נזקים שנגרמו להם לטענתם בשל הקפאת הפעילות בחשבונם בבנק, לאחר שלא המציאו לבנק אישורים מסוימים שנדרשו על ידו. לטענת התובעים דרישת הבנק מבוססת הן על מסמך "תנאי עסק כלליים לפתיחת חשבונות בנק וניהולם", (עליו חתמו) והן על נהלי הבנק שלא צורפו למסמך זה ולא הוצגו בפניהם בעת פתיחת חשבון הבנק.

הנזק האישי שנגרם לתובעים בגין ההצגה החלקית לכאורה של טופסי פתיחת החשבון, כאמור, כולל הן נזקים כספיים והן נזקים לא ממוניים בגין "פגיעה באוטונומיה", ומוערך על ידם ב- 2,104 ש"ח. סכום הנזק הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המשקף לדעת התובעים את סך הנזק שנגרם ללקוחות הבנק בגין ה"פגיעה באוטונומיה", בגין דפוס פעולה נטען זה, מוערך על ידם בכ- 139 מיליון ש"ח.

ג. ביום 2 במאי 2018 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחות הבנק, בשל עמלות עודפות שנגבו ממנו, לטענתו, בגין הלוואות שהועמדו עבורו על ידי הבנק (התביעה התקבלה בבנק ביום 14 במאי 2018). לטענת הלקוח, הבנק העמיד עבורו במספר מקרים הלוואות קצרות טווח עם ערך רטרואקטיבי, כאמצעי לכיסוי חריגות שנוצרו בחשבון העובר ושב שלו, מבלי שנחתם הסכם הלוואה בין הבנק ללקוח (וגבה עבור שירות זה עמלות בגין טיפול באשראי) - במקום להעמיד בחשבון במקרים אלו "מסגרת אשראי חד צדדית" (שלא ניתן לגבות בגינה עמלה), כמפורט בהוראות בנק ישראל.

מתכונת הפעולה שנבחרה על ידי הבנק (העמדת הלוואות קצרות טווח, במקום מסגרות אשראי חד צדדיות), מהוות לדעת הלקוח דפוס פעולה קבוע הננקט על ידי הבנק כאמצעי לטיפול בחריגות אשראי, המאפשר לבנק לגבות עמלות עודפות מהלקוחות הרלוונטיים. סכום הנזק האישי שנגרם ללקוח, בגין העמלות העודפות לכאורה שנגבו בחשבון על ידי הבנק, מוערך על ידו ב- 4,355 - 1,040 ש"ח.

הסכום הנקוב בבקשה לתביעה הייצוגית, המשקף לדעת התובע את סך העמלות העודפות שנגבו על ידי הבנק מכלל הלקוחות שהועמדו עבורם הלוואות במתכונת זו, מוערך על ידו בכ- 52 מיליון ש"ח.

ד. ביום 2 בספטמבר 2018 הוגשה כנגד חברת שירותי בנק אוטומטים בע"מ, וכנגד חברת דואר ישראל בע"מ ואחד עשר תאגידים בנקאיים (ובכללם הבנק) (להלן: "הגופים הנתבעים"), תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית - על ידי לקוחה של אחד הבנקים הנתבעים הסובלת מלקות ראייה, ומבקשת לייצג את כלל אוכלוסיית בעלי המוגבלויות המתקשים להשתמש במכשירים האוטומטיים למשיכת מזומנים שהותקנו על ידי הגופים הנתבעים.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)
 5. להלן פרטים בקשר לתובענות מהותיות שהוגשו כנגד הבנק, שלא ניתן להעריך, בשלב זה, את סיכוייהן: (המשך)

לטענת התובעת, הגופים הנתבעים לא התאימו את המכשירים האוטומטיים למשיכת מזומנים שבאחריותם באופן שיאפשר לציבור בעלי המוגבלויות לעשות בהם שימוש כנדרש ב"חוק שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות - התשנ"ח, 1998" ובתקנות שהותקנו מכח חוק זה (להלן: "הוראות הנגישות"). סכום הנזק האישי שנגרם לתובעת בגין ההפרה, לכאורה, של הוראות הנגישות על ידי הגופים הנתבעים כאמור, מוערך על ידי בכ- 500 ש"ח. הסכום הנקוב בבקשה לתביעה הייצוגית, המשקף לדעת התובעת את הנזק שנגרם לכלל אוכלוסיית כבדי הראיה המתקשים להשתמש בשירותי המכשירים האוטומטיים למשיכת מזומנים, בשל ההפרה לכאורה של הוראות הנגישות, מוערך על ידי בכ- 10 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

ה. ביום 3 באפריל 2019, נמסרה לבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית על ידי אחד מלקוחות הבנק, בגין נזקים שנגרמו לו, לטענתו, בעקבות העברת מידע שלילי על חשבונו בבנק לחברות המנהלות מאגרי מידע פיננסי (להלן: "חברות מאגרי המידע"), למרות שטרם חלפו (לטענתו) שישים יום מהמועד בו נשלח אליו מכתב התראה על ידי הבנק ובתקופה זו הוסדרו חובותיו לבנק. מתכונת הפעולה שתוארה לעיל, ככל שהתרחשה, מהווה לטענת התובע, הפרה לכאורה של ההוראות שנכללו בחוק שירות נתוני אשראי.

לטענת התובע, רישום המידע השלילי לגביו בחברות מאגרי המידע היה שגוי, והקשה עליו לבצע פעולות עסקיות ופרטיות שונות בבנק ובגופים פיננסיים אחרים ולקבל אשראי מגופים פיננסיים הנסמכים על הרישומים בחברות מאגרי המידע.

כתב התביעה אינו מפרט את היקף הנזק הכספי שנגרם ללקוח. סכום הנזק הכולל, הנקוב בבקשה לתביעה הייצוגית, המשקף לדעת התובע את סך הנזק שנגרם לכלל לקוחות הבנק שבגינם נמסר מידע שלילי לחברות מאגרי המידע, מבלי שהתקיימו לגביהם התנאים שנקבעו בחוק נתוני האשראי, מוערך על ידי התובע בכ- 10 מיליארד ש"ח.

ג. הסכם לרכישת מוניציפל בנק בע"מ (לשעבר בנק דקסיה ישראל בע"מ)
 בביאור 24(ב)13 בדוח הכספי לשנת 2018, תוארו המהלכים לרכישת מוניציפל בנק. ביום 13.11.2018 נחתם הסכם המיזוג בין הבנק לבין מוניציפל בנק בע"מ (להלן: "מוניציפל בנק").

השלמת העסקה כפופה, בין היתר, לקיום תנאים מתלים שונים, לרבות כאלו שאינם בשליטת הבנק, בהם קבלת אישורי גורמים רגולטוריים.

ביום 3 בינואר 2019 אושרה באסיפה הכללית של מוניציפל בנק, ההצעה למיזוג עם הבנק ברוב של 99.9%.

בחודש נובמבר 2018, פנה הבנק לרשות התחרות (בשמה הקודם: "הרשות להגבלים עסקיים") ולבנק ישראל בבקשה לאשר את ההסכם. מאז, העסקה נמצאת בבחינה ומתקיימים לגביה מגעים עם רשות התחרות. יודגש כי אין ודאות שיינתן אישור הממונה על התחרות, ואם יינתן - באילו תנאים.

יצוין כי בהיות מוניציפל בנק תאגיד בנקאי, הדוחות הכספיים שלו נערכים בהתאם לכללי החשבוניות המקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. עוד יצוין כי דיווחי מוניציפל בנק עומדים לעיון באתר מגנ"א של רשות לניירות ערך ובאתר מא"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

ד. מסגרת להנפקת הון וגיוס כתבי התחייבות

במסגרת הערכות הבנק להשלמת העסקה לרכישת מוניציפל בנק בע"מ ומיזוג עם ולתוך הבנק (ראה סעיף ג' לעיל), אישר דירקטוריון הבנק ביום 24 בפברואר 2019, מסגרת לגיוס הון מניות, הון משני ואגרות חוב, כדלקמן:

- מסגרת להנפקת הון מניות רגילות לחברה האם, בהיקף שלא יעלה על 150 מיליון ש"ח.
- מסגרת לגיוס כתבי התחייבות נדחים, הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים ("COCO") בהיקף שלא יעלה על 400 מיליון ש"ח, שיגויסו מהחברה האם.
- מסגרת לגיוס אגרות חוב, בהיקף שלא יעלה על 600 מיליון ש"ח.

1. ביום 12 בפברואר 2019 החליטה אסיפת בעלי המניות של בנק דקסיה ישראל בע"מ, לשנות את שם הבנק ל"מוניציפל בנק בע"מ". ההחלטה אושרה על ידי רשם החברות בתוקף מיום 28 בפברואר 2019.

ביאור 12 - מכשירים נגזרים

א. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018			31 במרס 2019		
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
1,406	-	1,406	1,410	-	1,410
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
322	18	304	329	18	311
1,728	18	1,710	1,739	18	1,721
703	-	703	713	-	713
56	56	-	33	33	-
62	62	-	38	38	-
1,444	-	1,444	1,078	-	1,078
2,265	118	2,147	1,862	71	1,791
-	-	-	-	-	-
888	888	-	730	730	-
888	888	-	730	730	-
1,776	1,776	-	1,460	1,460	-
175	175	-	1,175	1,175	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
175	175	-	1,175	1,175	-
5,944	2,087	3,857	6,236	2,724	3,512

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים⁽⁵⁾

1. חוזי ריבית

חוזי FORWARD⁽¹⁾

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

SWAPS⁽²⁾

סך הכל

2. חוזי מטבע חוץ

חוזי FORWARD⁽³⁾

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

SWAPS

סך הכל

3. חוזים בגין מניות

חוזי FORWARD

אופציות שנכתבו⁽⁴⁾

אופציות שנקנו⁽⁴⁾

סך הכל

4. חוזי סחורות ואחרים

חוזי FORWARD

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סך הכל

סך הכל סכום נקוב

הערות:

1. מזה: יתרות בגין חוזי החלפת "שקל מדד" בסך של 1,410 מיליון ש"ח (31.3.2018 - 1,406 מיליון ש"ח).
2. מזה: יתרות בגין חוזי SWAPS שבהם הבנק משלם שיעור ריבית קבוע בסך של 300 מיליון ש"ח (31.3.2018 - 293 מיליון ש"ח).
3. מזה: יתרות בגין חוזי החלפת מטבע חוץ מסוג "SPOT" בסך של 200 מיליון ש"ח (31.3.2018 - 73 מיליון ש"ח).
4. יתרות בגין חוזי אופציה נסחרים בבורסה.
5. ליום 31.03.2019 לא היו בבנק עסקאות במכשירים נגזרים שסווגו כעסקאות גידור (31.3.2018 - זעה).

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)
א. היקף הפעילות (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
1,315	-	1,315
-	-	-
-	-	-
336	19	317
1,651	19	1,632
892	-	892
43	43	-
49	49	-
2,161	-	2,161
3,145	92	3,053
-	-	-
579	579	-
579	579	-
1,158	1,158	-
1,415	1,415	-
-	-	-
-	-	-
1,415	1,415	-
7,369	2,684	4,685

(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים⁽⁵⁾

1. חוזי ריבית
חוזי FORWARD ⁽¹⁾
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
SWAPS ⁽²⁾
סך הכל
2. חוזי מטבע חוץ
חוזי FORWARD ⁽³⁾
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
SWAPS
סך הכל
3. חוזים בגין מניות
חוזי FORWARD
אופציות שנכתבו ⁽⁴⁾
אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
סך הכל
4. חוזי סחורות ואחרים
חוזי FORWARD
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
סך הכל
סך הכל סכום נקוב

הערות:

1. מזה: יתרות בגין חוזי החלפת "שקל מדד" בסך של 1,315 מיליון ש"ח.
2. מזה: יתרות בגין חוזי SWAPS שבהם הבנק משלם שיעור ריבית קבוע בסך של 306 מיליון ש"ח.
3. מזה: יתרות בגין חוזי החלפת מטבע חוץ מסוג "SPOT" בסך של 124 מיליון ש"ח.
4. יתרות בגין חוזי אופציה נסחרים בבורסה.
5. ליום 31.12.2018 לא היו בבנק עסקאות במכשירים נגזרים שסווגו כעסקאות גידור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים⁽¹⁾ (במיליוני ש"ח)

התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
31 במרס 2019						
(לא מבוקר)						
15	-	15	6	-	6	חוזי ריבית
47	1	46	14	1	13	חוזי מטבע חוץ
3	3	-	3	3	-	חוזים בגין מניות
17	17	-	17	17	-	חוזי סחורות ואחרים
82	21	61	40	21	19	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
82	21	61	40	21	19	יתרה מאזנית ⁽¹⁾⁽²⁾
31 במרס 2018						
(לא מבוקר)						
12	-	12	5	-	5	חוזי ריבית
61	1	60	18	1	17	חוזי מטבע חוץ
4	4	-	4	4	-	חוזים בגין מניות
1	1	-	1	1	-	חוזי סחורות ואחרים
78	6	72	28	6	22	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
78	6	72	28	6	22	יתרה מאזנית ⁽¹⁾⁽²⁾
31 בדצמבר 2018						
(מבוקר)						
6	-	6	11	-	11	חוזי ריבית
77	-	77	46	-	46	חוזי מטבע חוץ
6	6	-	6	6	-	חוזים בגין מניות
35	35	-	35	35	-	חוזי סחורות ואחרים
124	41	83	98	41	57	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
124	41	83	98	41	57	יתרה מאזנית ⁽¹⁾⁽²⁾

- מזה: התחייבויות בגין עסקאות במכשירים נגזרים שאינם למטרת מסחר, שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים שהסתכמו ליום 31.3.2019 בסך 38 מיליון ש"ח (31.3.2018 - 47 מיליון ש"ח; 31.12.2018 - 50 מיליון ש"ח).
- מזה: שווי הוגן נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים שאינם למטרת מסחר שהסתכם ליום 31.3.2019 בסך 2 מיליון ש"ח (31.3.2018 - 4 מיליון ש"ח; 31.12.2018 - 2 מיליון ש"ח).
- ליום 31.03.2019 לא היו בבנק עסקאות במכשירים נגזרים שסווגו כעסקאות גידור (31.3.2018 ו 31.12.2018 - זהה).

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2019 (לא מבוקר)				
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים		סה"כ
		אחרים		
1	21	-	18	40
-	(14)	-	(11)	(25)
-	(6)	-	-	(6)
1	1	-	7	9
21	8	-	11	40
22	9	-	18	49
1	26	-	55	82
-	(14)	-	(11)	(25)
-	(5)	-	-	(5)
1	7	-	44	52

יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
 סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
 - הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
 - הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון שנתקבל במזומן
 נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
 סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים

יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
 סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
 - מכשירים פיננסיים
 - בטחון במזומן ששועבד
 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

31 במרס 2018 (לא מבוקר)				
בורסות	בנקים	ממשלות ובנקים מרכזיים		סה"כ
		אחרים		
2	14	-	12	28
-	(9)	-	(3)	(12)
-	(3)	-	-	(3)
2	2	-	9	13
22	6	-	13	41
24	8	-	22	54
2	20	-	56	78
-	(9)	-	(3)	(12)
-	(6)	-	-	(6)
2	5	-	53	60

יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
 סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
 - הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
 - הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון שנתקבל במזומן
 נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
 סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים

יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
 סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
 - מכשירים פיננסיים
 - בטחון במזומן ששועבד
 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, במאוחד (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2018					
(מבוקר)					
סה"כ	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות	
98	23	-	73	2	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(40)	(16)	-	(24)	-	- הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(10)	-	-	(10)	-	- הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל במזומן נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
48	7	-	39	2	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
43	8	-	17	18	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
91	15	-	56	20	
124	82	-	39	3	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(40)	(16)	-	(24)	-	- מכשירים פיננסיים
(13)	-	-	(13)	-	- בטחון במזומן ששועבד
71	66	-	2	3	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

ד. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2019					
(לא מבוקר)					
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ	
3	600	707	100	1,410	חוזי ריבית:
-	18	18	293	329	שקל - מדד
1,314	478	61	9	1,862	אחר
1,449	11	-	-	1,460	חוזי מטבע חוץ
1,087	88	-	-	1,175	חוזים בגין מניות
3,853	1,195	786	402	6,236	חוזי סחורות ואחרים
3,267	1,620	668	389	5,944	סך הכל
4,098	2,008	768	495	7,369	31 במרס 2018 (לא מבוקר)
					31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי:

הנתונים הכלולים בביאור זה מציגים את התפלגות הנכסים, ההתחייבויות ותוצאות הפעילות של הבנק בכתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", הנגזרים מהגדרות חד-חד ערכיות שנקבעו בהוראות שפרסם בנק ישראל לכלל התאגידים הבנקאיים, עבור מגזרי הפעילות השונים, כדלקמן:

- **"משקי בית":** לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
- **"בנקאות פרטית":** לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
- **"עסקים זעירים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נמוך מ- 10 מיליון ש"ח.
- **"עסקים קטנים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10, ל- 50 מיליון ש"ח.
- **"עסקים בינוניים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50, ל- 250 מיליון ש"ח.
- **"עסקים גדולים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.
- **"מגזר ניהול פיננסי":** הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים, לרבות:
 - פעילות מסחר - כגון, השקעה בניירות ערך למסחר, ופעילות במכשירים נגזרים שלא יועדה לגידור ואינה מהווה חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
 - פעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות - פעילות במכשירים פיננסיים המהווה חלק מניהול הסיכונים ומניהול ההון הפעיל שלא למטרות מסחר, כגון: השקעה בניירות שאינם למטרת מסחר ואגרות חוב מוחזקות לפדיון, פעילות במכשירים נגזרים במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות ופעילות עם בנקים וממשלות.
 - פעילות השקעה - השקעה במניות של חברות כלולות והשקעה במניות זמינות למכירה.

מדידת התוצאות העסקיות וסיווגן למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל, מבוססת על המתודולוגיה שנקבעה בבנק בנושא זה, כמפורט להלן:

הכנסות ריבית - לכל מגזר פעילות נזקף "מרווח ריבית" המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:

- ההפרש שבין הכנסות הריבית ששייכו לאותו מגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת לפי "מחיר מעבר".
- ההפרש שבין עלויות הריבית ששייכו לאותו מגזר (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, כשהכנסות אלו מחושבות לפי "מחיר מעבר".

"מחיר המעבר" נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי (ומהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).

על פי מתודולוגיה זו, בה מותאם "מחיר מעבר" ספציפי לכל מוצר אשראי או פקדון, בכל אחד ממגזרי ההצמדה - מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכונים שוק, אלא בסיכון אשראי בלבד.

רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, נזקפים למרכז ניהול הנכסים וההתחייבויות (ננ"ה), שאליו נזקפות גם ההכנסות מניהול ה"הון הפעיל" של הבנק, רווחים או הפסדים אלו סווגו למגזר: "ניהול פיננסי".

הוצאות בגין הפסדי אשראי - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נרשמו ההוצאות.

הכנסות תפעוליות - עמלות והכנסות תפעוליות אחרות נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נזקפה ההכנסה.

הוצאות תפעוליות - מכיוון שהתפלגות הפעילות בכתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", אינה עולה בקנה אחד עם המבנה הארגוני בבנק, מבוססת הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרים אלו על התפלגות העלויות בכתך מגזרי פעילות "גישת ההנהלה", והתאמתן לכתך הפעילות ה"פיקוחי" - באמצעות שימוש מפתח "התפלגות ההכנסות".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019										
(לא מבוקר)										
משקי בית										
סך הכל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים ⁽²⁾	בנקאות פרטית	מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	סך הכל	
107	13	-	11	29	168	-	3	37	328	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(13)	(1)	(6)	(3)	-	(8)	(4)	-	-	(35)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
94	12	(6)	8	29	160	(4)	3	37	293	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
-	(7)	8	-	(3)	(3)	5	(1)	(19)	-	ריבית בין מגזרית
94	5	2	8	26	157	1	2	18	293	הכנסות ריבית, נטו
29	(1)	-	2	7	39	1	7	-	77	הכנסות שאינן מריבית
123	4	2	10	33	196	2	9	18	370	סך ההכנסות
10	-	-	(3)	5	26	-	-	1	38	הוצאות בגין הפסדי אשראי
90	4	-	3	12	118	3	7	9	230	הוצאות תפעוליות
100	4	-	-	17	144	3	7	10	268	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
23	-	2	10	16	52	(1)	2	8	102	רווח (הפסד) לפני מיסים
8	-	-	4	5	19	-	1	3	36	הפרשה למיסים על הרווח
15	-	2	6	11	33	(1)	1	5	66	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
15	1	2	6	11	33	(1)	1	5	67	רווח נקי (הפסד)
9,481	9,122	9	1,562	3,193	12,064	15	459	4,855	35,446	יתרה ממוצעת של נכסים:
-	10	-	-	-	-	-	-	-	10	מזה - חברות כלולות
9,361	-	9	1,577	3,210	11,898	6	446	4,852	26,061	- אשראי לציבור ⁽¹⁾
35	-	-	15	39	186	-	-	-	275	אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽¹⁾ :
77	-	-	-	-	20	-	-	64	97	- חובות פגומים
9,453	-	20	1,558	3,188	12,187	7	521	4,894	26,413	- בפיגור מעל 90 יום
9,565	-	20	1,573	3,227	12,393	7	521	4,958	26,785	- אחר
11,533	-	4,097	3,392	1,281	8,235	1,584	-	-	30,122	סך הכל אשראי לציבור
91	2,323	-	2	12	119	2	7	-	2,549	יתרה ממוצעת של התחייבויות:
11,624	2,323	4,097	3,394	1,293	8,354	1,586	7	-	32,671	- פקדונות הציבור
11,776	-	3,878	3,644	1,231	8,177	1,647	-	-	30,353	- אחר
7,365	314	29	1,596	3,850	11,212	6	511	3,038	24,372	סך הכל התחייבויות
7,472	321	28	1,648	3,876	11,439	7	519	3,090	24,791	יתרת פקדונות לסוף התקופה:
3,001	-	852	1,799	1,353	2,021	1,416	-	-	10,442	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
81	-	-	7	25	147	-	2	18	-	נכסים בניהול - יתרה ממוצעת
13	2	1	1	10	10	1	-	-	-	מרכיבי הכנסות הריבית:
94	2	8	26	157	157	1	2	18	-	- מרווח מפעילות מתן אשראי
										- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
										סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018

(לא מבוקר)									
משקי בית									
סך הכל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים ⁽²⁾	בנקאות פרטית	מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיוור	סך הכל
292	4	-	11	26	155	-	3	30	96
(29)	(1)	(3)	(3)	(1)	(6)	(3)	-	-	(12)
263	3	(3)	8	25	149	(3)	3	30	84
-	(4)	4	1	(2)	(2)	4	(1)	(16)	(1)
263	(1)	1	9	23	147	1	2	14	83
97	19	-	2	8	⁽³⁾ 37	1	6	1	30
360	18	1	11	31	184	2	8	15	113
14	-	-	-	(2)	13	-	-	-	3
229	⁽³⁾ 4	-	⁽³⁾ 3	⁽³⁾ 13	⁽³⁾ 116	⁽³⁾ 3	7	⁽³⁾ 9	⁽³⁾ 90
243	4	-	3	11	129	3	7	9	93
117	14	1	8	20	55	(1)	1	6	20
41	⁽³⁾ 5	-	⁽³⁾ 3	7	⁽³⁾ 20	⁽³⁾ (1)	1	2	⁽³⁾ 7
76	9	1	5	13	35	-	-	4	13
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
77	10	1	5	13	35	-	-	4	13
34,155	9,759	8	1,522	3,037	11,110	15	440	4,256	8,704
7	7	-	-	-	-	-	-	-	-
24,110	-	7	1,532	3,060	10,980	5	427	4,247	8,526
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
264	-	-	35	47	160	-	-	-	22
76	-	-	-	-	17	-	-	45	59
24,307	-	20	1,469	3,091	11,121	4	502	4,281	8,602
24,647	-	20	1,504	3,138	11,298	4	502	4,326	8,683
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29,062	-	4,151	3,943	1,334	7,367	1,490	-	-	10,777
2,614	1,998	1	13	39	309	10	19	-	244
31,676	1,998	4,152	3,956	1,373	7,676	1,500	19	-	11,021
29,705	-	4,143	4,343	1,351	7,376	1,522	-	-	10,970
23,054	570	21	1,880	3,805	10,353	6	466	2,727	6,419
23,229	630	29	1,879	3,849	10,382	6	469	2,763	6,454
10,212	-	826	1,878	567	2,095	1,412	-	-	3,434
-	-	-	8	22	140	-	2	14	74
-	-	1	1	1	7	1	-	-	9
-	-	1	9	23	147	1	2	14	83

הכנסות מריבית - מחיצוניים

הוצאות ריבית - לחיצוניים

הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו

ריבית בין מגזרית

הכנסות ריבית, נטו

הכנסות שאינן מריבית

סך ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי

הוצאות תפעוליות

סך ההוצאות התפעוליות והאחרות

רווח לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח

רווח לאחר מיסים

חלק הבנק ברווחי חברה כלולה

רווח נקי

יתרה ממוצעת של נכסים:

מזה - חברות כלולות

- אשראי לציבור⁽¹⁾

אשראי לציבור לסוף התקופה⁽¹⁾:

- חובות פגומים

- בפיגור מעל 90 יום

- אחר

סך הכל אשראי לציבור

יתרה ממוצעת של התחייבויות:

- פקדונות הציבור

- אחר

סך הכל התחייבויות

יתרת פקדונות לסוף התקופה:

נכסי סיכון - יתרה ממוצעת

- יתרה לסוף תקופה

נכסים בניהול - יתרה ממוצעת

מרכיבי הכנסות הריבית:

- מרווח מפעילות מתן אשראי

- מרווח מפעילות קבלת פקדונות

סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

2. לרבות עסקים זעירים.

3. סוג מחדש - ראה ביאור 11, וביאור ג'2).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

(מבוקר)										
משקי בית										
סך הכל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים ⁽²⁾	בנקאות פרטית	מזה:		סך הכל	
							מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי		
1,286	89	-	45	117	633	-	13	129	402	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(206)	(67)	(25)	(16)	(3)	(27)	(15)	-	-	(53)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
1,080	22	(25)	29	114	606	(15)	13	129	349	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
-	(42)	29	7	(10)	(4)	19	(3)	(67)	1	ריבית בין מגזרית
1,080	(20)	4	36	104	602	4	10	62	350	הכנסות ריבית, נטו
368	50	-	8	⁽³⁾ 30	⁽³⁾ 154	4	25	2	122	הכנסות שאינן מריבית
1,448	30	4	44	134	756	8	35	64	472	סך ההכנסות
96	-	-	(2)	(15)	82	-	-	2	31	הוצאות בגין הפסדי אשראי
985	18	2	14	⁽³⁾ 56	⁽³⁾ 497	13	28	37	385	הוצאות תפעוליות
1,081	18	2	12	41	579	13	28	39	416	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
367	12	2	32	93	177	(5)	7	25	56	רווח (הפסד) לפני מיסים
131	3	1	11	33	64	(2)	2	9	21	הפרשה למיסים על הרווח
236	9	1	21	60	113	(3)	5	16	35	רווח (הפסד) לאחר מיסים
3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
239	12	1	21	60	113	(3)	5	16	35	רווח נקי (הפסד)
35,128	9,978	7	1,515	3,329	11,273	15	444	4,465	9,011	יתרה ממוצעת של נכסים:
7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה - חברות כלולות
24,862	-	5	1,529	3,350	11,138	6	433	4,460	8,834	- אשראי לציבור ⁽¹⁾
248	-	-	19	27	174	-	-	-	28	אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽¹⁾ :
92	-	-	-	-	24	-	-	49	68	- חובות פגומים
25,708	-	20	1,526	3,311	11,579	7	531	4,738	9,265	- בפיגור מעל 90 יום
26,048	-	20	1,545	3,338	11,777	7	531	4,787	9,361	- אחר
29,843	-	4,622	3,806	1,378	7,553	1,471	-	-	11,013	סך הכל אשראי לציבור
2,680	2,065	1	10	37	316	8	18	-	243	יתרה ממוצעת של התחייבויות:
32,523	2,065	4,623	3,816	1,415	7,869	1,479	18	-	11,256	- פקדונות הציבור
30,551	-	5,034	3,007	1,362	7,910	1,646	-	-	11,592	- אחר
23,489	477	26	1,725	3,860	10,559	6	478	2,837	6,836	סך הכל התחייבויות
23,954	307	29	1,544	3,824	10,985	6	504	2,987	7,259	יתרת פקדונות לסוף התקופה:
10,299	-	836	1,988	720	2,079	1,331	-	-	3,345	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
										- יתרה לסוף תקופה
										נכסים בניהול - יתרה ממוצעת
										מרכיבי הכנסות הריבית:
										- מרווח מפעילות מתן אשראי
										- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
										סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.
3. סווג מחדש - ראה ביאור 11.

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

א. כללי

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים להציג את נכסיהם, התחייבויותיהם, ותוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (ראה ביאור 13, לעיל).

בנוסף, נדרשו תאגידים בנקאיים, שמגזרי הפעילות שלהם שונים מהותית מההגדרות שנקבעו בתיקון להוראה, כאמור, לתת גילוי נוסף באשר להתפלגות תוצאותיהם העסקיות בחתך מגזרי פעילות, המבוסס על ההגדרות הספציפיות שנקבעו בכל בנק למגזרים אלה (להלן: "דיווח בגישת ההנהלה").

הפעילות העסקית בבנק, סווגה לחמישה מגזרי פעילות, התואמים את המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן:

• **מגזרים הנמצאים באחריות ה"חטיבה הקמענאית":**

- **מגזר משקי בית** - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות הפרטיים של הבנק, שהיקף נכסיהם אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
- **מגזר עסקים קטנים** - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות עסקיים (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח.
- **מגזר בנקאות פרטית** - במסגרת זו נכללים השירותים בתחומי הבנקאות ושוק ההון שמספק הבנק ללקוחותיו הפרטיים, בעלי עושר פיננסי בינוני ומעלה (שהיקף נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח).

• **מגזרים הנמצאים באחריות החטיבה לבנקאות מסחרית:**

- מגזר בנקאות מסחרית** - במסגרת זו נכללים שירותי בנקאות שמספק הבנק ללקוחותיו העסקיים (יחידים ותאגידים) בעלי היקף פעילות בינוני ומעלה, שאינם משתייכים למגזר "עסקים קטנים".
- כן כולל המגזר את פעילות הבנק בתחום הנדל"ן (קבלנות ביצוע ונדל"ן מניב), ללקוחות שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח, והפעילות בתחום "ליווי בניה" (לרבות מימון "קבוצות רכישה" שהיקף פעילותן עולה על 10 יחידות דיור).

• **פעילות אחרת:**

- מגזר ניהול פיננסי** - במסגרת זו נכללת הפעילות הפיננסית שאינה משויכת ללקוחות הבנק (כגון: פעילות בתיק ניירות הערך של הבנק).
- סיווג התוצאות הכספיות של הבנק למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל מבוסס על המתודולוגיה שנקבעה בבנק, כדלקמן:
- הוצאות תפעוליות** - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי נזקפו למגזר הפעילות המתאים. הוצאות עקיפות או הוצאות ישירות שאינן ניתנות לשיוך מדויק - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות.
- למידע נוסף באשר למתודולוגיה ששימשה את הבנק להקצאת הכנסות והוצאות אחרות - ראה ביאור 13 א' לעיל.

מכיוון שההגדרות שנקבעו בבנק למגזרי פעילות מסוימים, כגון: "עסקים קטנים" ו"בנקאות מסחרית", שונה מהותית מההגדרות שנקבעו בהוראות בנק ישראל, בנושא "מגזרי פעילות פיקוחיים" (בגין המגזרים: "עסקים קטנים וזעירים", "עסקים בינוניים", "עסקים גדולים" ו"גופים מוסדיים") - נכלל על ידי הבנק, במסגרת ביאור זה, מידע באשר לתוצאות הפעילות של הבנק בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019 (לא מבוקר)						
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית	
						הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
294	13	(4)	65	126	94	- מחיצוניים
(1)	(7)	5	-	1	-	- בין מגזרי
293	6	1	65	127	94	סך הכל הכנסות מריבית
(4)	(4)	-	-	-	-	הוצאות מימון שאינן מריבית
289	2	1	65	127	94	סך הכל הכנסות מימון
81	2	1	13	36	29	עמלות והכנסות אחרות
370	4	2	78	163	123	סך ההכנסות
38	-	-	4	24	10	הוצאות בגין הפסדי אשראי
230	4	3	30	103	90	הוצאות תפעוליות ואחרות
268	4	3	34	127	100	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
102	-	(1)	44	36	23	רווח (הפסד) לפני מיסים
36	-	-	15	13	8	הפרשה למיסים על הרווח
66	-	(1)	29	23	15	רווח (הפסד) לאחר מיסים
1	1	-	-	-	-	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
67	1	(1)	29	23	15	רווח נקי (הפסד)
35,446	9,115	16	8,522	8,302	9,491	יתרה ממוצעת של נכסים
25,677	-	7	8,438	8,001	9,231	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו
30,122	-	1,478	9,625	7,435	11,584	יתרה ממוצעת של פקדונות
26,405	-	7	8,687	8,244	9,467	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
						מרכיבי הכנסות ריבית:
			61	118	80	מרווח מפעילות מתן אשראי
		1	4	9	14	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
		1	65	127	94	סך הכל הכנסות ריבית

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 (לא מבוקר)					
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית
					הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
263	3	(3)	61	118	84
-	(4)	4	-	1	(1)
263	(1)	1	61	119	83
17	17	-	-	-	-
280	16	1	61	119	83
80	2	1	⁽¹⁾ 13	34	30
360	18	2	74	153	113
14	-	-	(2)	13	3
229	⁽¹⁾ 4	⁽¹⁾ 3	⁽¹⁾ 29	⁽¹⁾ 103	⁽¹⁾ 90
243	4	3	27	116	93
117	14	(1)	47	37	20
41	⁽¹⁾ 5	(1)	⁽¹⁾ 17	⁽¹⁾ 13	⁽¹⁾ 7
76	9	-	30	24	13
1	1	-	-	-	-
77	10	-	30	24	13
34,155	9,759	15	7,805	7,920	8,656
23,749	-	5	7,706	7,638	8,400
29,062	-	1,415	10,370	6,500	10,777
24,289	-	4	7,831	7,858	8,596
					מרכיבי הכנסות ריבית:
			57	113	74
		1	4	6	9
		1	61	119	83
					מרווח מפעילות מתן אשראי
					מרווח מפעילות קבלת פקדונות
					סך הכל הכנסות ריבית

הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
- מחיצוניים
- בין מגזרי

סך הכל הכנסות (הוצאות) מריבית
הכנסות מימון שאינן מריבית
סך הכל הכנסות מימון
עמלות והכנסות אחרות

סך ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות

סך ההוצאות התפעוליות והאחרות

רווח (הפסד) לפני מיסים
הפרשה למיסים על הרווח

רווח לאחר מיסים

חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה

רווח נקי

יתרה ממוצעת של נכסים

יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו

יתרה ממוצעת של פקדונות

אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה

מרכיבי הכנסות ריבית:

מרווח מפעילות מתן אשראי

מרווח מפעילות קבלת פקדונות

סך הכל הכנסות ריבית

1. סווג מחדש - ראה ביאור 11, וביאור ג(2).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018						
(מבוקר)						
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית	
1,080	22	(15)	229	495	349	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
-	(42)	19	17	5	1	- מחיצוניים
1,080	(20)	4	246	500	350	- בין מגזרי
49	49	-	-	-	-	סך הכל הכנסות (הוצאות) מריבית
1,129	29	4	246	500	350	הכנסות מימון שאינן מריבית
319	1	4	(1)49	143	122	סך הכל הכנסות מימון
1,448	30	8	295	643	472	עמלות והכנסות אחרות
96	-	-	(17)	82	31	סך ההכנסות
985	18	13	(1)124	445	385	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,081	18	13	107	527	416	הוצאות תפעוליות ואחרות
367	12	(5)	188	116	56	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
131	3	(2)	67	42	21	רווח (הפסד) לפני מיסים
236	9	(3)	121	74	35	הפרשה למיסים על הרווח
3	3	-	-	-	-	רווח (הפסד) לאחר מיסים
239	12	(3)	121	74	35	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
35,128	9,978	14	7,903	8,222	9,011	רווח נקי (הפסד)
24,492	-	5	7,814	7,923	8,750	יתרה ממוצעת של נכסים
29,843	-	1,386	10,496	6,948	11,013	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו
25,675	-	8	8,447	7,948	9,272	יתרה ממוצעת של פקדונות
						אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
						מרכיבי הכנסות ריבית:
			231	473	309	מרווח מפעילות מתן אשראי
		4	15	27	41	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
		4	246	500	350	סך הכל הכנסות ריבית

1. סווג מחדש - ראה ביאור 11.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיור		
391	-	391	68	21	302	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
38	-	38	9	1	28	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(60)	-	(60)	(22)	-	(38)	מחיקות חשבונאיות
29	-	29	14	-	15	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(31)	-	(31)	(8)	-	(23)	מחיקות חשבונאיות, נטו
398	-	398	69	22	307	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
18	-	18	2	-	16	*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיור		
377	-	377	62	19	296	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
14	-	14	3	-	11	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(38)	-	(38)	(16)	-	(22)	מחיקות חשבונאיות
28	-	28	13	-	15	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(10)	-	(10)	(3)	-	(7)	מחיקות חשבונאיות, נטו
381	-	381	62	19	300	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
23	-	23	2	-	21	*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018						
(מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיור		
377	-	377	62	19	296	יתרת הפרשה לתחילת השנה
96	-	96	29	2	65	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(180)	-	(180)	(68)	-	(112)	מחיקות חשבונאיות
98	-	98	45	-	53	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(82)	-	(82)	(23)	-	(59)	מחיקות חשבונאיות, נטו
391	-	391	68	21	302	יתרת הפרשה לסוף השנה*
18	-	18	2	-	16	*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2019						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיור		
14,869	887	13,982	52	-	13,930	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ : • שנבדקו על בסיס פרטני ⁽³⁾
4,975	-	4,975	-	4,961	14	• שנבדקו על בסיס קבוצתי: - לפי עומק הפיגור
7,828	-	7,828	4,545	-	3,283	- אחר
27,672	887	26,785	4,597	4,961	17,227	סך הכל חובות ⁽¹⁾
234	-	234	2	-	232	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ • שנבדקו על בסיס פרטני
5	-	5	-	5	-	• שנבדקו על בסיס קבוצתי: - לפי עומק הפיגור
141	-	141	65	17	59	- אחר
380	-	380	67	22 ⁽²⁾	291	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטני בסך של 1 מיליון ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 17 מיליון ש"ח.
3. לרבות אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום בסך 14,594 מיליון ש"ח. ההפרשה בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי
			אחר	לדיור	
13,509	674	12,835	35	-	12,800
4,368	-	4,368	-	4,332	36
7,444	-	7,444	4,284	-	3,160
<u>25,321</u>	<u>674</u>	<u>24,647</u>	<u>4,319</u>	<u>4,332</u>	<u>15,996</u>
225	-	225	1	-	224
4	-	4	-	4	-
129	-	129	59	15	55
<u>358</u>	<u>-</u>	<u>358</u>	<u>60</u>	<u>(2)19</u>	<u>279</u>
31 בדצמבר 2018					
(מבוקר)					
אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי
			אחר	לדיור	
13,940	438	13,502	43	-	13,459
4,812	-	4,812	-	4,790	22
7,734	-	7,734	4,513	-	3,221
<u>26,486</u>	<u>438</u>	<u>26,048</u>	<u>4,556</u>	<u>4,790</u>	<u>16,702</u>
228	-	228	1	-	227
4	-	4	-	4	-
141	-	141	65	17	59
<u>373</u>	<u>-</u>	<u>373</u>	<u>66</u>	<u>(2)21</u>	<u>286</u>

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:

• שנבדקו על בסיס פרטני⁽³⁾

• שנבדקו על בסיס קבוצתי :

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾

• שנבדקו על בסיס פרטני

• שנבדקו על בסיס קבוצתי :

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾:

• שנבדקו על בסיס פרטני⁽³⁾

• שנבדקו על בסיס קבוצתי :

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל חובות⁽¹⁾

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾

• שנבדקו על בסיס פרטני

• שנבדקו על בסיס קבוצתי :

- לפי עומק הפיגור

- אחר

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטני ליום

31.3.2018 בסך של 1 מיליון ש"ח (31.12.2018 - זהה), ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 15 מיליון ש"ח (31.12.2018 - 17 מיליון ש"ח).

3. לרבות אשראי שנבדקו על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום בסך 13,245 מיליון ש"ח (31.12.2018 - 13,692 מיליון ש"ח). ההפרשה בגין אשראי זה, חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך) ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2019						
(לא מבוקר)						
חובות לא פגומים			בעייתיים ⁽²⁾			
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾	סך הכל	אחר	פגומים ⁽³⁾	לא בעייתיים	
פעילות בישראל:						
ציבור - מסחרי:						
בינוי ונדל"ן						
17	4	2,345	25	44	2,276	- בינוי
1	-	2,203	3	55	2,145	- פעילות בנדל"ן
1	-	615	-	3	612	שירותים פיננסיים
69	16	11,739	127	130	11,482	אחר
88	20	16,902	155	232	16,515	סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים						
30	64	4,941	85 ⁽⁶⁾	-	4,856	- הלוואות לדיור
46	13	4,594	32	36	4,526	- אחר
164	97	26,437	272	268	25,897	סך הכל ציבור בישראל
-	-	307	-	-	307	בנקים בישראל
164	97	26,744	272	268	26,204	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:						
ציבור - מסחרי:						
בינוי ונדל"ן						
-	-	22	-	-	22	
-	-	303	-	7	296	מסחרי אחר
-	-	325	-	7	318	סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים						
-	-	20	-	-	20	- הלוואות לדיור
-	-	3	-	-	3	- אחר
-	-	348	-	7	341	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	580	-	-	580	בנקים בחו"ל
-	-	928	-	7	921	סך הכל פעילות בחו"ל
164	97	26,785	272	275	26,238	סך הכל ציבור
-	-	887	-	-	887	סך הכל בנקים
164	97	27,672	272	275	27,125	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15 ב(3) (ג) להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 43 מיליון ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלווה, הכולל בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 במרס 2018							
(לא מבוקר)							
חובות לא פגומים			בעייתיים ⁽²⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾	סך הכל	אחר	פגומים ⁽³⁾	לא בעייתיים		
10	2	2,217	25	29	2,163	פעילות בישראל: ציבור - מסחרי: בינוי ונדל"ן	
-	-	1,929	-	62	1,867	- בינוי ונדל"ן	
2	-	541	-	3	538	שירותים פיננסיים	
49	15	11,037	170	138	10,729	אחר	
61	17	15,724	195	232	15,297	סך הכל מסחרי	
26	45	4,305	71 ⁽⁶⁾	-	4,234	אנשים פרטיים	
44	14	4,316	32	22	4,262	- הלוואות לדיור	
131	76	24,345	298	254	23,793	- אחר	
-	-	281	-	-	281	סך הכל ציבור בישראל	
131	76	24,626	298	254	24,074	בנקים בישראל	
						סך הכל פעילות בישראל	
						פעילות בחו"ל:	
-	-	24	-	-	24	ציבור - מסחרי: בינוי ונדל"ן	
-	-	248	-	10	238	מסחרי אחר	
-	-	272	-	10	262	סך הכל מסחרי	
-	-	27	-	-	27	אנשים פרטיים	
-	-	3	-	-	3	- הלוואות לדיור	
-	-	302	-	10	292	- אחר	
-	-	393	-	-	393	סך הכל ציבור בחו"ל	
-	-	695	-	10	685	בנקים בחו"ל	
131	76	24,647	298	264	24,085	סך הכל פעילות בחו"ל	
-	-	674	-	-	674	סך הכל ציבור	
131	76	25,321	298	264	24,759	סך הכל בנקים	
						סך הכל	

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15 ב'3) (ג) להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 35 מיליון ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלוואה, הכולל בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)
1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2018							
(מבוקר)							
חובות לא פגומים			בעייתיים ⁽²⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾	סך הכל	אחר	פגומים ⁽³⁾	לא בעייתיים		
פעילות בישראל:							
ציבור - מסחרי:							
בינוי ונדל"ן							
16	5	2,330	25	41	2,264	- בינוי	
3	-	2,033	2	53	1,978	- פעילות בנדל"ן	
-	-	588	-	3	585	שירותים פיננסיים	
71	19	11,453	133	115	11,205	אחר	
90	24	16,404	160	212	16,032	סך הכל מסחרי אנשים פרטיים	
27	49	4,765	73 ⁽⁶⁾	-	4,692	- הלוואות לדיור	
52	19	4,553	43	28	4,482	- אחר	
169	92	25,722	276	240	25,206	סך הכל ציבור בישראל	
-	-	107	-	-	107	בנקים בישראל	
169	92	25,829	276	240	25,313	סך הכל פעילות בישראל	
פעילות בחו"ל:							
ציבור - מסחרי:							
בינוי ונדל"ן							
-	-	23	-	-	23		
5	-	275	-	8	267	מסחרי אחר	
5	-	298	-	8	290	סך הכל מסחרי אנשים פרטיים	
-	-	25	-	-	25	- הלוואות לדיור	
-	-	3	-	-	3	- אחר	
5	-	326	-	8	318	סך הכל ציבור בחו"ל	
-	-	331	-	-	331	בנקים בחו"ל	
5	-	657	-	8	649	סך הכל פעילות בחו"ל	
174	92	26,048	276	248	25,524	סך הכל ציבור	
-	-	438	-	-	438	סך הכל בנקים	
174	92	26,486	276	248	25,962	סך הכל	

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15(ב)(3)(ג) להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 48 מיליון ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך של 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלוואה, הכולל שינוי בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. איכות תיק האשראי

(א) כללי

בהוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם. הבנק עושה שימוש במערכות לניטור כשלי אשראי ומקיים תהליכי בקרת אשראי המהווים גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי. במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלזים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

(ב) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסויימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

31 במרס 2019

(לא מבוקר)

סך הכל	אנשים פרטיים		מסחרי	
	אחר	לדיוור		
%	%	%	%	%
0.6	0.8	0.1	0.7	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי
1.0	0.8	-	1.4	שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי
2.0	1.5	1.7	2.3	שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי
1.0	1.3	1.9	0.6	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי

31 בדצמבר 2018

(מבוקר)

סך הכל	אנשים פרטיים		מסחרי	
	אחר	לדיוור		
%	%	%	%	%
0.4	0.6	-	0.4	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי
1.0	0.6	-	1.3	שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי
2.0	1.6	1.5	2.3	שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי
1.0	1.6	1.6	0.7	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו, הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית. ברבע הראשון של שנת 2019 נרשמה עליה בשיעור ההוצאה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, נרשמה יציבות בפרמטרים אחרים, המשמשים להערכת איכות תיק האשראי (כגון: שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום ושיעור החובות הבעייתיים).

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2019				
(לא מבוקר)				
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה
145	44	9	9	35
68	55	20	3	35
9	3	-	3	3
543	130	26	25	104
765	232	55	40	177
-	-	-	-	-
192	36	8	2	28
957	268	63	42	205
-	-	-	-	-
957	268	63	42	205
-	-	-	-	-
28	7	7	-	-
28	7	7	-	-
-	-	-	-	-
28	7	7	-	-
985	275	70	42	205
-	-	-	-	-
985	275	70	42	205
307	208	49	34	159
189	154	32	18	122

פעילות בישראל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

- בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

- הלוואות לדיור

- אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל⁽³⁾

3. מזה:

- נמדד לפי ערך נוכחי

של תזרימי מזומנים

- חובות בארגון מחדש

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018					
(לא מבוקר)					
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה ⁽²⁾	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה רשומה	
					פעילות בישראל:
					ציבור - מסחרי:
					בינוי ונדל"ן
185	29	13	4	16	- בינוי
74	62	25	1	37	- פעילות בנדל"ן
9	3	-	3	3	שירותים פיננסיים
552	138	39	31	99	אחר
820	232	77	39	155	סך הכל מסחרי
					אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	- הלוואות לדיור
181	22	7	1	15	- אחר
1,001	254	84	40	170	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1,001	254	84	40	170	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל:
					ציבור - מסחרי:
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
29	10	10	-	-	אחר
29	10	10	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
29	10	10	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
1,030	264	94	40	170	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1,030	264	94	40	170	סך הכל ⁽³⁾
					3. מזה:
254	168	53	32	115	- נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
163	136	44	15	92	- חובות בארגון מחדש

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2018					
(מבוקר)					
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה	
					פעילות בישראל:
					ציבור - מסחרי:
					בינוי ונדל"ן
154	41	9	10	32	- בינוי
64	53	20	2	33	- פעילות בנדל"ן
9	3	-	3	3	שירותים פיננסיים
521	115	26	27	89	אחר
748	212	55	42	157	סך הכל מסחרי
					אנשים פרטיים
					- הלוואות לדיור
185	28	7	2	21	- אחר
933	240	62	44	178	סך הכל ציבור בישראל
					בנקים בישראל
933	240	62	44	178	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל:
					ציבור - מסחרי:
					בינוי ונדל"ן
28	8	8	-	-	אחר
28	8	8	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
					בנקים בחו"ל
28	8	8	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
					סך הכל ציבור
961	248	70	44	178	סך הכל בנקים
					סך הכל ⁽³⁾
961	248	70	44	178	
					3. מזה:
					- נמדד לפי ערך נוכחי
266	169	41	33	128	של תזרימי מזומנים
166	136	30	16	106	- חובות בארגון מחדש

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019			
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)			
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾⁽⁴⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	על בסיס מזמן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾⁽⁴⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	על בסיס מזמן	אחר
אחר			אחר			
-	-	31	-	-	47	פעילות בישראל:
-	-	66	-	-	56	ציבור - מסחרי:
-	-	3	-	-	3	בינוי ונדל"ן
1	1	149	-	1	142	- בינוי
1	1	249	-	1	248	- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
-	-	23	-	-	38	אחר
1	1	272	-	1	286	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
1	1	272	-	1	286	- הלוואות לדיוור
-	-	-	-	-	-	- אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור בישראל
1	1	272	-	1	286	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	פעילות בחו"ל:
-	-	11	-	-	8	ציבור - מסחרי:
-	-	11	-	-	8	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	אחר
-	-	11	-	-	8	סך הכל ציבור בחו"ל
1	1	283	-	1	294	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
1	1	283	-	1	294	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1	1	283	-	1	294	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019 בסך של 3 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).
4. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בתקופה בה החובות סווגו כפגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
(מבוקר)			
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾⁽⁴⁾		יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
אחר	על בסיס מזומן		
			פעילות בישראל:
			ציבור - מסחרי:
			בינוי ונדל"ן
		46	- בינוי
		70	- פעילות בנדל"ן
		3	שירותים פיננסיים
2	2	160	אחר
2	4	279	סך הכל מסחרי
			אנשים פרטיים
			- הלוואות לדיוור
		36	- אחר
2	4	315	סך הכל ציבור בישראל
			בנקים בישראל
2	4	315	סך הכל פעילות בישראל
			פעילות בחו"ל:
			ציבור - מסחרי:
			בינוי ונדל"ן
		10	אחר
		10	סך הכל ציבור בחו"ל
			בנקים בחו"ל
		10	סך הכל פעילות בחו"ל
2	4	325	סך הכל ציבור
			סך הכל בנקים
2	4	325	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשנת 2018 בסך של 13 מיליון ש"ח.
4. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בתקופה בה סווגו כפגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾⁽³⁾ (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2019				
(לא מבוקר)				
סך הכל ⁽²⁾	צובר הכנסות ריבית			אינו צובר ריבית
	חוב שאינו בפיגור	בפיגור של 30 יום ועד 89 יום	תקופת הפיגור בפיגור של 90 יום ומעלה	
				פעילות בישראל:
				ציבור - מסחרי:
				בינוי ונדל"ן
22	5	-	-	- בינוי
18	6	-	-	- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	שירותים פיננסיים
77	21	-	-	אחר
117	32	-	-	סך הכל מסחרי
35	9	-	-	אנשים פרטיים - אחר
152	41	-	-	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	בנקים בישראל
152	41	-	-	סך הכל פעילות בישראל
				פעילות בחו"ל:
				ציבור - מסחרי:
				בינוי ונדל"ן
2	2	-	-	אחר
2	2	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	בנקים בחו"ל
2	2	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
154	43	-	-	סך הכל ציבור
-	-	-	-	סך הכל בנקים
154	43	-	-	סך הכל

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

3. קיימת התחייבות למתן אשראי נוסף בגין חובות בעייתיים שאורגנו מחדש ליום 31.3.2019 בסך 1 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2018				
(לא מבוקר)				
סך הכל ⁽²⁾	צובר הכנסות ריבית			
	חוב שאינו בפיגור	תקופת הפיגור		אינו צובר ריבית
		בפיגור של 30 ועד 89 יום	בפיגור של 90 יום ומעלה	
				פעילות בישראל:
				ציבור - מסחרי:
				בינוי ונדל"ן
15	3	-	-	- בינוי
12	5	-	-	- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	שירותים פיננסיים
84	33	1	-	אחר
111	41	1	-	סך הכל מסחרי
21	8	-	-	אנשים פרטיים - אחר
132	49	1	-	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	בנקים בישראל
132	49	1	-	סך הכל פעילות בישראל
				פעילות בחו"ל:
				ציבור - מסחרי:
				בינוי ונדל"ן
4	4	-	-	אחר
4	4	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	בנקים בחו"ל
4	4	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
136	53	1	-	סך הכל ציבור
-	-	-	-	סך הכל בנקים
136	53	1	-	סך הכל

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2018

(מבוקר)

סך הכל ⁽²⁾	צובר הכנסות ריבית			אינו צובר ריבית	
	חוב שאינו בפיגור	בפיגור של 30 ועד 89 יום	תקופת הפיגור בפיגור של 90 יום ומעלה		
					פעילות בישראל:
					ציבור - מסחרי:
					בינוי ונדל"ן
17	3	-	-	14	- בינוי
18	4	3	-	11	- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
70	23	-	-	47	אחר
105	30	3	-	72	סך הכל מסחרי
28	8	-	-	20	אנשים פרטיים - אחר
133	38	3	-	92	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
133	38	3	-	92	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל:
					ציבור - מסחרי:
					בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	אחר
3	3	-	-	-	
3	3	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
3	3	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
136	41	3	-	92	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
136	41	3	-	92	סך הכל

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

3. קיימת התחייבות למתן אשראי נוסף בגין חובות בעייתיים שאורגנו מחדש ליום 31.12.2018 בסך 1 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019		
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה		
מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון ⁽²⁾	מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון ⁽²⁾
22	3	3	9	9	61
1	1	1	1	1	2
1	-	-	-	-	1
108	15	15	23	23	205
132	19	19	33	33	269
-	-	-	-	-	-
237	7	6	14	15	458
369	26	25	47	48	727
-	-	-	-	-	-
369	26	25	47	48	727
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
369	26	25	47	48	727
-	-	-	-	-	-
369	26	25	47	48	727

פעילות בישראל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

- בינוי

- פעילות בנדל"ן

שירותים פיננסיים

אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

- הלוואות לדיור

- אחר

סך הכל ציבור בישראל

בנקים בישראל

סך הכל פעילות בישראל

פעילות בחו"ל:

ציבור - מסחרי:

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל ציבור בחו"ל

בנקים בחו"ל

סך הכל פעילות בחו"ל

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
 2. נכלל בחובות פגומים.

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 (ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו		
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018		
(מבוקר)		
יתרת חוב רשומה		
מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון ⁽²⁾
123	17	16
9	1	1
2	-	-
476	61	57
610	79	74
-	-	-
951	31	27
1,561	110	101
-	-	-
1,561	110	101
-	-	-
-	-	-
-	-	-
1,561	110	101
-	-	-
1,561	110	101

פעילות בישראל:
 ציבור - מסחרי:
 בינוי ונדל"ן
 - בינוי
 - פעילות בנדל"ן
 שירותים פיננסיים
 אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 - הלוואות לדיור
 - אחר
 סך הכל ציבור בישראל
 בנקים בישראל
סך הכל פעילות בישראל
 פעילות בחו"ל:
 ציבור - מסחרי:
 בינוי ונדל"ן
 מסחרי אחר
 סך הכל ציבור בחו"ל
 בנקים בחו"ל
סך הכל פעילות בחו"ל
 סך הכל ציבור
 סך הכל בנקים
סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
 2. נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 – מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו⁽³⁾

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019	
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)	
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים
פעילות בישראל:					
ציבור - מסחרי:					
בינוי ונדל"ן					
4	34	1	11	-	10
- בינוי					
7	4	1	2	-	1
- פעילות בנדל"ן					
-	-	-	-	-	-
- שירותים פיננסיים					
10	158	2	33	3	45
- אחר					
21	196	4	46	3	56
- סך הכל מסחרי					
- אנשים פרטיים					
-	-	-	-	-	-
- הלוואות לדיור					
2	248	-	50	1	63
- אחר					
23	444	4	96	4	119
- סך הכל ציבור בישראל					
-	-	-	-	-	-
- בנקים בישראל					
23	444	4	96	4	119
- סך הכל פעילות בישראל					
פעילות בחו"ל:					
ציבור - מסחרי:					
בינוי ונדל"ן					
-	-	-	-	-	-
- מסחרי אחר					
-	-	-	-	-	-
- סך הכל ציבור בחו"ל					
-	-	-	-	-	-
- בנקים בחו"ל					
-	-	-	-	-	-
- סך הכל פעילות בחו"ל					
23	444	4	96	4	119
- סך הכל ציבור					
-	-	-	-	-	-
- סך הכל בנקים					
23	444	4	96	4	119
- סך הכל					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים ומעלה, אשר אורגנו מחדש במהלך השנה שקדמה למועד סיווגם כ"חובות בפיגור".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

4. מידע נוסף על הלוואות לדיור (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2019							
(לא מבוקר)							
איכות הבטחון	שיעור המימון ⁽²⁾	יתרת הלוואה לדיור			סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
		ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים			
שיעבוד ראשון	- עד 60%	3,594	105	3,699	2,477	290	
	- מעל 60%	1,202	10	1,212	817	115	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד		50	-	50	-	-	
סך הכל		4,846	115	4,961	3,294	405	

31 במרס 2018							
(לא מבוקר)							
איכות הבטחון	שיעור המימון ⁽²⁾	יתרת הלוואה לדיור			סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
		ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים			
שיעבוד ראשון	- עד 60%	3,147	99	3,246	2,203	221	
	- מעל 60%	1,028	4	1,032	706	55	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד		54	-	54	1	-	
סך הכל		4,229	103	4,332	2,910	276	

31 בדצמבר 2018							
(מבוקר)							
איכות הבטחון	שיעור המימון ⁽²⁾	יתרת הלוואה לדיור			סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
		ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים			
שיעבוד ראשון	- עד 60%	3,489	99	3,588	2,416	297	
	- מעל 60%	1,145	6	1,151	781	88	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד		51	-	51	1	-	
סך הכל		4,685	105	4,790	3,198	385	

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. היחס בין המסגרת המאושרת לבין שווי הנכס, במועד אישור המסגרת.

ביאור 15 – מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מכירה וסינדיקציות של הלוואות *

1. הרכב סיכון האשראי בסינדיקציה (במיליוני ש"ח)

31.12.2018		31.3.2018		31.3.2019		התפלגות החובות
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
חלקם של אחרים	חלק הבנק	חלקם של אחרים	חלק הבנק	חלקם של אחרים	חלק הבנק	
311	466	215	322	338	507	אשראי לציבור
10	16	14	21	16	24	סיכון אשראי חוץ מאזני(**)
<u>321</u>	<u>482</u>	<u>229</u>	<u>343</u>	<u>354</u>	<u>531</u>	סך הכל סיכון אשראי

* הנתונים באשר להלוואות בסינדיקציה מתייחסים לאשראי מסחרי שניתן ביוזמת הבנק במסגרת ה"ק"ן לעידוד עסקים קטנים" המובטחות בחלקן בערבות מדינה. ההלוואות ללקוחות במסגרת ק"ן ז, ניתנו על ידי הבנק בשיתוף גוף מוסדי (כמתחייב מתנאי המכרז שפורסם על ידי משרד האוצר).

** סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

2. ברבע הראשון של שנת 2019 מכר הבנק אשראי בתמורה ל- 3 מיליון ש"ח. בספרי הבנק לא נזקפו רווחים בגין מכירה זו.

ד. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2018		31 במרס 2018		31 במרס 2019		עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	
-	59	1	85	1	92	אשראי תעודות
5	279	5	270	5	279	ערבויות להבטחת אשראי
1	1,071	-	1,317	1	1,117	ערבויות לרוכשי דירות
5	1,047	9	981	4	1,071	ערבויות והתחייבויות אחרות
1	919	1	855	1	951	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו ^(*)
4	1,423	5	1,504	4	1,430	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
-	381	-	441	-	432	התחייבויות להוצאת ערבויות
2	810	2	734	2	879	התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן ⁽³⁾

* מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי ניתנות לביטול בכל עת - ללא תנאי.

1. יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

2. יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

3. כולל התחייבות עקרונית להעמדת הלוואה לדיור.

ביאור 16 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

(לא מבוקר) (במיליוני ש"ח)

		31 במרס 2019				
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
3,612	-	123	511	177	2,801	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,291	11	120	663	195	4,302	ניירות ערך
26,405	-	180	319	1,857	24,049	אשראי לציבור, נטו
10	8	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
346	346	-	-	-	-	בניינים וציוד
38	4	12	13	5	4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
420	48	-	-	2	370	נכסים אחרים
36,122	417	435	1,506	2,238	31,526	סך הכל נכסים
התחייבויות						
30,353	-	541	1,556	2,094	26,162	פקדונות הציבור
262	-	9	68	-	185	פקדונות מבנקים
148	-	-	22	-	126	פקדונות הממשלה
939	-	-	-	585	354	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
82	3	12	14	41	12	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,521	27	3	6	8	1,477	התחייבויות אחרות
33,305	30	565	1,666	2,728	28,316	סך הכל התחייבויות
2,817	387	(130)	(160)	(490)	3,210	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	131	144	361	(636)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(1)	-	1	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,817	387	1	(17)	(129)	2,575	סך הכל כללי
-	-	-	(2)	-	2	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

(לא מבוקר) (במיליוני ש"ח)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	31 במרס 2018				
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
5,699	-	126	339	237	4,997	מזומנים ופקדונות בבנקים
4,201	13	126	1,007	496	2,559	ניירות ערך
24,289	-	188	361	1,674	22,066	אשראי לציבור, נטו
7	5	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
359	359	-	-	-	-	בניינים וציוד
24	4	7	6	3	4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
439	85	-	-	3	351	נכסים אחרים
35,018	466	447	1,713	2,415	29,977	סך הכל נכסים
התחייבויות						
29,705	-	501	1,620	2,159	25,425	פקדונות הציבור
150	-	9	75	-	66	פקדונות מבנקים
134	-	-	23	-	111	פקדונות הממשלה
1,021	-	-	-	667	354	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
78	4	5	9	47	13	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,384	30	7	4	12	1,331	התחייבויות אחרות
32,472	34	522	1,731	2,885	27,300	סך הכל התחייבויות
2,546	432	(75)	(18)	(470)	2,677	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	51	24	1,124	(1,199)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(3)	-	3	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,546	432	(24)	3	654	1,481	סך הכל כללי
-	-	-	(3)	-	3	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאור 16 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

(מבוקר) (במיליוני ש"ח)

		31 בדצמבר 2018				
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
3,102	-	67	331	68	2,636	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,599	11	-	1,148	461	4,979	ניירות ערך
25,675	-	31	514	1,793	23,337	אשראי לציבור, נטו
9	7	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
351	351	-	-	-	-	בנינים וציוד
96	6	37	43	9	1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
387	11	-	-	1	375	נכסים אחרים
<u>36,219</u>	<u>386</u>	<u>135</u>	<u>2,036</u>	<u>2,334</u>	<u>31,328</u>	סך הכל נכסים
התחייבויות						
30,551	-	175	3,276	2,144	24,956	פקדונות הציבור
296	-	1	57	-	238	פקדונות מבנקים
145	-	-	23	-	122	פקדונות הממשלה
942	-	-	-	585	357	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
124	6	36	26	50	6	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,438	26	3	9	7	1,393	התחייבויות אחרות
<u>33,496</u>	<u>32</u>	<u>215</u>	<u>3,391</u>	<u>2,786</u>	<u>27,072</u>	סך הכל התחייבויות
<u>2,723</u>	<u>354</u>	<u>(80)</u>	<u>(1,355)</u>	<u>(452)</u>	<u>4,256</u>	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	79	1,329	623	(2,031)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(2)	-	2	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
<u>2,723</u>	<u>354</u>	<u>(1)</u>	<u>(28)</u>	<u>171</u>	<u>2,227</u>	סך הכל כללי
-	-	-	(2)	-	2	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי, המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי, לפי הערכת ההנהלה.

חישובי השווי ההוגן מבוססים על הערכה אובייקטיבית של תזרימי מזומנים עתידיים ושיעורי הריבית המנכים אותם לערכם הנוכחי. לפיכך, הערכת השווי ההוגן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים אינה מהווה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית.

תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס.

יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא יזומש, מכיוון שכרוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

(1) מכשירים פיננסיים סחירים:

השקעה בניירות ערך והתחייבויות בגין אגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים):

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים בריבית קבועה נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים, לפי שיעורי הריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח, כמפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים, מנוכים בשיעור ניכיון מתאים.

הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי.

קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים.

בדרך כלל, שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו לפי שיעורי ריבית בהן נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים (המשך)
 (2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים) (המשך):

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי.

תזרימי המזומנים בגין הלוואות לדיור המסולקות לעיתים לפני המועד החוזי שנקבע לפרעון, הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלו, המבוססת על מודל סטטיסטי. היוון תזרימי המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים של אותם אשראים, הגדיל את שוויים ההוגן בכ- 50 מיליון ש"ח.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של יתרת הפקדונות וכתבי התחייבות נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן - בהתבסס על פרמטרים, כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון.

בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה, נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

תזרימי המזומנים בגין חלק מפקדונות הציבור בחשבונות העובר ושב לפי דרישה יוחסו לתקופות מאוחרות יותר, בהתבסס על פי ניסיון העבר שנצבר בגין פקדונות אלו (להלן: "הפקדונות היציבים").

היוון תזרימי המזומנים העתידיים בגין הפקדונות היציבים, בהתבסס על מודל זה, במקום על מועד הפרעון המקורי של אותם פקדונות, הקטין את שוויי ההוגן של התחייבויות הבנק ב- 15 מיליון ש"ח.

פקדונות הציבור כוללים "תכניות חיסכון", המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית. על פי הנסיון שנצבר בבנק - חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי בניכוי "קנס פרעון מוקדם".

תזרימי המזומנים הצפויים בגין תכניות החסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תכניות.

היוון תזרימי המזומנים, על פי התחזית לפרעונות מוקדמים של תוכניות חיסכון, הקטין את השווי ההוגן של אותן תוכניות חיסכון בכ- 27 מיליון ש"ח.

(3) מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן", כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי השוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל, הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת, הלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי, לרבות סיכון האשראי של צד נגדי (CVA).

סיכון האשראי של צד נגדי מבוסס על מרווחי האשראי של חוזי CDS סחירים של הצד הנגדי לעסקה (במידה וקיימים כאלה), או על מרווחים המבוססים על דירוג האשראי של הלקוח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב

31 במרס 2019 (לא מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן מיליוני ש"ח	
	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים פיננסיים					
3,637	697	-	2,940	3,612	מזומנים ופקדונות בכנקים
5,310	11	800	4,499	5,291	ניירות ערך ⁽⁴⁾
26,902	26,902	-	-	26,405	אשראי לציבור, נטו
38	19	16	3	38	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	2	-	-	2	הלוואה לחברה כלולה
46	43	3	-	46	נכסים פיננסיים אחרים
35,935	27,674	819	7,442	35,394⁽⁵⁾	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
30,555	13,030	17,525	-	30,353	פקדונות הציבור
263	-	263	-	262	פקדונות מבנקים
152	25	127	-	148	פקדונות הממשלה
996	724	12	260	939	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
82	41	38	3	82	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
978	978	-	-	978	התחייבויות פיננסיות אחרות
33,026	14,798	17,965	263	32,762⁽⁵⁾	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
22	22	-	-	22	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי הוגן - ראה ביאור 6.
5. מזה - נכסים בסך 7,914 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 11,428 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב (המשך)

31 במרס 2018					
(לא מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים פיננסיים					
5,719	488	-	5,231	5,699	מזומנים ופקדונות בבנקים
4,224	13	1,150	3,061	4,201	ניירות ערך ⁽⁴⁾
24,696	24,695	1	-	24,289	אשראי לציבור, נטו
24	8	12	4	24	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	2	-	-	2	הלוואה לחברה כלולה
41	38	3	-	41	נכסים פיננסיים אחרים
<u>34,706</u>	<u>25,244</u>	<u>1,166</u>	<u>8,296</u>	<u>34,256⁽⁵⁾</u>	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
29,944	8,008	21,936	-	29,705	פקדונות הציבור
150	-	150	-	150	פקדונות מבנקים
138	26	112	-	134	פקדונות הממשלה
1,097	825	11	261	1,021	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
78	49	25	4	78	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
836	836	-	-	836	התחייבויות פיננסיות אחרות
<u>32,243</u>	<u>9,744</u>	<u>22,234</u>	<u>265</u>	<u>31,924⁽⁵⁾</u>	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
<u>21</u>	<u>21</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>21</u>	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי הוגן - ראה ביאור 6.
5. מזה - נכסים בסך 9,301 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 9,734 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי הוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב (המשך)

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים פיננסיים					
3,117	432	-	2,685	3,102	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,605	11	1,165	5,429	6,599	ניירות ערך ⁽⁴⁾
26,085	26,085	-	-	25,675	אשראי לציבור, נטו
96	26	64	6	96	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	2	-	-	2	הלוואה לחברה כלולה
68	65	3	-	68	נכסים פיננסיים אחרים
<u>35,973</u>	<u>26,621</u>	<u>1,232</u>	<u>8,120</u>	<u>35,542⁽⁵⁾</u>	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
30,767	12,104	18,663	-	30,551	פקדונות הציבור
296	-	296	-	296	פקדונות מבנקים
148	26	122	-	145	פקדונות הממשלה
993	723	9	261	942	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
124	51	67	6	124	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
938	938	-	-	938	התחייבויות פיננסיות אחרות
<u>33,266</u>	<u>13,842</u>	<u>19,157</u>	<u>267</u>	<u>32,996⁽⁵⁾</u>	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
20	20	-	-	20	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי הוגן - ראה ביאור 6.
5. מזה - נכסים בסך 9,086 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 11,118 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי הוגן.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
 ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2019

(לא מבוקר)

מדידות שווי הוגן המתבססות על מחירים				
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
216	-	-	-	216
4,403	-	-	373	4,030
384	-	-	384	-
24	-	-	24	-
10	-	10	-	-
2	-	-	-	2
-	-	-	-	-
4,823	-	10	781	4,032
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
3	-	-	3	-
6	-	6	-	-
12	-	5	7	-
3	-	-	-	3
17	-	8	9	-
38	-	19	16	3
5,080	-	29	800	4,251
-	-	-	-	-
3	-	3	-	-
12	-	-	12	-
47	-	38	9	-
3	-	-	-	3
17	-	-	17	-
82	-	41	38	3
82	-	41	38	3

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
 אגרות חוב זמינות למכירה
 • אגרות חוב
 - של ממשלת ישראל
 - של ממשלות זרות
 - אחרות
 מניות שאינן למסחר
 ניירות ערך למסחר
 • אגרות חוב
 - ממשלתיות
 - אחרות

סך הכל ניירות ערך
 אשראי לציבור
 - בגין נגזרים משוכצים

סה"כ אשראי לציבור

נכסים פיננסיים אחרים
 נכסים בגין מכשירים נגזרים:
 • חוזי ריבית
 - שקל מדד
 • חוזי מטבע חוץ
 • חוזים בגין מניות
 • חוזי סחורות ואחרים

סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים

סך הכל נכסים

התחייבויות

התחייבויות פיננסיות אחרות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
 • חוזי ריבית:
 - שקל מדד
 - אחר
 • חוזי מטבע חוץ
 • חוזים בגין מניות
 • חוזי סחורות ואחרים

סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

סך הכל התחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 במרס 2018 (לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על מחירים					
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
206	-	-	-	206	נכסים
					מזומנים ופקדונות בבנקים
					ניירות ערך זמינים למכירה
					• אגרות חוב
					- של ממשלת ישראל
3,358	-	-	614	2,744	- של ממשלות זרות
491	-	-	491	-	- אחרות
31	-	-	28	3	ניירות ערך למסחר
					• אגרות חוב
					- ממשלתיות
18	-	-	-	18	- אחרות
-	-	-	-	-	מניות ⁽¹⁾
10	-	10	-	-	סך הכל ניירות ערך
3,908	-	10	1,133	2,765	אשראי לציבור
					- בגין השאלת ניירות ערך
-	-	-	-	-	- בגין נגזרים משוכצים
1	-	-	1	-	סה"כ אשראי לציבור
1	-	-	1	-	נכסים פיננסיים אחרים
3	-	-	3	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים:
					• חוזי ריבית
					- שקל מדד
3	-	3	-	-	- אחר
2	-	-	2	-	• חוזי מטבע חוץ
14	-	5	9	-	• חוזים בגין מניות
4	-	-	-	4	• חוזי סחורות ואחרים
4	-	-	1	-	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
24	-	8	12	4	סך הכל נכסים
4,142	-	18	1,149	2,975	
					התחייבויות
					התחייבויות פיננסיות אחרות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
					• חוזי ריבית:
					- שקל מדד
					- אחר
2	-	2	-	-	• חוזי מטבע חוץ
10	-	-	10	-	• חוזים בגין מניות
61	-	47	14	-	• חוזי סחורות ואחרים
4	-	-	-	4	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4	-	-	1	-	סך הכל התחייבויות
78	-	49	25	4	
78	-	49	25	4	

1. סווג מחדש.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2018					
(מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על מחירים					
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
21	-	-	-	21	נכסים מזומנים ופקדונות בכנקים
5,266	-	-	648	4,618	ניירות ערך זמינים למכירה
475	-	-	475	-	• אגרות חוב
26	-	-	23	3	- של ממשלת ישראל
					- של ממשלות זרות
					- אחרות
381	-	-	-	381	ניירות ערך למסחר
-	-	-	-	-	• אגרות חוב
10	-	10	-	-	- ממשלתיות
					- אחרות
6,158	-	10	1,146	5,002	מניות ⁽¹⁾
					סך הכל ניירות ערך
3	-	-	3	-	נכסים פיננסיים אחרים
9	-	9	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים:
2	-	-	2	-	• חוזי ריבית
44	-	4	40	-	- שקל מדד
6	-	-	-	6	- אחר
35	-	13	22	-	• חוזי מטבע חוץ
					• חוזים בגין מניות
96	-	26	64	6	• חוזי סחורות ואחרים
6,278	-	36	1,213	5,029	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
					סך הכל נכסים
-	-	-	-	-	התחייבויות
					התחייבויות פיננסיות אחרות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
1	-	1	-	-	• חוזי ריבית:
5	-	-	5	-	- שקל מדד
77	-	50	27	-	- אחר
6	-	-	-	6	• חוזי מטבע חוץ
35	-	-	35	-	• חוזים בגין מניות
					• חוזי סחורות ואחרים
124	-	51	67	6	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
124	-	51	67	6	סך הכל התחייבויות

1. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019 (לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	הפסדים שטרם מומשו ⁽²⁾⁽¹⁾	שילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	הפסדים שטרם מומשו ⁽²⁾⁽¹⁾
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
10	-	-	10	-
8	(5)	(1)	3	(5)
(46)	-	15	(33)	-
13	(5)	(3)	8	(5)
(25)	(10)	11	(22)	(10)

מניות שאינן למסחר

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

חוזי ריבית

חוזי מטבע חוץ

חוזי סחורות

סך הכל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 (לא מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים שטרם מומשו ⁽²⁾	שילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שטרם מומשו ⁽²⁾⁽¹⁾
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
10	-	-	10	-
1	1	(1)	1	1
(43)	7	(6)	(42)	(1)
-	-	-	-	-
(42)	8	(7)	(41)	-

ניירות ערך זמינים למכירה⁽³⁾

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

חוזי ריבית

חוזי מטבע חוץ

חוזי סחורות

סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)				
שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים שטרם מומשו ⁽²⁾	שילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שטרם מומשו ⁽²⁾⁽¹⁾
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
10	-	-	10	-
1	10	(3)	8	7
(43)	16	(19)	(46)	5
-	21	(8)	13	13
(42)	47	(30)	(25)	25

ניירות ערך זמינים למכירה⁽³⁾

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

חוזי ריבית

חוזי מטבע חוץ

חוזי סחורות

סך הכל

1. בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.
2. נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
3. סוג מחדש.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2019					
(לא מבוקר)					
מדידות השווי ההוגן המתבססות על					
הפסד ⁽¹⁾	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(6)	67	67	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
-	-	-	-	-	ניירות ערך
(6)	67	67	-	-	סך הכל

31 במרס 2018					
(לא מבוקר)					
מדידות השווי ההוגן המתבססות על					
הפסד ⁽¹⁾	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	96	96	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
-	-	-	-	-	ניירות ערך*
-	96	96	-	-	סך הכל

31 בדצמבר 2018					
(מבוקר)					
מדידות השווי ההוגן המתבססות על					
הפסד	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(11)	79	79	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
-	-	-	-	-	ניירות ערך*
(11)	79	79	-	-	סך הכל

* סווג מחדש.

2. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3"

1. מידע איכותי

- עקום "ציפיות האינפלציה" לשנה הקרובה הינו הנתון הלא נצפה המשמעותי המשמש במדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. עליה בתחזית האינפלציה תגרום לירידה בשווי ההוגן של התחייבות צמודה למדד בגין מכשיר פיננסי נגזר (ולעליית השווי ההוגן של נכס צמוד למדד) - ולהיפך.
- מקדם "סיכון אשראי צד נגדי" מבטא את ההסתברות לכשל אשראי של הצד הנגדי לעסקה. עליה בהסתברות לכשל מקטינה את השווי ההוגן של העסקה, ולהיפך.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

- ז. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3"
 2. מידע כמותי

31 במרס 2019 (לא מבוקר)					
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
תוצאה ⁽²⁾	טווח ⁽¹⁾				
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	67	• אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
		שווי החברה	הערכת שווי	10	• ניירות ערך
2.5	1.5 - 6.2	ציפיות אינפלציה ⁽⁴⁾	היוון תזרימי מזומנים	3	• נכסים (התחייבויות), נטו, בגין מכשירים נגזרים: - חוזי ריבית - שקל מדד
0.1	0.0 - 0.5	סיכון אשראי צד נגדי ⁽³⁾	מודל דירוג	5	- חוזי מטבע חוץ
0.0	0.0 - 0.0	סיכון אשראי צד נגדי ⁽³⁾	מודל דירוג	8	- חוזי סחורות

31 במרס 2018 (לא מבוקר)					
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
תוצאה ⁽²⁾	טווח ⁽¹⁾				
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	96	• אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
		שווי החברה	הערכת שווי	10	• ניירות ערך
4.0	2.8 - 4.5	ציפיות אינפלציה ⁽⁴⁾	היוון תזרימי מזומנים	1	• התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים: - חוזי ריבית - שקל מדד
0.1	0.0 - 0.8	סיכון אשראי צד נגדי ⁽³⁾	מודל דירוג	5	- חוזי מטבע חוץ

31 בדצמבר 2018 (מבוקר)					
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
תוצאה ⁽²⁾	טווח ⁽¹⁾				
		אמדן שווי הבטוחה	ציטוט שווי הוגן	79	• אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
		שווי החברה	הערכת שווי	10	• ניירות ערך
0.3	(1.6)-1.5	ציפיות אינפלציה ⁽⁴⁾	היוון תזרימי מזומנים	8	• התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים: - חוזי ריבית - שקל מדד
(1.6)	(1.6)-(1.6)	ציפיות אינפלציה ⁽⁴⁾	-היוון תזרימי מזומנים	(46)	- חוזי מטבע חוץ
0.1	0.0 - 0.5	סיכון אשראי צד נגדי ⁽³⁾	-מודל דירוג		
0.1	0.1 - 0.2	סיכון אשראי צד נגדי ⁽³⁾	מודל דירוג	13	- חוזי סחורות

1. הטווח נגזר מהתקופה המשוקללת לפרעון של כל אחד מהמכשירים הנגזרים.
2. ממוצע משוקלל.
3. הנתונים המתייחסים לסיכון אשראי צד נגדי מייצגים את השפעת הסיכון על השווי ההוגן של המכשיר הנגזר.
4. עד שנה.

ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים | תוכן עניינים

179 חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת

- 179 1. הדירקטוריון וההנהלה
- 179 2. המבקרת הפנימית
- 179 3. עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

179 חלק ב' - פרטים נוספים הנוגעים לעסקי הבנק

- 179 4. מבנה הקבוצה והשליטה בבנק
- 179 5. הון אנושי
- 179 6. הסכמים מהותיים
- 180 7. מגבלות בתחום החקיקה והתקינה
- 181 8. דירוג אשראי

183 חלק ג' - נספחים לדוח

- 185 נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד

כללי

דוח זה, כולל מידע באשר לממשל התאגידי והביקורת בבנק, וכן פרטים נוספים על עסקי הבנק ואופן ניהולם. הדוח מהווה חלק בלתי נפרד מהדוחות הרבעוניים של הבנק.

חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת

1. הדירקטוריון וההנהלה

א. חילוף יו"ר הדירקטוריון

- ביום 30 בדצמבר 2018, הודיע מר יאיר אבידן על החלטתו לסיים את כהונתו כיו"ר דירקטוריון הבנק. הפרישה נכנסה לתוקף ביום 31 במרס 2019.
 - ביום 22 בינואר 2019, החליט דירקטוריון הבנק למנות את גב' אסתר דויטש כחברה בדירקטוריון הבנק וכיו"ר הדירקטוריון. המינוי נכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2019.
- הדירקטוריון מודה למר יאיר אבידן על תרומתו הרבה לבנק בתקופת כהונתו.

ב. ברבע הראשון של שנת 2019 קיים הדירקטוריון 3 ישיבות. בנוסף, התקיימו 12 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

2. המבקרת הפנימית

פרטי המבקרת הפנימית

פרטים לגבי המבקרת הפנימית, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם היא פועלת, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה - נכללו בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2018. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בפרטים אלו. ברבע הראשון של שנת 2019 הוגשו על ידי המבקרת הפנימית 17 דוחות ליו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון והמנהל הכללי. כמו כן, נידונו בתקופה זו 16 דוחות, בישיבות ועדת הביקורת של הדירקטוריון.

3. עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

מידע מפורט באשר להסכמים מהותיים שנחתמו בין הבנק לצדדים קשורים נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2018. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהסכמים אלו.

חלק ב' - פרטים נוספים בנוגע לעסקי הבנק

4. מבנה הקבוצה והשליטה בבנק

למועד פרסום דוחות אלה מחזיק בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "בנק דיסקונט"), במלוא הבעלות והשליטה בבנק (100%). לפרטים נוספים בקשר להסכמים מהותיים שבין הבנק לבנק דיסקונט - ראה סעיף 6' א' להלן. בתקופת הדוח ובשנה שקדמה לה לא בוצעו השקעות במניות הבנק ולא בוצעו עסקאות במניות הבנק על ידי החברה האם.

5. הון אנושי

א. הסכמי עבודה בבנק

מידע מפורט באשר לחוקת העבודה ולהסכמי העבודה שנחתמו בבנק נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2018. בתקופת הדוח לא חל שינוי בהסכמים אלו.

ב. סינוף

בסוף הרבע הראשון של שנת 2019 מנה הבנק 76 סניפים (31.12.2018 - זהה).

6. הסכמים מהותיים

א. הסכמים לקבלת שירותי מחשב ותפעול

מערכות המיחשוב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכות המחשב של חברת האם, המתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המיחשוב והתפעול מסופקים לבנק על ידי החברה האם, מכח הסכמים שנחתמו בין הבנק לחברה האם, המבוססים על עקרונות כלכליים.

ב. הסכמים לקבלת שירותי תפעול (המשך)

הסכמים אלו מפרטים את היקף איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם, הן בתנאי ההתקשרות הנוכחית והן בתקופת מעבר - אם ירצה אחד מן הצדדים להפסיק את ההתקשרות הקיימת.

במהלך שנת 2017 גיבשו הצדדים, בסיוע מומחה חיצוני מתווה להסכם תמחור חדש, ולמנגנון חישוב עלות שירותי המחשב.

למידע נוסף באשר למתווה שגובש כאמור - ראה פרק 9' בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2018.

ב. תוכנית להעתקת הנהלת הבנק ויחידות המטה המרכזיות

במסגרת צעדי ההתייעלות הננקטים על ידי קבוצת דיסקונט, חתם הבנק ביחד עם החברה האם וחברות נוספות בקבוצת דיסקונט ביום 27 ביוני 2016 על הסכם, במסגרתו רכשה הקבוצה מעיריית ראשון לציון קרקע בשטח של 20 דונם המיועדים להקמת מבנים שימשו את ההנהלה, המטה ויחידות תפעוליות אחרות.

לפרטים נוספים באשר למיזם זה - ראה פרק 27(ב) בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2018. להערכת הבנק היקף ההשקעה בפרויקט צפוי להסתכם בכ- 200 מיליון ש"ח (לרבות אומדנים הנוגעים להשקעות בשטחים משותפים). עד ליום 31.3.2019 הסתכמו השקעות הבנק בכינוי המיזם בכ- 18 מיליון ש"ח.

מגבלות בתחום החקיקה והתקינה

א. חקיקה בתחום יחסי בנק - לקוח

(1) חוק שירות נתוני אשראי, התשע"ז - 2016

בפרק 12(ב)6 בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2018 נכלל מידע באשר לחוק שירות נתוני אשראי, התשע"ז - 2016 (להלן: "החוק").

במסגרת החוק הוקם על ידי בנק ישראל מאגר מידע, הכולל מידע פיננסי על יחידים (לרבות עוסקים), שנאסף מגופים שונים (לרבות תאגידים בנקאיים, חברות כרטיסי אשראי, בנק ישראל, בתי המשפט, כונס הנכסים הרשמי, לשכות הוצאה לפועל וכו').

הוראות החוק נכנסו לתוקף ביום 12 באפריל 2019, ומאפשרות לנותני אשראי, לפנות ללשכות אשראי (שהורשו לפעול מכח החוק), בבקשה לקבל מידע מסוגים שונים, על מבקשי אשראי, המבוסס על הנתונים שנאספו במאגר המידע, כאמור, לרבות:

- "חיוויי אשראי" - אינדיקציה ליכולת הלקוח לעמוד בפירעון אשראי שיינתן על ידי נותן האשראי.
- "דוח אשראי" - דוח הכולל נתוני אשראי מפורטים של הלקוח, לרבות הדירוג שנקבע ללקוח על ידי לשכת האשראי. קבלת הדוח מותנית בהסכמה מוקדמת של הלקוח.

החוק יאפשר לבנק לקבל מידע נוסף על הלקוחות שנכללו במאגר, לצורך הערכה מושכלת של סיכוני האשראי הכרוכים במתן אשראי ללקוחות אלו, בכפוף לקבלת הסכמה מוקדמת של הלקוחות, או מסירת הודעה מתאימה ללקוחות, לפי העניין - כנדרש בחוק.

(2) כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים), התשע"ט - 2018

ביום 22 במרס 2018, תוקן חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981, במסגרתו הוטלה חובה על התאגידים הבנקאיים להעברת יתרותיהם הכספיות ופעילותם הפיננסית של לקוחות שיחפצו בכך, לבנק הקולט, באופן מקוון, נוח, אמין ומאובטח, ללא עלות ללקוח.

ביום 25 בנובמבר 2018, פורסמו כללים הקובעים כי הוראות התיקון לחוק, כאמור, יחולו על חשבונות עובר ושב בהם קיימת זהות מלאה או חלקית בין בעלי החשבונות בבנק המעביר ובבנק הקולט, ולא יחולו על חשבונות בעלי מורכבות משפטית.

ב. חקיקה בנושא עמלות

(1) צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הפקדת שיק דחוי) (הוראת שעה), התשע"ט - 2019

בפרק 10ה'2) בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2018, נכלל מידע באשר לטיטוט צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הפקדת שיק דחוי), התשע"ט - 2019, במסגרתו הוצע להפחית לתקופה מוגבלת את העמלה על הפקדת שיק דחוי לסך של שני ש"ח לשיק.

הצו פורסם ביום 3 באפריל 2019, ויחול על שיקים דחויים שיופקדו על ידי לקוחות פרטיים ועסקים קטנים החל מיום 15 באפריל 2019, ועד 30 ביוני 2019.

הבנק מיישם את הוראות הצו מיום כניסתו לתוקף.

להערכת הבנק הגבלת התעריף להפקדת שיק דחוי, כאמור, תפחית את הכנסות הבנק בסכומים לא מהותיים.

(2) תיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008

בפרק 10ה'1) בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2018, נכלל מידע באשר לטיטוט תיקון כללי העמלות (שירות ללקוח) (עמלות), במסגרתה הוצע בין היתר, לחייב את התאגידים הבנקאיים לצרף סוגי לקוחות מסוימים (וכן בהתקיים תנאים מסוימים) ל"שירות המסלולים". התיקון לכללי העמלות, כאמור, פורסם ביום 1 במאי 2019 ומחיל על התאגידים הבנקאיים את השינויים בכללי העמלות שתוארו בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2018.

בנוסף, הותר לתאגידים הבנקאיים, במסגרת התיקון לכללי העמלות, לקבוע בתעריפוניהם עמלות בגין שירותים נוספים, כגון: עמלה בגין ייעוץ פנסיוני, עמלת משיכת מזומן במכשיר אוטומטי באמצעות כרטיס נטען, ועמלת משיכת מזומן במכשיר אוטומטי באמצעות כרטיס חיוב שהונפק בחו"ל.

התיקונים לכללי העמלות יחולו ממועד פרסומם, למעט התיקונים המתייחסים לצירוף לקוחות ל"שירות המסלולים", שיחולו מיום 1 באוגוסט 2019.

ג. חקיקה בתחום ההלוואות לדיור

(1) חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 30), (דחיית מועד הפרעון החודשי של הלוואה לדיור בנסיבות מיוחדות) התשע"ח - 2018

התיקון לחוק פורסם ביום 27 בדצמבר 2018, ובמסגרתו חויבו התאגידים הבנקאיים לאפשר ללקוחות המבקשים לקבל הלוואות לדיור לרכישת דירת מגורים יחידה, לכלול בהסכם ההלוואה הוראות שיאפשרו ללקוחות לדחות (בהתקיים תנאים מסוימים), את מועד הפרעון של הלוואה לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים.

הלקוח יוכל לדחות את מועד הפרעון, כאמור, אחת לשנה - לכל היותר, ולא יותר משלוש פעמים לאורך תקופת ההלוואה. התיקון יחול על הסכמי הלוואה לדיור, כאמור, שייכרתו לאחר שחלפו שישה חודשים ממועד פרסום החוק.

(2) חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 31) (דחיית מועד פירעון של הלוואה לדיור בשל פטירה), התשע"ט - 2019

התיקון לחוק פורסם ביום 7 בינואר 2019, ובמסגרתו חויבו התאגידים הבנקאיים לדחות את מועדי הפרעון של הלוואות לדיור ללקוח שנפטר - לתקופה של עד שנים עשר חודשים. בתקופת הדחיה ההלוואה תישא ריבית בשיעור שנקבע בחוזה ההלוואה.

התיקון יחול על הסכמי הלוואות לדיור שייכרתו לאחר שחלפו שישה חודשים ממועד פרסום החוק.

8. דירוג האשראי

התחייבויות הבנק מדורגות על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג") בדירוג "AA+" (עם אופק דירוג יציב), שאושרר לאחרונה על ידי חברת הדירוג ביום 6.9.2018. כתבי התחייבות הנדחים של הבנק דורגו על ידי חברת הדירוג בדירוג "AA", הנמוך בדרגה אחת מדירוג הבנק, לאור מתודולוגית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "Standard & Poor's" (חברת האם של "מעלות - S&P"), לפיה - כתבי התחייבות נדחים ידורגו בדרגה אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק.

יצוין עוד, כי בהתאם למתודולוגיה של חברת הדירוג הבינלאומית, הוגדר הבנק על ידי חברת הדירוג כ"חברת ליבה" בקבוצת דיסקונט. קביעה זו יוצרת זיקה חד - חד ערכית בין דירוג החברה האם לדירוג הבנק.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד

- לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019..... 185
- א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית 185
- ב. מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית 186
- ג. ניתוח שינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית 186

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים

א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2018			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2019			
שיעור הכנסה אחוזים	הכנסות ריבית מיליוני ש"ח	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ מיליוני ש"ח	שיעור הכנסה אחוזים	הכנסות ריבית מיליוני ש"ח	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ מיליוני ש"ח	
4.85	⁽⁶⁾ 281	23,633	4.93	⁽⁶⁾ 309	25,533	נכסים נושאי ריבית ^(*) אשראי לציבור ⁽³⁾
0.43	1	654	1.12	2	616	פקדונות בבנקים
0.10	1	3,382	0.25	1	1,252	פקדונות בבנקים מרכזיים
0.79	9	4,500	1.12	16	5,810	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
0.13	-	28	0.16	-	194	אג"ח למסחר
-	-	6	-	-	7	נכסים אחרים
3.68	292	32,203	3.99	328	33,412	סך הכל נכסים נושאי ריבית
-	-	477	-	-	528	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית
-	-	1,475	-	-	1,506	נכסים אחרים שאינם נושאי ריבית ⁽⁵⁾
3.68	292	34,155	3.99	328	35,446	סך הכל הנכסים
(0.02)	-	1,931	(0.06)	-	2,260	התחייבויות נושאות ריבית ^(*) פקדונות הציבור - לפי דרישה
(0.44)	(23)	20,578	(0.56)	(29)	20,385	פקדונות הציבור - לזמן קצוב
(1.15)	-	141	(1.19)	-	146	פקדונות הממשלה
(0.39)	-	126	(0.38)	-	158	פקדונות מבנקים
(2.50)	(6)	1,027	(2.53)	(6)	942	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(0.50)	(29)	23,803	(0.59)	(35)	23,891	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
-	-	6,553	-	-	7,477	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	477	-	-	528	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	843	-	-	775	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
(0.50)	(29)	31,676	(0.59)	(35)	32,671	סך הכל התחייבויות
-	-	2,479	-	-	2,775	אמצעים ההוניים
(0.50)	(29)	34,155	(0.59)	(35)	35,446	סך הכל התחייבויות והאמצעים ההוניים
3.18	-	-	3.40	-	-	פער הריבית
3.27	263	32,203	3.55	293	33,412	תשואה נטו ⁽⁸⁾ על הנכסים נושאי הריבית

*הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל ולהכנסות והוצאות הריבית הנגזרים מהם.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2018			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2019		
שיעור הכנסה (**)	הכנסות ריבית (2)	יתרה ממוצעת (2)	שיעור הכנסה (**)	הכנסות ריבית (2)	יתרה ממוצעת (2)
4.03	275	27,714	4.27	306	29,137
(0.45)	(21)	18,807	(0.52)	(25)	18,782
3.58			3.75		
1.06	7	2,569	1.59	10	2,298
(0.73)	(5)	2,878	(0.61)	(4)	2,708
0.33			0.98		
2.12	10	1,920	2.59	12	1,977
(0.58)	(3)	2,118	(1.09)	(6)	2,401
1.54			1.50		
3.68	292	32,203	3.99	328	33,412
(0.50)	(29)	23,803	(0.59)	(35)	23,891
3.18			3.40		

מטבע ישראלי לא צמוד:

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד:

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

מטבע חוץ (*):

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

סך פעילות בישראל:

סך נכסים נושאי ריבית
סך התחייבויות נושאות ריבית
פער הריבית

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
** באחוזים

ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2019		
לעומת התקופה המקבילה אשתקד		
גידול (קיטון)		
שינוי נטו	מחיר (10)	כמות (9)
28	5	23
8	19	(11)
36	24	12
(6)	(6)	-
-	-	-
(6)	(6)	-

נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור

נכסים נושאי ריבית אחרים

סה"כ הכנסות ריבית

התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור

התחייבויות נושאות ריבית אחרות

סה"כ הוצאות ריבית

- הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בסך (10) מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 - 12 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- הכנסות הריבית כוללות עמלות בסך 33 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 30 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת המחיר הנוכחי, בשינוי בכמות.
- השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת השינוי במחיר, ביתרות הממוצעות בתקופה המקבילה אשתקד.

מילון מונחים ואינדקס | תוכן העניינים

188.....מילון מונחים

190.....אינדקס

מילון מונחים

אופציה	חוזה בין שני צדדים במסגרתו מעניק אחד הצדדים (כותב האופציה) לצד הנגדי זכות לרכוש או זכות למכור נכס שנקבע בחוזה, תמורת מחיר קבוע מראש, במועד קבוע מראש או לפניו.
איגרת חוב	נייר ערך הכולל התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק נייר הערך (איגרת החוב), את הקרן שנקבעה באיגרת החוב בתוספת ריבית, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים (בהתאם לתנאים שנקבעו באיגרת החוב).
ארצות פחות מפותחות (LDC-Least Developed Countries)	ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי בקבוצת הכנסה נמוכה או בינונית.
הון פיקוחי	רכיבי הון המשמשים בחישוב יחסי יציבות (כגון: הלימות הון) ומורכבים משני רבדים: א. הון ברובד הראשון הכולל את ההון העצמי החשבונאי לאחר התאמות פיקוחיות (כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 202). ב. הון ברובד השני הכולל בעיקר מכשירי חוב הוניים, והתאמות פיקוחיות אחרות.
חבות	אשראי והתחייבויות למתן אשראי (מאזני וחוץ מאזני) כמשמעותם בהוראת ניהול בנקאי תקין 313.
חוב בהשגחה מיוחדת	חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה, אשר אם לא יטופלו, תיתכן הרעה בסיכויים לפירעון האשראי או במעמדו של הבנק כנושה.
חוב בעייתי	חוב המסווג כ"פגום", "נחות" או כ"השגחה מיוחדת".
חוב נחות	חוב אשר אינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות או יכולת התשלום של החייב וקיימת אפשרות ברורה כי הבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו.
חוב פגום	חוב שהבנק צופה כי לא יוכל לגבות את הסכומים המגיעים מהחייב, במועדים שנקבעו על פי הסכם החוב.
חוב שגבייתו מותנית בביטחון	חוב פגום שלהערכת הבנק, פרעונו צפוי ממימוש הבטוחות שהועמדו להבטחתו, בלבד, מכיוון שלחייב אין מקורות זמינים אחרים לפירעונו.
יחס הלימות הון כולל	היחס שבין סך אמצעי ההון (ברובד הראשון וברובד השני), לבין סך נכסי הסיכון של הבנק.
יחס כיסוי נזילות (LCR - Liquidity Coverage ratio)	היחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרים המזומנים היוצא נטו ל- 30 הימים הבאים, בתרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה עתידית של 30 יום.
יחס מינוף	היחס (באחוזים) שבין "מדידת ההון" לבין "מדידת החשיפה".
יתרת חוב רשומה	יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי כל חלק מהחוב שנמחק חשבונאית.
כללי באזל	כללים לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.
כתבי התחייבות נדחים	כתבי התחייבות שהזכויות המוקנות מכוחם נדחות מפני תביעותיהם של יתר הנושים של הבנק, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.

מילון מונחים (המשך)

מכשירי אשראי חוץ מאזניים	מכשירי חוב כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
מכשיר נגזר	מכשיר פיננסי או חוזה אחר שמתקיימים בו שלושה מאפיינים במצטבר: א. בסיס וסכום נקוב הקובעים את סכום הסילוק של המכשיר. ב. ההשקעה הראשונית נטו הנדרשת קטנה מזו שהיתה נדרשת בסוגי חוזים אחרים, החשופים בצורה דומה לשינויים בגורמי שוק (או שלא נדרשת כל השקעה). ג. תנאיו דורשים או מתירים סילוק נטו.
מכשיר פיננסי	מזומן, ראייה לזכות בעלות בתאגיד, או חוזה המקיים שני תנאים, כדלקמן: א. המכשיר מטיל על צד אחד מחויבות חוזית להעביר מזומן, או מכשיר פיננסי אחר לצד שני, או להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד השני בתנאים העלולים להיות לרעת הצד הראשון. ב. המכשיר מעניק לצד השני זכות חוזית לקבל מזומן או מכשיר פיננסי אחר מהצד הראשון, או להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד הראשון בתנאים העשויים להיות לטובת הצד השני.
משך חיים ממוצע (מח"מ)	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של מכשירים פיננסיים נושאי ריבית.
נגזר OTC (Over the counter)	מכשירים נגזרים אשר אינם נסחרים בבורסה רשמית, ונוצרו במסגרת התקשורת בין שני צדדים נגדיים.
סיכון אשראי צד נגדי (CVA – Credit Valuation Adjustment)	החשיפה להפסד שעלול להיגרם, אם הצד הנגדי לעסקה במכשיר נגזר, לא יעמוד בתנאי העסקה.
שוק פעיל	שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים, על מנת לספק מידע על תמחור הנכסים וההתחייבויות על בסיס שוטף.
שיעור המימון (LTV – Loan To Value Ratio)	היחס בין המסגרת המאושרת של החוב בעת העמדת המסגרת, לבין שווי הנכס המבטיח את החוב, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת, המשמש בחישוב "הלימות ההון".
FATCA (Foreign Accounts Tax Compliance Act)	חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, וקובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות לקוחות המנוהלים אצלם, החייבים בדיווח גם אם אינם תושבי ארה"ב.
ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process)	תהליך פנימי להערכת הלימות ההון של הבנק, המשמש לצורך בחינת היקף ההון הדרוש לבנק, בכדי לתמוך בסיכונים הכרוכים בפעילותו - במטרה לוודא שהיקף ההון הנדרש אינו עולה על ההון הקיים בבנק.

עמוד		
		א
78-79		אומדנים חשבונאיים קריטיים
154-159		ארגון מחדש של חובות בעייתיים
		ה
עמוד		
27-30 ,119-123		הון והלימות ההון
111 - 118		הטבות לעובדים
13-15 ,99		הכנסות ריבית
160 ,180		הלוואות לדיור
16-17 ,109 ,142 - 143		הוצאות בגין הפסדי אשראי
49-48 ,106 - 109 ,142 - 144		הפרשה להפסדי אשראי
124 - 128		התחייבויות תלויות
		ח
עמוד		
23,106-108,145-147		חובות בסיווג בעייתי
106-108,145-147,149-159		חובות פגומים
		י
עמוד		
30,123		יחס המינוף
		מ
עמוד		
31-40 ,134-142		מגזרי פעילות
95-98		מדיניות חשבונאית
51-52		מוסדות פיננסיים זרים
61		מימון ממונף
129 - 133		מכשירים נגזרים
		נ
עמוד		
19-22 ,103-105		ניירות ערך
41-42		ניהול סיכונים
121		נכסי סיכון

אינדקס (המשך)

ס	עמוד
סיכון אשראי	43-61
סיכון נזילות	72-75
סיכון ריבית	62-68
סיכון שוק	61-71
סיכון תפעולי	76
ע	עמוד
ענפי משק	49-50
פ	עמוד
פקדונות הציבור	110
ש	עמוד
שווי הוגן	165-175
ת	עמוד
תוכנית אסטרטגית	9
תשואה להון	7